

ACADEMIA REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

ATLASUL
LINGVISTIC ROMÎN

SERIE NOUĂ

VOL. I

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

1 9 5 6

ATLASUL
LINGVISTIC ROMÂN

SERIE NOUĂ

VOL. I

ACADEMIA REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

ATLASUL LINGVISTIC ROMÎN

SERIE NOUĂ

VOL. I

A. Agricultură

D. Pomărit

B. Morărit

E. Viticultură

C. Grădinărit

F. Cînepa

G. Albinărit

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

1 9 5 6

ATLASUL LINGVISTIC ROMÂN

SERIE NOUĂ

Vol. I

Întocmit de

INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ
AL FILIALEI DIN CLUJ A ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

Sub direcția

Acad. **EMIL PETROVICI**

Redactor principal: Conf. **IOAN PĂTRUȚ**

Colaboratori: **PIA GRADEA, PETRU NEIESCU, MALVINA PĂTRUȚ, IOSIF PERVAIN,**
ROMULUS TODORAN, MARIA ZDRENGHEA

Au colaborat parțial: **GRIGORE RUSU, IONEL STAN, LIDIA ȘERDEAN**

Tehnoredactor și cartograf: **ȘTEFAN POENARU**

Desene: **MARIA OPREAN**

Material cules de acad. **EMIL PETROVICI** în anii 1929—1938

Materialul din punctul 02 a fost adunat de prof. **ȘTEFAN PAȘCA**, membru corespondent
al Academiei R. P. R., iar cel din punctele 010 și 012 de **THEODOR CAPIDAN**

Materialul dialectal publicat în Atlasul lingvistic român, adunat în anii 1929-1938, a început să devină un material istoric, deoarece de la strângerea lui pînă astăzi graiurile teritoriale din Republica Populară Romîna au trecut prin importante prefaceri, mai ales datorită ridicării neconținute a nivelului cultural al maselor populare, în urma căreia graiurile primesc tot mai multe elemente din limba literară. Pe zi ce trece valoarea istorică a materialului Atlasului crește. De aceea el trebuie pus cît mai repede la dispoziția dialectologilor și a istoricilor limbii romîne.

Academia Republicii Populare Romîne, urmînd directivele trasate de Partidul Muncitoresc Român și de Guvernul țării de a promova studiul limbii romîne și al graiurilor ei teritoriale, precum și al limbilor și graiurilor minorităților naționale, a hotărît să reia într-o serie nouă publicarea materialului Atlasului lingvistic român, punînd la dispoziția Institutului de lingvistică din Cluj mijloacele materiale necesare.

Primele volume din această serie cuprind numai hărți lexicale. Materialul fonetic, morfologic și sintactic va fi publicat într-un volum aparte. De asemenea în volum aparte va fi publicat și materialul necartografiat.

Fîind scrise de mîna, începînd cu anul 1950, hărțile din volumele I și al II-lea apar cu vechea ortografie.

Cluj, noiembrie 1955.

Acad. EMIL PETROVICI

Numărul hârtii	Numărul întrebării	
76	5287	Odîrjă (la împlăciu)
77	5288	Hădărag (la împlăciu)
78	5289	Oglăji
79	5291	Jup (de paie)
80	5303	Scoatem paiele (din arie)
81	5015	Vînturească
82	5310	Vînturătoare
83	5314	Batoză
84	5317	Grîu de calitatea întîi
85	5308	Zoană
86	5178	Boabe (de grîu)
87	5183	(Grîu) cu bobul mare
88	5181	Găoaceu bobului de grîu
89	5313	Trior
90	5313 bis	Alegem grîul (cu triorul)
91	5184	(Grîu) samurastru
92	5122	Porumb
93	5123	Făină de porumb
94	5126	Pieritură
95	5127	Cîrpim (locul unde n-a răsărit porumbul)
96	5134	Fir (de porumb)
97	5136	Frunze (de porumb)
98	5141	(Porumbul) împuiază
99	5032	Rariță
100	5040	Prășim (porumbul)
101	5131	Prașila a doua (a porumbului)
102	5041	Mușuroi (în jurul firului de porumb)
103	5140	Copileți (de porumb)
104	5142	Copilim (porumbul)
105	5137	Păpușă (de porumb, pînă nu are mătase)
106	5143	Mătase (la porumb)
107	5153	Polen (la porumb)
108	5144	Știulete
109	5145	Foi (pe știulete)
110	5146	Cotor (la știulete)
111	5158	Tăciune (la porumb)
112	5151	(Porumb) crud
113	5152	(Porumb) necrescut
114	5156	(Porumbul) e în ținte
115	5162	Batem porumbul (de pe cocean)
116	5166	Coceni
117	5167	Snop (de strujeni)
118	5168	Claie (de strujeni)
119	5165	Porumbiște
120	5128	Porumb semănat des pentru nutreț
121	5245	Nutreț

Numărul hârtii	Numărul întrebării	
122	5259	Fînaț
123	5246	Fîn buruienos
124	5261	Ieșim la coasă
125	5274	Cositură
126	5262	Brazde (de fîn)
127	5264	Întorcem (fînul)
128	5265	Întindem (fînul)
129	5271	Vălătuc (de fîn)
130	5272	Drugi (de dus fînul)
131	5266	Porșor (de fîn)
132	5281	Stroh
133	5276	Claie (de fîn)
134	5282	Pat (sub claia de fîn)
135	5277	Podină
136	5278	Burta clăii (de fîn)
137	5280	Painjini
138	5284	Șură (de fîn)
139	5255	Trifoi
140	5256	Trifoiște
141	5253	Lucernă
142	5254	Lucerniște
143	5257	Borceag
144	5252	Mei
145	5251	Mei tătăresc
146	5322	Arendă
147	5052	Am agonisit
148	5323	Cartea funduară
B. MORĂRIT		
149	6716	Moară hodorogită
150	6717	(Moară) părăsită
151	6718	(Moară) neferecată
152	6722	Stăvilar sterp
153	6728	Ridic stavila
154	6729	Pun stavila
155	6730	Scoc
156	6731	Mărginile scocului
157	6738	Aripă (la roata morii)
158	6740	Obezi (la roata morii)
159	6742	Grindei (la roata morii)
160	6743	Cep (la grindeiul morii)
161	6744	Broască (sub cepul grindeiului)
162	6750	Crîng (la moară)
163	6751	Șiștori
164	6756	Posadă

Numărul hărții	Numărul întrebării	
165	6757	Piuliță (sub fusul crîngului)
166	6758	Stîlpi (sub podul morii)
167	6764	Piatra stătătoare
168	6765	Piatra alergătoare
169	6766	Buric (în piatra stătătoare)
170	6767	Gaura din piatra alergătoare
171	6769	Copăiță
172	6770	Titirez
173	6773	Scaunul coșului (la moară)
174	6775	Grăunțar
175	6776	Piscoaie
176	6777	Postavă
177	6778	Pîrpăriță
178	6779	Veșcă (la piatra morii)
179	6787	Vîrtej (de ridicat piatra morii)
180	6789	Vamă (la moară)
181	6790	Măsură cu care se ia vama la moară
182	6792	Măsură cu care se toarnă în coș
183	6788	Pospai
184	6791	Urluială

C. GRĂDINĂRIT

185	5999	Grădinar
186	6001	Zarzat
187	6002	Grădină de zarzat
188	6005	Răsadniță
189	6006	Varză de vară
190	6009	Putină (pentru varză)
191	6011	O rădăcină de hrean
192	6012	Arpagic
193	6016	Sfeclă pentru vite
194	6018	Napi turcești
195	6020	Spanac
196	6024	Vrej de cartofi
197	6027	Măciulie de mac
198	6028	Dovleac turcesc
199	6029	Pepene verde
200	6030	Tigvă

D. POMĂRIT

201	6061	Grădină de pomi
202	6065	(Fruct) cărnos
203	6066	(Fructe) crude
204	6069	Cais

Numărul hărții	Numărul întrebării	
205	6070	Caise
206	6064	Coajă de măr
207	6073	Gutui
208	6075	Cireșe albe
209	6077	Cireșe amare
210	6079	Piersic
211	6081	Simbure (de fructe)
212	6083	Nucet
213	6085	1) Coajă, 2) Găoace (de nucă)
214	6086	Miez de nucă
215	6091	Spargi alune (cu piatra)
216	6092	Dud
217	6094	Castane
218	6098	Altoim
219	6099	Altoi
220	6100	Portaltoi
221	6101	(Altoit) în ochi
222	6104	(Altoit) în despicătură

E. VITICULTURĂ

223	6115	Filoxeră
224	6107	Am o vie...
225	6107 bis	(...cu atîția) butuci
226	6110	Stropește (via)
227	6111	Soluție de stropit via
228	6112	Aparat de stropit via
229	6119	Vie bătrînă
230	6121	Păsările ciugulesc strugurii
231	6122	Aguridă
232	6127	Mustuiește (strugurii)
233	6128	Mustuitor
234	6134	Pîlnie (de turnat mustul în butoi)
235	6135	Teasc (de stors strugurii)
236	6136	Șurub (la teasc)
237	6139	Tescovină
238	6145	Vin falsificat
239	6150	(Vinul) are smag
240	6152	Vin negru
241	6153	Vin rău
242	6154	(Vinul) pișcă la limbă
243	6155	Mușite de vin
244	6156	(Vinul) face floare
245	6157	Butoiul curge
246	6159	Pritoceste (vinul)
247	6350	Velniță

Numărul hărții	Numărul întrebării	
248	6353	Cazan (de fiert țuică)
249	6354	Capac (la cazan)
250	6352	Fierbem țuică
251	6357	Borhot
252	6358	Fierbem a doua oară țuica

F. CÎNEPA

253	5971	Aldani
254	5972	Pobirci
255	5974	Culegem (cînepa)
256	5976	Topilă
257	5979	Meliță
258	5983	Limba meliței
259	5985	Puzderii (de cînepă)
260	5987	Darac

Numărul hărții	Numărul întrebării	
261	5990	Dărăcim
262	5998	Păpușă de fuioare

G. ALBINĂRIT

263	5452	Albinărit
264	5453	Știubei
265	5455	Stupină
266	5457	Stupar
267	5459	(Albina) înțeapă
268	5463	Stup fără matcă
269	5464	Pretce
270	5465	Retează fagurii
271	5467	Pui de albine
272	5471	Topește fagurii
273	5473	Sloi de ceară
274	5476	Boșținar

P L A N Ș E

Numărul planșei	
I	1. Plug din Marginea 2. Plug din Mihăileni 3. Plug din Gîrda de Sus
II	1. Boroană din Furceni 2. Coasă din Gîrda de Sus 3. Vînturească din Gîrda de Sus 4. Îmblăciu de bătut porumbul, din Furceni
III	1. Claie de fîn din Poiana Sibiului 2. Șură de fîn din Borșa 3. Întorsul pologului în Gîrda de Sus

Numărul planșei	
IV	1. Moară din Sînmihaiul Almașului 2. Moară din Izbiceni
V	1. Părți din moară din Prundul Bîrgăului 2. Părți din moară din Poiana Sibiului
VI	1. Moară cu ciutură, din Peștișani 2. Vîrtej de ridicat piatra morii, din Poiana Sibiului
VII	1. Pîlnie de turnat vin, din Gura Sărății 2. Mustuitor din Gura Sărății

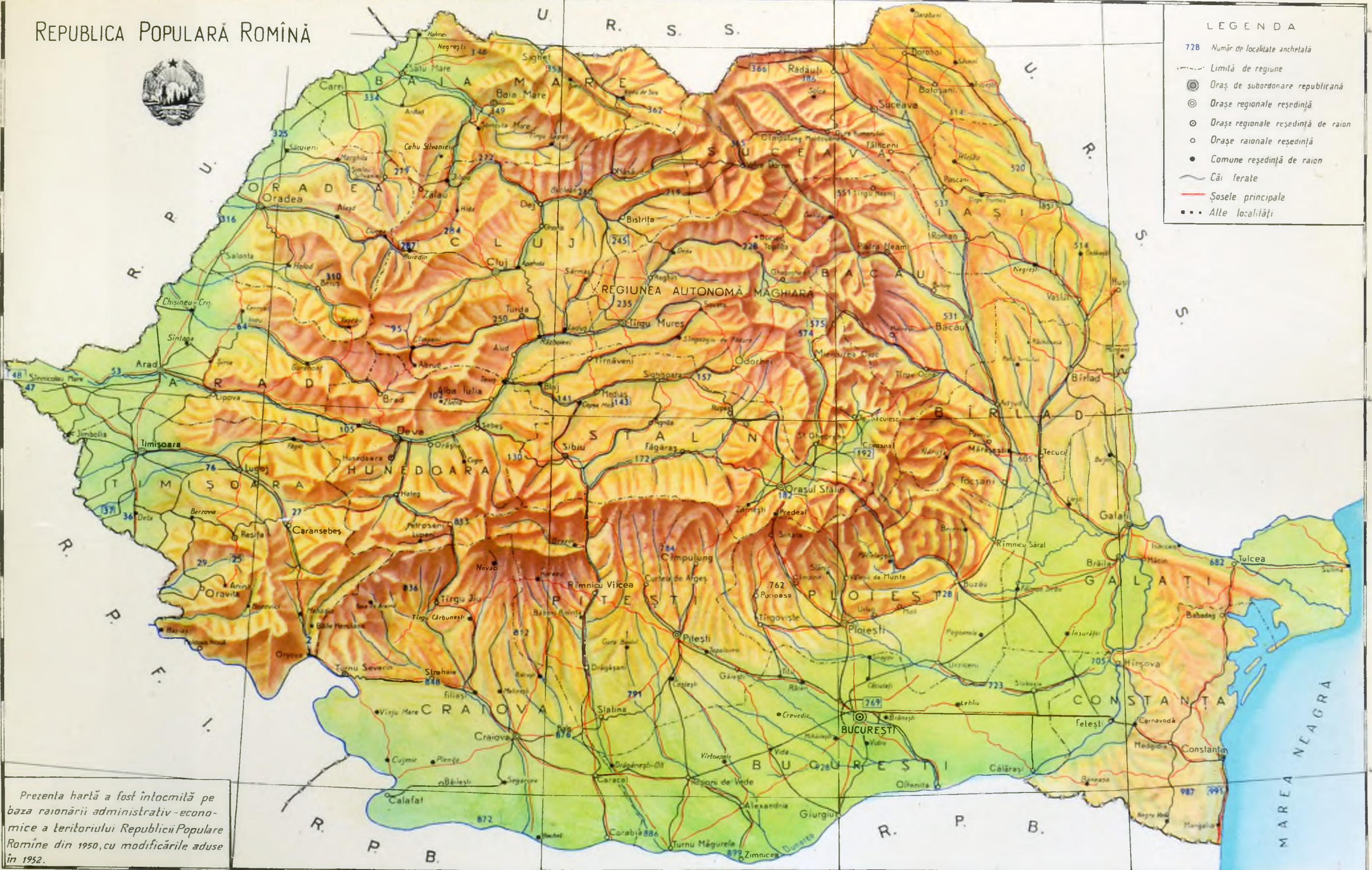

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

LEGENDA

- 728 Număr de localitate anchetată
- Limită de regiune
- ⊙ Oraș de subordonare republicană
- ⊙ Orașe regionale reședință
- ⊙ Orașe regionale reședință de raion
- Orașe raionale reședință
- Comune reședință de raion
- Căi ferate
- Șosele principale
- Alte localități

Prezenta hartă a fost întocmită pe baza raionării administrativ-economice a teritoriului Republicii Populare Române din 1950, cu modificările aduse în 1952.

NUMELE OFICIAL AL LOCALITĂȚILOR ANCHETATE

I. În această hartă ne conducem după ÎMPĂRȚIREA ADMINISTRATIV-ECONOMICĂ A REPUBLICII POPULARE ROMÂNE din 1950 și 1952, împărțire care diferă de cea existentă în timpul anchetelor (1929 - 1938).

Numerele corespunzătoare localităților în care a fost studiat graiul minorităților naționale sunt trecute într'un pătrat căruia îi lipsește latura de jos : [287]. [575] (maghiare) ; [366] (ucraianean) ; [25]. [37] (sârbești) ; [48]. [99] (bulgărești) ; [143]. [245] (săsești). Numerele localităților în care a fost studiat și graiul românesc și cel al minorităților naționale este trecut într'un pătrat întreg : [192] (graiul Românilor și al Maghiarilor din localitate) ; [769] (graiul românesc și al Romilor din localitate).

Au fost anchetați și informatori care vorbeau dialectele istroromân, aromân și meglenoromân. Ancheta pentru dialectul istroromân (numărul cartografic 02) a fost făcută în Istria, iar pentru cel aromân (010) și meglenoromân (012) au fost anchetați coloniști așezați pe teritoriul României. Pe hartă însă sunt date numele comunelor din care sunt originari informatorii respectivi aromâni și meglenoromâni. Materialul din dialectele istroromân, aromân și meglenoromân este reprodus în colțul de sus din dreapta al hărților.

Când informatorii sunt din mai multe sate sau cătune ale aceleiași comune, pe hartă e dat numai numele comune, iar numele satelor și al cătunelor sunt date în note.

II. 95. Informatorii sunt din CRINGURILE (cătune mai mici, formate din 2-3 case) de lângă Ghețar și de pe Valea Ierbiu Rele, ale comunei GÂRDA DE SUS, care în trecut era un cătun al comunei Scărișoara.

182. Informatorii sunt din CERNATU și SATU LUNG, sate înglobate în orașul SĂCELE. [192]. Vezi nota de la harta următoare.

228. Informatorul [IX] s'a născut în comuna Sărmaș, la 8 km. depărtare de Toplița.

ISTROROMÂNI
02 Seiane
AROMÂNI
010 Peștera
MEGLENOROMÂNI
012 Liumnița

325. Numele oficial al comunei a fost, până în 1950, CHINIZ.

362. Informatorii sunt din cătunele ȘESUL POIENII și REPEDEA. [366]. Informatorii sunt din cătunele CONUNȘCHI și SADĂU ale comunei BRODINA și din satul NISIPITUL al comunei Ulma. În trecut cele trei localități erau cătune ale comunei BRODINA.

551. Informatorii sunt din satele DOLHEȘTI și PIPIRIG ale comunei PIPIRIG.

574. Informatorii sunt din cătunul LIVEZI.

728. Informatorii sunt din satele GURA SĂRĂȚII și ATĂRNAȚI, sate care în trecut au aparținut comunei GURA SĂRĂȚII.

[769]. Informatorii sunt din satele ȘTEFĂNEȘTI DE SUS, ȘTEFĂNEȘTI DE JOS și PASĂREA BOLTAȘI. Acesta din urmă era format în trecut din cătunele Pasărea și Boltașu.

833. Informatorii sunt din cătunele CIMPA, BIRĂONI, RĂSCOALA și JIET, aparținătoare orașului PETRILA.

848. Informatorul [II] e din satul SLĂTINICUL MARE care aparține orașului STREHAIA.

876. Informatorii [I] și [IX] sunt din satul VĂRTINA, care aparține comunei BALȘ.

Larga 520 (comuna Movileni)

537 Mircești
Coropceni (comuna Ciortesti)
Călugăra Mare (comuna Călugăra)

682 Somova

987 Topraisar
991 Tuzla

NUMELE POPULAR AL LOCALITĂȚILOR ANCHETATE

ISTROROMÂNI
02 <i>jeiân</i>
AROMÂNI
010 <i>peștera</i>
MEGLENOROMÂNI
012 <i>ljumnița</i>

I. Am întrebat : Cum numiți satul (sau cătunul) acesta în graiul d-voastră ?
 Numele popular al cătunelor de unde au fost luați informații e dat în note.

II. 2. În conversație am auzit numai *peșineșca*. Forma cu *ć* în loc de *ș* se datorește influenței formei oficiale.

27. O țărancă din satul vecin Var pronunță *glimboca*.

53. Se zice și *pecca*. „Așa se învață în școală”.

95. „Din cringul *pășești* dela *dețariul* și *pleișești* de pe *vălea dîzdîtului*”.

[1743]. Românește : *rikiștorf*.

182. Din satele *cernătu* și *sătu lung*.

[192]. Din partea comunei numită *voinești* ([*unŷ*] *voinoŷolu*).

53 *peșca* +

[48] *bișnova*, [*ɨ*] *beșnof gulēm*
 41 *vălcănu*

[137] *găd*

36 *gilad*

76 *kizătău*

[25] *carășevo*

29 *șăcăș*

27 *glimboca* +

[25] *carășevo*

29 *șăcăș*

2 *pecinășca* +

812 *grădiștea*

848 *străhăia* +

228. Informatorul [*ɨ*]

s'a născut în comuna *sărmașu*.

[287]. Românește : *bicălătu*.

362. Din cătunele *șăsu poieni* și *răpida*.

[366]. Din cătunele *cunūnski*, *sadiu* și *sipitu*.

414. În conversația cu sătenii anchetatorului

a auzit *cristești*. Forma cu *i* în loc de *î* e influențată

de forma oficială.

551. Si din satul *dolhești*.

574. Din cătunul *loviș*.

605. Forma pronunțată lentă [*L*] e cea învățată în școală.

728. Din satele *gura sârăi* și *atirnați*.

[769]. Din fostele cătune *ștefănești dă sus*, *ștefănești dă jos*,

boltășu și *păsărea*.

833. Din cătunele *șimpa*, *bd'irayon*, *rascuăla* și *jiiș*.

836. Adevărata formă populară este [***] *peșliș-eh*.

877 măceșu de jos, măceșu dim_vale
 876 bals +
 886 izbiceni
 899 zimnița
 769 ștefănești +
 928 gimpați
 848. Și din satul *slătiniu mare*.
 876. Și din satul *vîrtina*.

TERITORIUL SATULUI

[5047]

- I. Întrebare indirectă.
- II. 551. *hotăru pipirigului* = limita teritoriului satului Pipirig
784. Până în 1921 exista numai moșie boierească.
- III. În multe răspunsuri figurează numele satului respectiv.

ISTROROMÂNII	02	[x] <i>prosicu</i>
AROMÂNII	010	—
MEGLENOROMÂNII	012	<i>mardină di cătun</i>

PROPRIETATE COMUNĂ

[5057]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți acea parte din moșia satului care nu e împărțită, ci o aveți toți împreună?

II. 47. Care e la toți yămini.

53. Imașul, proprietate comună, a fost înainte mai mare.

105. Corporațiunea foștilor grăniceri din Dobra avea în comun pădure, pășune, case.

157. Ca proprietate comună au numai pădure.

250. Despre cel care beneficiază de o asemenea proprietate se spune: are iuș la munte.

260. „pășune totală se spune pã rumînie”.

acēe-i laolăltă, săițască: păduree yărbăriului +

tăt laolăltă

53 tot o fost a comuni +

izlăzu satului, izlăzu săcēsc +

76 urbarial

36 iȳ dăprăună

251 —

29 izlăz comună, a comuni

310. Vezi nota dela punctul 157.

386. ca cum iȳ toluoca noastră: iȳ la tăt.

784. ie-m blōc toȳ.

2 izlăz

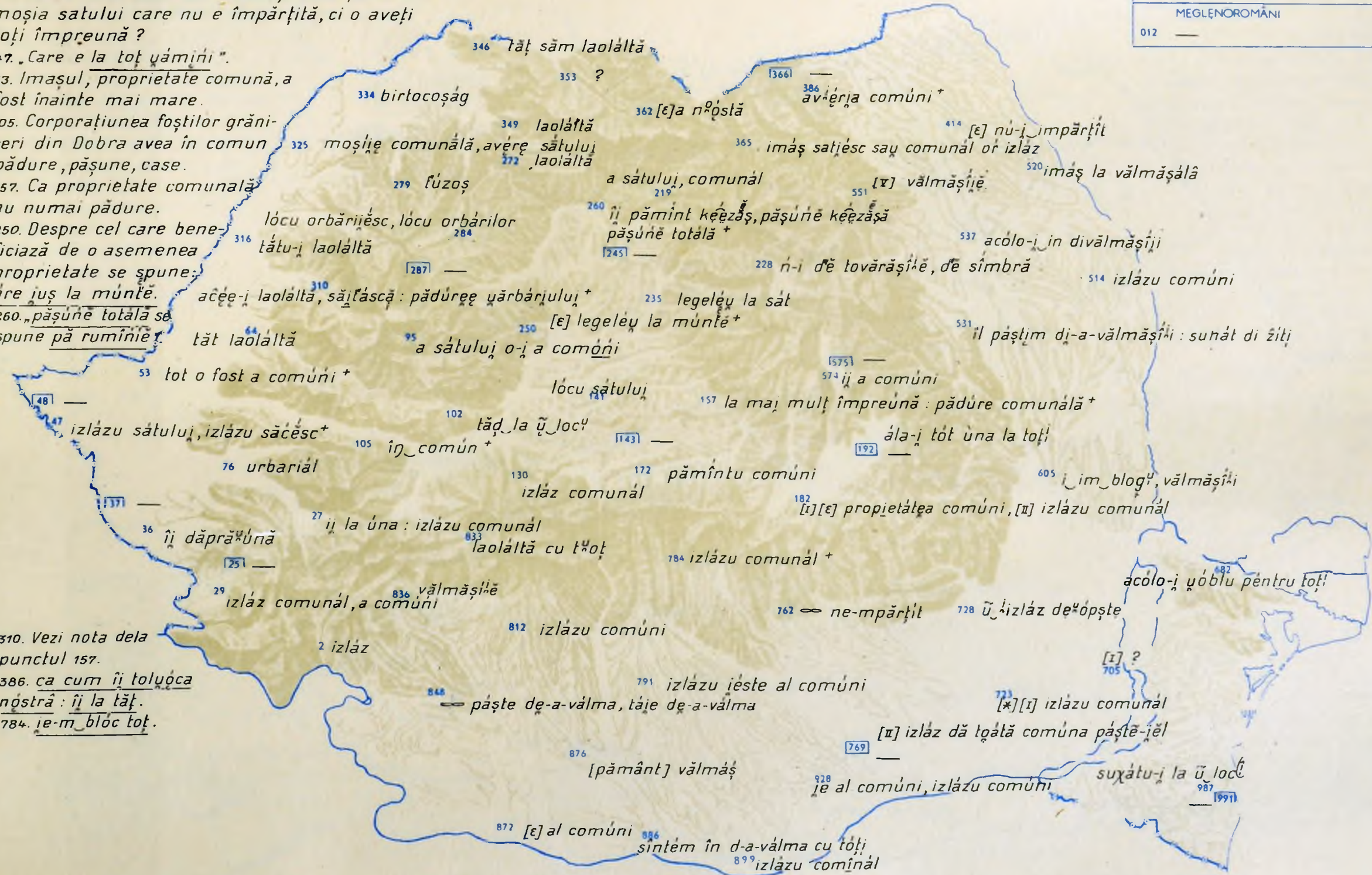
848 — păște de-a-vălma, tăie de-a-vălma

876 [pãmânt] vălmaș

877 [ε] al comuni

896 sintem în d-a-vălma cu toȳ
899 izlăzu comună

ISTROROMĂNI	
02	[y] ăn comună
AROMĂNI	
010	—
MEGLENOROMĂNI	
012	—

ȚARINĂ

[5056]

I. Întrebare indirectă.

II. 27. țarina care-i pîntru bucăcē, țarina care-i de fină!

105. Spre deosebire de dal, pădure, grădin.

130. „Acolo cresc cartofi, fasole și alte legume; cereale nu se cultivă”.

141. „Îs tri hotără: unul numit ogôr, care rămâne un an să se odihnească; al doilea: de cucuruz; al treilea: de hólde, pentru păioase”.

235. „Mai demult țarina era împărțită în 3 furdulășuri”. Vezi punctul 250.

250. „sîn tri furdulășur la noi: unul vine hólđă, pentru păioase; al doilea”

33 [B] țarină, [T] pămînt arători

48 [E] hotăr

76 țarină; țarin

105 țarină +

137 pofe

14 țarină

27 țarina [a] +

125 țarina

29 țarină

2 țarină

primăvara vine cucuruz; după cucuruz vine inimăș „imaș”.

284. undi nu-i imăș.

325. „la cîmp e pămîntu negru”.

531. „țárnă se numește întreg câmpul împărțit în arătură, izlaz, fânaț”.

605. undi să fac bicătali.

705. [*] țárnă i se zice numai vâra când nu e strînsă recolta; iarna i se spune cîmp”.

ISTROROMÂNI
02 [x] pole semirăta
AROMÂNI
010 cîmpu
MEGLENOROMÂNI
012 —

PĂRLOAGĂ

[5076]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți pământul pe care nu-l arați un timp oarecare – de obicei un an, doi – ca să se odihnească?

II. 36. „De vreo 60 de ani nu se mai lasă pământul să se odihnească”.

[37]. mâne se úgar ‘se lasă ogor’.

47. „Nu se mai lasă”.

64. „Se lasă în satele vecine”.

76. „ogor negru se spune în alte părți”.

105. „Se lasă de toamna până primăvara”.

141. „Se numește așa pământul lăsat pentru pășune”.

182. [I] pătrime i se spune ([ε] ăi las și hodinească) ne în Muntenia”.

192. fac ogor pă iel, il las dă

[48] úgar; úgare

[41] pîrluog; -luăze+

[76] ogor negru, [ε] pîrluog; pîrluăze+

[137] úgar+

[36] ogor+

[25] (da odláne ‘să se odihnească’)

[29] (il lăsai să să mai odinească)

[228] il las de cosit, il las să să făcă...

[235] „Rămânea ogor timp de un an”.

[272] „imăș i se spune când e păscut”.

[279] o rămás dē ogor’.

[284] „I-ă lăsát să hodinească. Nu se pășunează pe el. Se lasă imăș un an, apoi un an se seamănă grâu, un an porumb”.

[349] ... d’-l pašfē.

[353] il las d’ē...

[362] „Se lasă tăt la doi aj”.

[386] am lasát o bucată d’i priluogă.

[531] o rămás pîrluogă, I-ă lăsát pîrluogă.

[537] il toloșest!.

[705] să lăsá nainte ... puțin cât există, e

[723] „Nu se mai lasă”.

[833] „Pământul arător,

[848] lăsám să să mai hodinească.

[876] il las să odinească.

[886] „Moșierul lăsá izláz, câte 5-6

[928] ani, pentru a fi păscut”.

ISTROROMÂNI	02 [x] zapustit pemiht, niva
AROMÂNI	010 agriște
MEGLENOROMÂNI	012 —

899. „Nu se mai lasă”.

928. „Nu se mai lasă”.

III. Între paranteze, pe hartă, sunt date răspunsurile din punctele în care nu s'a răspuns cu un substantiv.

[705] să lăsá nainte ... puțin cât există, e

[723] „Nu se mai lasă”.

[833] „Pământul arător,

[848] lăsám să să mai hodinească.

[876] il las să odinească.

[886] „Moșierul lăsá izláz, câte 5-6

[928] ani, pentru a fi păscut”.

FĂȘIE DE PĂMÂNT

[5067]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți bucată de pământ arător, lungă și foarte îngustă?

II. 36. „Pământul e împărțit numai în iugăre”.

[48]. Unitatea de măsură e iugărul: idin lanță + iugăr, pul vîna lanță + jumătate de iugăr

64. „Iugărul poate fi împărțit în patru sau în două”

105. Aveau astfel de fășii înainte de comasare.

182. „Pământul e împărțit în h^olde ‘iugăre’ (h^oldă [s])

[x] tot după holde vorbește

272. am ū răzôr dē pămînt^u.

[287]. „Locurile cu viță de vie sunt împărțite în asemenea fășii”

53 dul^ueu; -liăuă

[48] ? +

[47] părț^uă; -ț^uăle

76 limbă dă pămînt

[137] iédna dūj; dūji

36 ∞ +

[25] iédan darăpac d^ulc zēmle

un dărăp dă loc lung

2

jdreéle, [κ] răzuóre [p]; o răzuórá

848

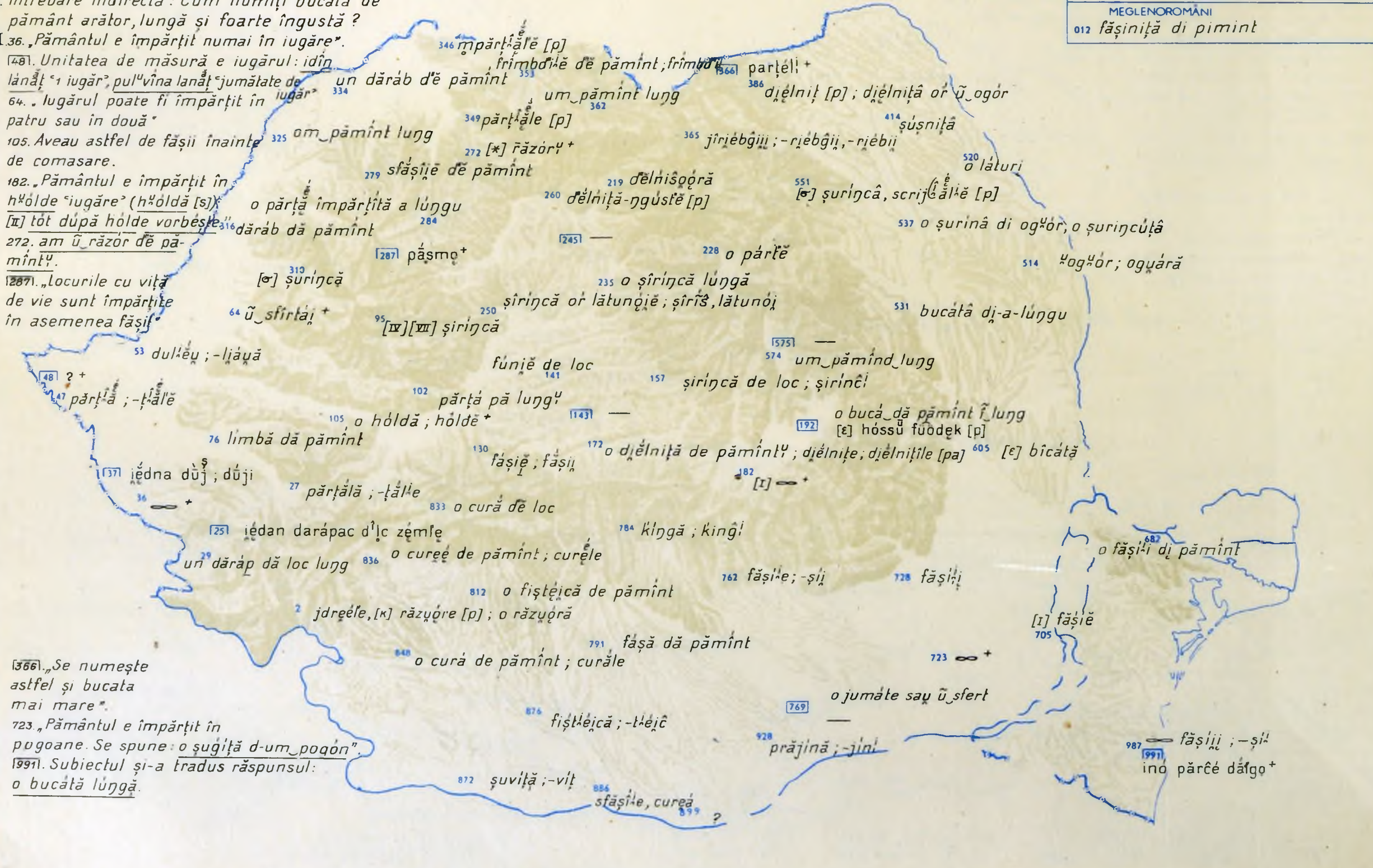
o cură de pămînt; curăle

[366]. „Se numește astfel și bucată mai mare”.

723. „Pământul e împărțit în pugoane. Se spune: o sugiță d-um poóon”.

[997]. Subiectul și-a tradus răspunsul: o bucată lungă.

ISTROROMÂNI
02 [x] liha
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 fășiniță di pimint

DELNIȚĂ

[5071]

I. *Întrebare indirectă: Cum îi zici unui loc, unei bucăți de pământ arător pe care o ai în cutare parte din hotarul satului?*

II. 182. „I se spune tablă unei bucăți de câteva iugăre”

219. „Locului pe care cineva îl are în sat i se spune grădînă; grădîn sau, dacă e cultivat cu porumb mălăișlă; mălăișl; în afară de sat: arătură ori, după ce au fost strînse păioasele de pe el, mîrișlă; mîrișl”

346. „ÎMPĂRTELELE sînt mai mici, RĂTUL e mai mare”

414. Ū_ogôr di-o fâlși
514. *Vezi răspunsul de pe h. precedentă.*

53. pămîntu mîeșu
48. hōlda mîe

37. locu mîeșu
36. locu mîeșu
25. locu mîeșu

29. dărăp; -răpur!

723. „Unei bucăți de 10 pogoane i se spune lot”.

2. un dărăp de pămînt; dărăpur!

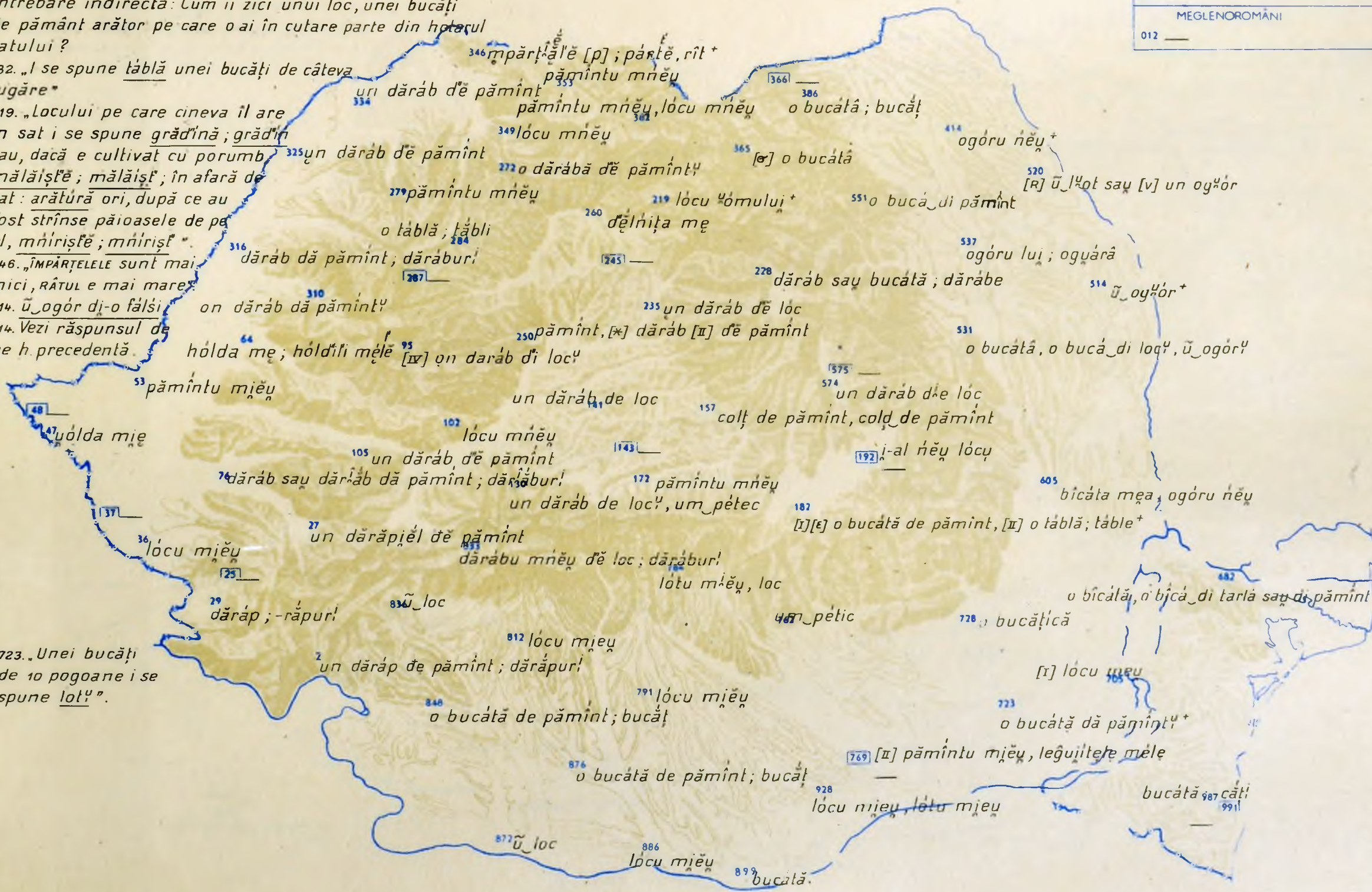
848. o bucătă de pămînt; bucăț

876. o bucătă de pămînt; bucăț

928. locu mîeșu, lotu mîeșu

987. bucătă căt!
991. bucătă căt!

ISTOROMĂNI
02 [v] cus
AROMĂNI
010 —
MEGLENOROMĂNI
012 —

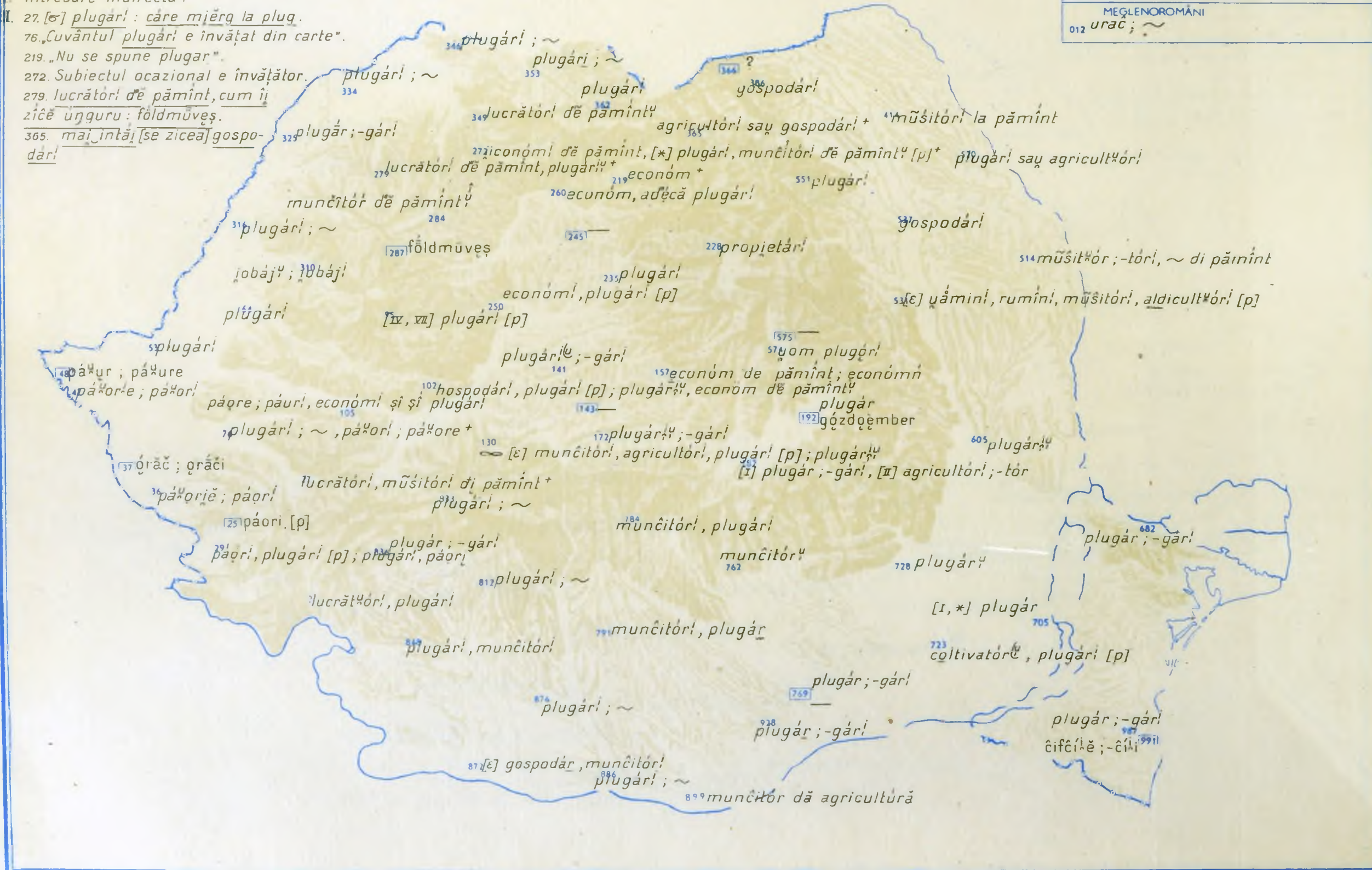
PLUGAR

[5048]

Întrebare indirectă.

- I. 27. [σ] plugari : care mîerq la plug.
- 76. „Cuvântul plugari e învățat din carte”.
- 219. „Nu se spune plugar”.
- 272. Subiectul ocazional e învățator.
- 279. lucrători de pămînt, cum îi zice unguru : földműveş.
- 365. mai întai [se zicea] gospodari

ISTROROMÂNI	02 [v] polodielăt ; -dielți
AROMÂNI	010 —
MEGLÉNOROMÂNI	012 urac ; ~

344 plugari ; ~
 353 plugari ; ~
 349 lucrători de pămînt
 386 gospodari
 365 agricultori sau gospodari + mûșitori la pămînt
 272 iconomi de pămînt, [*] plugari, muncitori de pămînt [v] + plugari sau agricultori
 279 lucrători de pămînt, plugari + econom +
 219 econom +
 260 econom, adică plugari
 551 plugari
 31 plugari ; ~
 284
 287 földműveş
 228 proprietari
 514 mûșitor ; -tori, ~ di pămînt
 235 plugari
 economi, plugari [p]
 53 [ε] uâmini, rumini, mûșitori, aldicultori [p]
 250 [iv, vii] plugari [p]
 141 plugari ; -gari
 157 econom de pămînt ; econom
 102 gospodari, plugari [p] ; plugari, econom de pămînt
 192 plugar
 gôzdoqember
 605 plugari
 130 [ε] muncitori, agricultori, plugari [p] ; plugari
 [i] plugar ; -gari, [iv] agricultori ; -tor
 172 plugari ; -gari
 365 plugari ; ~ , paori ; paore +
 37 orac ; graci
 lucratori, mûșitori di pămînt +
 plugari ; ~
 36 paorie ; paori
 251 paori [p]
 29 paori, plugari [p] ; plugari, paori
 812 plugari ; ~
 lucratori, plugari
 791 muncitori, plugar
 plugari, muncitori
 728 plugari
 [i, *] plugar
 705
 723 coltivoru, plugari [p]
 plugar ; -gari
 876 plugari ; ~
 928 plugar ; -gari
 plugar ; -gari
 cifciie ; -ci
 87 [ε] gospodari, muncitori
 plugari ; ~
 899 muncitor da agricultura

UNELTE AGRICOLE

[5050]

I. Întrebare indirectă : Cum numiți cu un cuvânt toate acestea : plug, grapă, coasă, secere, etc., cu care lucrați pământul ?

II. tu Țoțe debili pîntru lucrul cîmpului.

29. ... cîrj să tîn d-um pașri.

76. Nu există alt termen în afară de acesta.

192. tot ce-i trebuie-n tîrla lui.

228. „unelte au meseriașii”.

250. Răspunsul subiectului

[x] a fost sugerat de informatorul ocazional, soția

unui plutonier major.

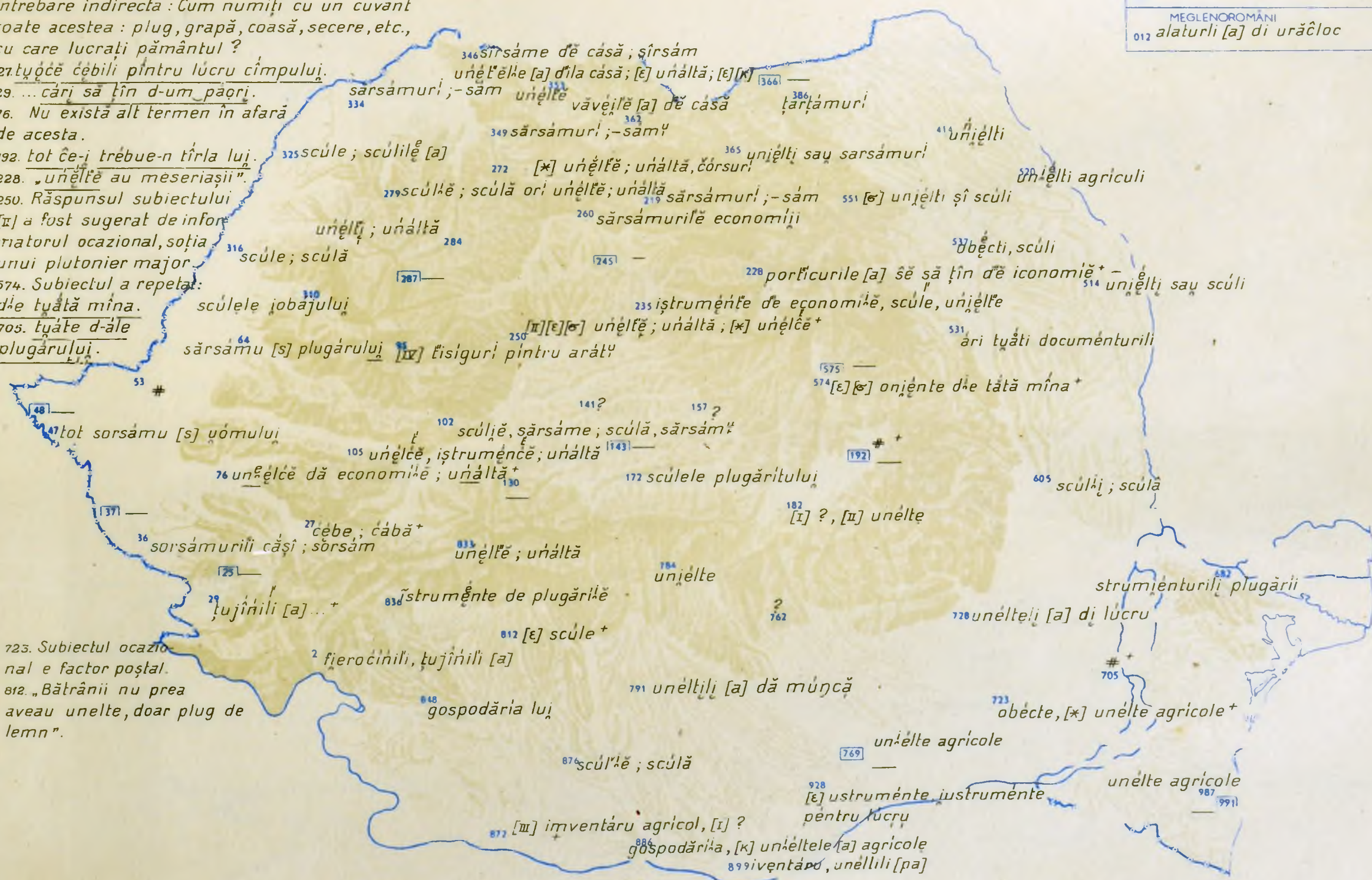
574. Subiectul a repetat:

d-ă tuată mîna.

705. tuâte d-ăle

plugăru lui.

ISTROROMÂNI
02 [x] orudja
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 alaturli [a] di urăcloc

FIERUL LUNG (LA PLUG)

[5003]

I. Întrebare indirectă.

II. 1481. *rej zemețe* "taie pământul".

141. „Plugul de lemn avea, cel de fier nu are”.

172. „Sunt și pluguri fără fier lung”.

228. „Nu mai sunt pluguri cu fier lung”.

325. „De obicei se zice *hîr*”.

362. „De 15, 20 de ani nu mai există”.

365. „La plugurile cele nouă nu există *cuțit*”.

414. „la *vekimj* se zicea *șer*”.

514. „Nu se prea întrebuintează”.

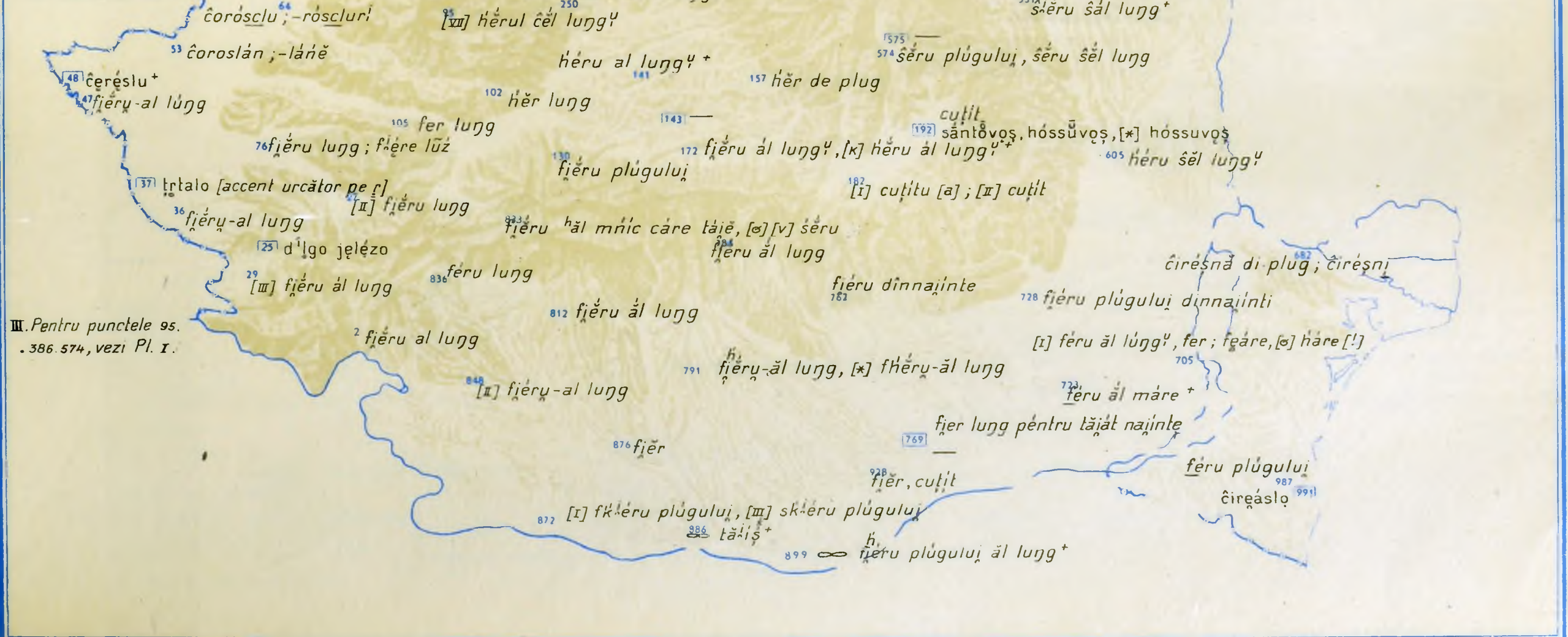
531. „Nu mai există”.

723. „La plugul nou nu este”.

886. *iereă-nnainte*.

899. „*spărgă țelina*. Plugurile nouă nu au”.

ISTOROMĂNI	
02	[x] <i>çrtala</i> [accentul pe r]
AROMANI	
010	—
MEGLENOROMĂNI	
012	—

III. Pentru punctele 95.
386, 574, vezi Pl. I.

PUNTEA DINTRE COARNELE PLUGULUI

[5006]

ISTOROMĂNI	02 [ɣ] clinu între ruçițe
AROMĂNI	010 —
MEGLENOROMĂNI	012 —

I. Întrebare indirectă.

II. 47. „De fier”.

95. „Coarnele plugului *aiiç la noi iz dîntr-on daráb*”. Vezi Pl. I, fig. 3.

102. „De obicei coarnele sunt dintr-o bucată, ca jîmănărea”.

141. Perpendicular pe cruce, între coarne, mai este un lemn numit *inima cornoilor*.

182. „La plugurile cele vechi coarnele erau dintr-o bucată, iar la plugul cel nou nu există”.

192. „E dă şină”.

228. „La plugurile cele vechi nu era *cornă* [R] fieru dintră cornoie. *dî rădăşină făşe*”.

53 [ɛ] cruciță

48 —
copsițe +

102 țingă +
105 o pântă di lemn care ține
76 fieru care ține cuarnili

371 —
36 ciligăriță [?], scinduriță, [X] prisagă, căpra [a]
legătură [25] —
27 legătura cuornilor

310. „De lemn”.
325. „Nu o numim?”
574. „Coarnele sunt făcute dintr'un singur lemn”.

29 mina cuarnilor
[ɛ] kingă

836 kinga [a]
812 o legătură
842 o punte

III. Pentru punctul 386, vezi Pl. I, fig. 1.

876 ajutor la cuarne
[ɛ] braț

877 fier
886 o dreavă dă fier care leagă cuarnele
899 [c] legătura dintre cuarnili plugului

PLAZ

[5008]

I. Întrebare indirectă.

II. 2. Vezi răspunsul de pe h. precedentă.

36. „E legată sus de grindeiu cu un șăi-tău „surub”.

1481. det se vleci „pe care se târăște” [plugul].

272. „Este dē hēr. Înainte era de lemn”.

325. după vorba ungurească noi zicem custot-tău.

346. [Bârsa cu plazul formează un tot :] tăt iț acēja una. Plazul îl face fierarul”.

514. „Este di hēr”.

537. „CĂLCĂIU la plugul de fier, PLAZ la cel de lemn”.

833. „Tot birtă”.
Vezi răspunsul

48. vlecló +

76. náda dila plúg

37. rep

36. custură [?], nádă, nád +

25. pań

29. saina [a]

de pe h. precedentă.

III. Pentru punctele 95. 386.

574, vezi Pl. I. Pentru

punctul 95, vezi și

desenul dela h. precedentă.

ISTROROMÂNII
02 [x] oplázu de pluș
AROMÂNII
010 —
MEGLENOROMÂNII
012 —

346 [*] plaz^u +
plázu dila plug
366 postiu^u
bârsa la plug
365 plaz
414 călcăiu [a]
334 custot-tău ; -tăuă
349 plaz^u ; plázuri
272 plaz^u +
362
325 custot-tău +
279 tálpa plúgului
219 [*] plaz
55 [ε] tálpa plúgului
260 strája dila plaz
316 tálpă
284
245 —
228 plázu [a]
537 călcăiu plúgului, plaz +
514 călcăi +
310 birtă ; birtă [a]
235 plásu [a]
531 plasă ; plasa [a]
575 —
574 [ε] șeru șel did-esupt
157 ? , [*] plas
192 ? , [*] éketolp
605 plázu [a]
102 plaz
172 plázu plúgului
182 [r] ? , [r] dóuă tálpe , [ε] plásă
704 plázu [a]
2 162
728 [ε] plaz^u
682 tabánu plúgului
705 [r] plaz
723 plázu plúgului
311
25 pań
83 nádă
812 tálpă , tálpă
791 plas ; plásu [a]
876 plas
769 călcăi
877 [r, m] plas
899 plásu plúgului
848 cyádă
896 birtă [a] sau trúpiță
907 plaz
991 tabán

OTIC

[5012]

I. Întrebare indirectă.

II. 2. „Plugul se curăță cu-o ășkii^e, cu șeva”.

27. „E de lemn, ca o până ‘ic’”.

36. „In alte părți se zice oțic”.

95. nă să prindă pamintu, că-i pľatros

172. „Era mai demult. Cuvântul estică e unguresc”.

310. „Este de lemn. La plugul de lemn aveau uăľic dă fer^y, căci să-ncărcă rău”.

365. „Este o lopăľică dă fier”.

520. o rădim cu oticu.

605. „raz c’ormana cu otic”.

682. „E de lemn sau de fier”.

723. „Coadă e de lemn, iar lopata de fier”.

53. otic; oticu [a]

48. utiľ
47. oritac

76. nric; ocise

371. oritac

34. aritac; aritase +
27. răduș +

25. lopată
29. o lopată mică

833. „E de lemn, cu coadă mai lungă”.

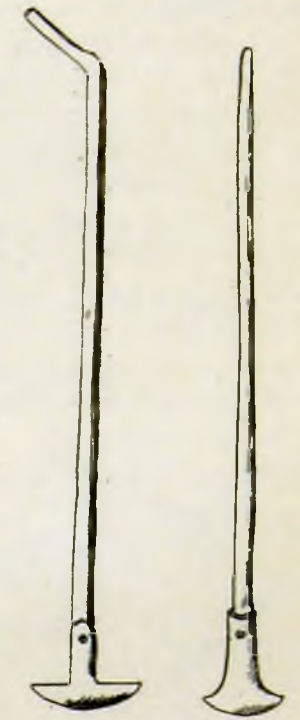
836. căre să ține-ntră cuărne pentru descărcăt.

848. „făcem uľ lemn încrăcănăt, lung de un metru; ricăim plugu cu el”.

899. „OTICUL e de lemn, GRIPCA e de fier”.

928. „E dă fier băgăt într-u lemn”.

ISTROROMANI	02 [x] Țotca
AROMANI	010 —
MEGLENOROMANI	012 —

INELE (LA CÂRCEIA DE FIER)

[5084]

I. *Întrebare indirectă: Cum numiți ochiurile dela capetele cârceii de fier? De obicei sunt mai mari decât celelalte ochiuri.*

II. 29. *Cârceia are verigă numai la un capăt, căci cu celălalt e fixată de tânjala dinainte. Vezi h. precedentă.*

36. *Vezi h. precedentă.*

64. *Vezi h. precedentă. „privița e de fier, ca o brățară, fixată în capătul tânjelii, și are la capăt veriga.*

LANȚUL are la un capăt o verigă, la celălalt un cîrlig”.

76. *Cârceia e fixată cu un capăt de tânjala dinainte.*

Are deci o singură VERIGĂ MARE.

157. *Vezi h. precedentă.*

228. *Vezi h. precedentă.*

235. *„Se acață în cîrlig*

verigă [s]

o dală la tîjălă

veriga [s]

okiu al măriç [s]

verige

verigă [s]

zāv*or [s]

zāv*or [s]

zāv*or [s]

zāv*or [s]

zāv*or [s]

zāv*or [s]

zāv*or [s]

zāv*or [s]

769. *„Cârceia e fixată cu un capăt de tânjala dinainte, iar la celălalt capăt are o brățară”.*

784. *„Cârceia are la un capăt o brățară și la celălalt un cîrlig”.*

791. *„Cârceia are la un capăt un oki, la celălalt un cîrlig”.*

836. *„FĂRGĂUL e alcătuit din două verig, legate între ele printr-un fer cu două bobolôșă ”gămălii mari”.*

ISTOROMĂNI	02 [x] colăcu [s]
AROMANI	010 —
MEGLENOROMĂNI	012 —

872. *„Cârceia e fixată cu un capăt de tânjala dinainte, iar la celălalt capăt are un coc ”cârlig” sau ū_uoki”.*

899. *„Cu uoklu se prinde cârceia de tânjala dinainte, cu un cîrlig de cea dindărăt”.*

928. *„La unul din capetele cârceia are un cîrlig”.*

987. *„Cârceia e formată din belcuge: două sau trei”.*

997. *„[Cârceia e formată din] tri, cētiri hăfki ”3, 4 verigi”.*

872. *„Cârceia e fixată cu un capăt de tânjala dinainte, iar la celălalt capăt are un coc ”cârlig” sau ū_uoki”.*

899. *„Cu uoklu se prinde cârceia de tânjala dinainte, cu un cîrlig de cea dindărăt”.*

928. *„La unul din capetele cârceia are un cîrlig”.*

987. *„Cârceia e formată din belcuge: două sau trei”.*

997. *„[Cârceia e formată din] tri, cētiri hăfki ”3, 4 verigi”.*

TĂVALUG

[5014]

I. *Întrebare indirectă.*

II 27. *la pustă iestă.* [pustă 'șesul Banatului?].

36. *rolaim griu.*

102. *nu-ștū cum îi zic țărîeni* 'locuitorii de pe valea Mureșului?'

144. *„Sunt puține în sat”.*

192. *„Ungurește : henger”.*

219. *„Nu sunt în sat”.*

284. *nūma la domnime o fost, la curț.*

366. *văftūie, văftūie* [3] 'dă cu tăvălugul? Sunt puține în sat?'

386. *dăm cu butūcu.*

531. *la boierī.*

537. *„De fier sau de lemn”.*

551. *nūma la boierī.*

876. *pe la boierī.*

886. *tăfălăgim* [4] *au mîngălău; -lăiē* *uni d-ăștia* *oogăle*.

ISTROROMÂNI
02 [v] tōrculo
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 —

TĂRNĂCOP

[5044]

I. Întrebare indirectă.

II. 76. „Se lucrează cu el la drumul de fier”.

272. [*] În armată-i zic tîrnăcôp”.

325. „Așa îi zic cei care lucrează la drumul de fier”.

414. „Partea ascuțită, di spărt, se numește tîu”.

514. „tîu se numește vârful ascuțit”.

723. „Se lucrează cu el la drumul de fier”.

791. cu două guri.

ISTROROMÂNI	
02	[x] crâmpu ; crâmpure
AROMÂNI	
010	tărnăcop ^y , cupac ^y
MEGLENOROMÂNI	
012	

SĂPĂLIGĂ (PENTRU STRATURİ)

[5038]

I. Întrebare indirectă.

II. 76. „Întrebuințat la ceapă”.

 250. săpă pîntu străturî, [*] săpă pîntu străturî.

260. „Nu se prășește cu ea”.

 284. dăsupra ăre dōyă c'ōrnj.

 520. calistirîm „săpăm” săpa.

ISTROROMÂNİ	
02	[x] moticița ; - tiçițe
AROMÂNİ	
010	mutică nică, săpă nică, nopăcă nică
MEGLENOROMÂNİ	
012	mălică ; măliț

BORONIM

[5117]

I. *Întrebare indirectă.*

II. 102. *mēm* 'mergem' la grăpă.

[192]. *mēgbornāiīac* 'boronesc arătura',
bēlēbornāiīac 'boronesc locul semănat',
ca să între grăunțele în pământ.

ISTROROMÂNII	02	[v] načinuim branej
AROMÂNII	010	—
MEGLENOROMÂNII	012	—

STINGHII (LA BOROANĂ)

[5115]

I. Întrebare indirectă: La boroană, cum le ziceți bucăților de lemn (sau de fier) în care sunt înfiți colții?

II. 137. Subiectul a răspuns tot gręblo. Vezi harta precedentă.

47. „Acum grapa e toată de fier”.

53. „Acum sunt de fier, dar tot așa li se zicea și când erau de lemn”.

228. „Sunt 6; de lemn” Vezi răspunsul de pe h. 35.

260. Îs d'ē lemn.

310. „De lemn”.

414. „Sunt 6”.

531. „Sunt 5”.

784. „De lemn”.

812. „De fier”.

836. Vezi harta

38, punctul 836.

148 dārvu [s]

[v] lēmniī dila grāpā +

70 prișez; -șāgā

37 +

34 bîț

7 lēmniī dā grāpi

876. „De fier sau de lemn”.

899. „Acum sunt de fier mai demult erau de lemn”.

987. „De fier”.

III. Pentru punctul 605, vezi Pl. II, fig. 1.

ISTROROMÂNII	02 [x] crijurle de brāna; [x] lēmānu de brāna
AROMÂNII	010
MEGLENOROMÂNII	012

COLȚI (LA BOROANĂ)

[5116]

I. Întrebare indirectă.

II. 2. „Sunt de fier”.

53. „Sunt de fier”.

95. „Sunt de lemn”. Vezi h. 35, punctul 95.

102. „Sunt din lemn de corn”.

260. colți-z de șer.

310. „Acum sunt de fier. Mai de mult erau din lemn de corn”.

[366] „zelizni de fier”. Mai de mult erau de lemn”.

551. „Sunt de fier”.

784. „Sunt de lemn”.

III. Pentru punctul 605, vezi

Pl. II, fig. 1.

ISTROROMÂNI	
02	[*] zupți de brăna, [x] dinți de brăna
AROMÂNI	
010	—
MEGLENOROMÂNI	
012	—

HOLDE

[5169]

I. *Întrebare indirectă: Cum le ziceți, cu un cuvânt, locurilor semănate cu grâu, orz, secară, ovăz?*

II. 36. „După felul semănăturii, se numesc: grîne; ordîșcē, ovășișcē, tuleișcē”.

95. „Se seamănă sacără și picăoci ‘carbôfi’ .holdē ; holdă

141. „holdă se numește semănătura

de grâu; cea de orz se numește uărz”.

219. „Când grăul (orzul, etc.) e mic, se grăiește; grăieșile [a]; uărzu, săcără [sa]

zice holdă mînică, după ce a crescut se zice holdă mare”.

250. „I se zice așa semănăturii

de grâu; celei de orz: uărz”

284. „Se numesc așa numai sămănturi

semănturile de grâu”

310. [i] săcări [pna].

365. „holdi di ovăs, să

cără, ord malai sămăntur' dă toamnă, holdă [s]+

‘porumb’ și grău sămăntur' dă primăvară

nu se cultivă”. holdē; holdă ori sămăntură

481 sēdba [s]; sēdbata [sa]

‘sămăntur' dă grîu, dă uord, dă ovăs

105 o holdă cu grîu

76 h'oldē; h'oldă

1371 ușevi; ușev

36 sămăntur' +

251 jîtiște [s]

29 sămăntură [s]

414. „Când orzul, grăul au

crescut frumos, zicem

s-o făcut holdă frumușă

574. „holdă d'e toamnă i se zice grăului

de toamnă”.

682. „GRĂIE li se zice semănturilor de

grîu arnăut; gizluci li se zice grânelor de toamnă”.

728. „Semăntura de orz e numită uorz”.

762. „Se cultivă numai porumb și ovăz”.

812. „uolde însemnează sămăntur' de toamnă”.

833. h'oldē însemnează sămănturi de porumb.

Grău nu se cultivă”

987. „răpiște, mălăiște (unde pînem mei),

fasoliste

ISTROROMÂNI
02 ?
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 —

GRĂU FĂRĂ ȚEPI

[5180]

I. Întrebare indirectă.

II. 36. „Se cultivă rar”.

[48]. Un subiect ocazional spune că românește
i se zice ierită.

414. asăla-i albinleț.

551. orduăica n-ari țâf!.

836. săcâra nu are țepi.

987. „Se cultiva mai demult în
Muntenia”.

ISTROROMÂNI
02 [x] <i>ȝolița</i>
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 <i>gron șut</i>

(HOLDA) DĂ ÎN PÎRGĂ [5196]

I. Întrebare indirectă.

II. 141. *ă_săcerăt îm_pîrgă*.

362. *sură* 'insurește, devine sură'.
02. 'Holda a început să se coacă'.

ISTROROMÂNI	
02	[x] <i>poła a poșnit zri</i> +
AROMANI	
010	—
MEGLENOROMÂNI	
012	—

MOMĂIE (ÎN GRÂU, ÎN CÂNEPĂ, etc.)

[5186]

I. Întrebare indirectă.

II. 27. „I se zice așa când are formă de om. Cea din cânepă e numită *suhă* (*suhă* [p])”.

36. „Se face numai pe șira de grâu”.

76. „Se fac sperietori și din hârtii înșirate pe ață, numite *suhă* (*suhă* [s])”.

102. „Se face lip de om”.

105. „Se pune la grâu o ață cu pește spărijel” [p]

172. „MĂTĂHALA are formă de om; CIUHA e făcută dintr'o sdreanță, pusă într'o prăjină”.

250. „câre-i aproape d'ê sat pînê *suhă* în grâu”.

723. „Se pune la bostâr”.

812. „Se pun la cânepă”.

848. „[ε] fac uŋ kip de omi la cânepă și luy păsărie”.

ISTROROMÂNI
02 [v] strașila
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 plașouă

48 mîșule
47 suie; sui, sumă; sume

76 mozomaiină; -măin

37 strășilo

36 mai miujă; -muj

25 strășilo

29 pîos la griu

kip

948

876 măiugă; -iuge

872 speretgare; -turi

speretgare; -turi

346 papușe; -puși

353 cūhă; cūhe

362 cūhă

349 cūhă; cūhe

277 cūhă; cūhe

279 cūhă; cūhe

219 suhă; suhe

260 suhă; suhe

284 cūhă; cūhe

287 cōvq

235 cūhă

250 suhă

95 cūhă

cūhă [!]; -hăie

157 cūhă; cūhe

102 lip de om

143

192 momie; -mii

172 mătăhală; -hăl, cūhă; cūhe

mămujē; mămuj și spărijel

182 momie, [κ] cūhă

605 mămuj [!]

27 mătăcă; -măt

833 mămujē; -muj

784 inomie; -mii

momie

728 momie; -mii

682 mămuj; -mii

836 cūhă; cūhe

812 mămuj [p]

791 [x, ɪ] [ε] cūfe [p]; [ɪ] cūfă

[ɪ] momie

723 mămuj; -muj

769 [*] mămujē

928 sperituare pentru păsari

887 mămujē

891 plașilu

SBARNĂITOARE (DE SPERİAT PĂSĂRILE)

[5187]

- I. Întrebare indirectă.
- II. 2. „Se sperie păsările și cu o tuocă di lemn”.
- 64. „Întrebuințată ca jucărie”.
- 105. „Pentru ca ciorile să nu ia pui de găină se pune în curte o mără_vînt”.
- 141. „Ca să sperie păsările, mai pocărie durăitōre; durăitōri cu dîcu sau zurnăie cu clopotu”.
- 157. „Se sperie păsările și cu clopotu”.
- 316. „Există mără_vînt, întrebuințată ca jucărie”.
- 537. „Întrebuințată ca jucărie”.
- 682. „Întrebuințată la vie”.
- 728. „Întrebuințată ca jucărie”.
- 812. „Întrebuințată la câmpă și la vie”.
- 899. „Întrebuințată ca jucărie”.

ISTROROMÂNI	
02	[x] vjetrnița
AROMÂNI	
010	—
MEGLENOROMÂNI	
012	—

MĂSEAUA COASEI

[5021]

I. Întrebare indirectă și prin gest.

II. 47. *s-o rup cuâsa baș din grumád.*

182. „GĂTUL COASEI e partea mai îngustă dintre măsea și pânză”.

537. „Când un copil învață să cosească, i se spune să țină bine coasa cu măsăua la pământ”.

1575. Subiectul ocazional e un Român.

	ISTROROMĂNI
02	[v] piéla
	AROMĂNI
010	—
	MEGLENOROMĂNI
012	coada di coasă

POLOG

[5209]

I. Întrebare indirectă: Cum ziceți la toate mănunchiurile de grâu așezate împreună sau la grâul adunat la un loc, cu secerea, după cosaș?

II. 36. „E format din 2 grămejoare, adunate cu secerea după cosaș”.

47. Subiectul [1] a auzit forma pol^uog dela subiectul ocazional, care este învățător.

182. îl pune pă legătură.

219. „[ε] pologu [a] se face nu mai la fân”.

260. mănunchiurile is pusă pă legătore.

520. „mănunchi i se zice când grâul e tăiat cu secerea; polog, când e tăiat cu coasa”.

47 [i] poluăne [p]; pol^uog, [*] polog [s]; [*] poluăze [p]⁺

76 p^uolug; -luăze

723 pūnemu un munukⁱ pă legătură.

III. A se compara cu h. 117.

ISTROROMÂNI	
02	[ɣ] snu ^o pu, [κ] cupi ^o cu [a]
AROMÂNI	
010	—
MEGLENOROMÂNI	
012	păloc; -loazi

MAȘINA DE SECERAT

[5206]

I. Intrebare indirectă.

II. 192. „Au Ungurii”.

325. după vorba ungurească : *protogē* + p.

537. „Au numai moșierii”.

723. „secerătoarea e cea care și leagă snopii, *cositoare* e cea care numai secera”.

886. „Sunt, dinainte de primul război mondial, vreo 50 în sat”.

02	?	ISTROROMÂNI
010	—	AROMÂNI
012	—	MEGLENOROMÂNI

JUMĂTATE DE CLAIE (DE GRÂU)

[5215]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți la una dintre grămezile de snopi de grâu de pe holdă, pe care le numărați tot câte două de obicei?

Câți snopi puneți în ea?

II. 228. „Snopii îi punem cruce”.

250. „Dedesubt, la fiecare jumătate, subț spice, se pune un vâcărău: snopșor din grâul adunat la urmă, după legarea snopilor”.

310. „În alte părți se fac grămezi de câte 10 snopi: un călkiș”.

316. „Mai demult era din 10”.

325. „Rar se fac jumătăți de obicei se fac cruce”.

Vezi h. următoare.

334. „Se făceau jumătăți mai demult”.

48. „pulvina crăstii” „11”

353. „Nu se numără snopii”.

362. „Snopii nu-i numără”.

386. „În glugă snopii se pun 5 în picioare și 1 deasupra”.

328. „Întâi facem stăviți, da să mai păpușește, să mai indeasă snopi, pe urmă facem picoare”.

III. Pe hartă, între ghilemele sau în note, am dat numărul snopilor în punctele în care a fost înregistrat.

În unele puncte nu se fac jumătăți sau nu se numără cu jumătatea de claie, chiar dacă grămezii de snopi i se zice jumătăte (vezi h. următoare, punctele 531, 537, 551).

ISTROROMÂNI

02 ?

AROMÂNI

010 —

MEGLENOROMÂNI

012 —

MĂGAR (LA CLAIA SAU JUMĂTATEA DE GRÂU)

[5217]

I. Întrebare indirectă : Cum îi ziceți snopului pe care-l puneți în vârful clăii sau al jumătății de grâu ?

II. 27. Ū znop cu spîșili la vîlîe.

346. „De obicei se spune pôpa crucilor”.

ISTROROMÂNI
02 ?
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 căpacu di stavină

ADUNĂ SPICE

[5222]

I. Întrebare indirectă.

- II. 36. „*fac kită* (kiṭ [p]); *acasă o băcă cu măiu pră poňavă* ‘pătură’. *Că rar se adună spice*”
- 102. „*Adună spice la țară* ‘la șes’”
- 346. *măr* ‘merg’.
- 349. *la noi nū strîng* [6].
- 365. *strîngi spîcili cu grebla*.
- 872. „... *să făcă lúrte de căpătat* :
o babă le duce la vrăjitoare, ca pe
le descântă pentru vreo boală.”
- 886. „... *și mișini, adică spice*
adunate de soareci și acoperite cu pământ”.

ISTROROMÂNI
02 ?
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 <i>dun spiță</i> [1]

CURMEZISURI (LA CARUL DE CĂRAT GRÂU)

[5233]

Intreoare indirectă: Cum numiți cele două lemne puse de-a-curmezișul peste capetele loitrelor?

157. Vezi nota dela h. următoare.

228. ășfa vin curmeziș pe loitre.

605. „Se pun pisti strat?”

705. „fruntăru dinainte și fruntăru dinnapoi. Sunt făcute di sălcii.”

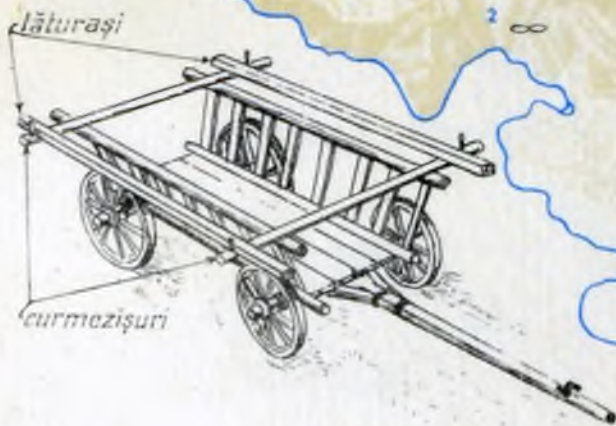
723. „Tot de-a-curmezișul, la mijlocul carului, se vără cu capetele pe subt drugi ‘lăturași’ un nijocășu, ca să nu se încovoie.

drugi subt povara încărcăturii: să nu-j-dea burtă drugi.”

728. „Sunt 4”

872. „Sunt 3: 2 la capete și 1 la mijloc, peste fruntăre; fruntări [a] loitre.”

891. „Sunt 3”

02	?	ISTROROMÂNI
010	—	AROMÂNI
012	—	MEGLÉNOROMÂNI

STOG (DE GRÂU)

[5243]

I. Întrebare indirectă: Cum numiți grămada aceea rotundă, făcută înainte de treier din snopii aduși de pe holde?

II. 53. „ruoța rotundă”. Rar se fac stoguri

365. „stog se numește dacă-i mare”

833. „Grămada rotundă de fân e numită clănē (clăn [p])”

872. „Se zice stog sau șiră: e totuna”

III. A se compara cu h.118, și cu harta precedentă.

ISTROROMÂNI

02 ?

AROMÂNI

010 —

MEGLENOROMÂNI

012 —

SPICUIALĂ (LA ȘIRA SAU STOGUL DE GRÂU)

[5239]

I. Întrebare indirectă : Cum numiți partea de sus a șirei sau a stogului de grâu, făcută ca un acoperiș de casă, ca să se scurgă apa de ploaie de pe șiră ?

II. 36. „f cu spîsilî-zos”

95. „Stogul l-acupiri cu paa ‘paie’”.

228. „coperiș se numește când e din paie ori din scânduri”.

346. „Se pun paie pe vâr”.

574. „vîrv are stogul. JIREADA se acopere cu cãpriuori (cãpriuori jîrîezi) și cu scînduri : o cãprioriește ș-o acopere. Stogul nu se acopere”.

705. Și un subiect ocazional a zis skicujală.

872. İspikiază șira ‘fa ce spicuială șirei’.

886. mergăm la doi metri dă jos ı sus cu cotoru [snopilor] la mărzinı, d -acolo-sus o spicuiam cu spicu in afară.

ISTROROMANI	02 ?
AROMANI	010 —
MEGLENOROMANI	012 cupirimint

PERETE (LA ȘIRA DE GRÂU)

[5242]

- I. Întrebare indirectă : Cum îi ziceți la una dintre laturile șirii de grâu, de subț spicuală, care e ca un perete de casă ?
- II. 76. „Snopii sunt tăți cu guzina afară”.
130. „stog^u la claie”.
- III. În punctele 36. 53. 325. 414. 520. 537. 836, subiecții au crezut că e vorba de întreaga masă de snopi de subț streășină. Probabil că tot așa și în punctele 130. 172. 386.

ISTOROMĂNI	02 ?
AROMĂNI	010 —
MEGLENOROMĂNI	012 zil

NĂSĂDIM (SNOPII PE ARIE)

[5294]

I. Întrebare indirectă.

II. 537. *cʰolăc* 'jur împrejur'.

02	?	ISTOROMĂNI
010	—	AROMĂNI
012	<i>năsădes</i> [1]	MEGLENOROMĂNI

TREIERĂM CU CĂII

[5292]

I. *Întrebare indirectă.*

II. [25]. *Accent pe r.*

27. „Se treiera mai demult cu caii”

[37]. *Accent urcător pe r.*

53. „Se CĂLCA mai demult. Acum nic căii nu știu umblă-ărie”.

95. *la țară* „la șes”.

102. *A văzut că mblălesc* așa prin Bucovina.

105. „Se ÎMBLĂTEA așa mai demult”.

141. *pe-aiurea* „aiurea”.

192. „Se treiera cu caii mai demult”.

219. *îmblățește la mașină*

Subiectul nu știe nici

din auzite despre treie-

ratul cu caii.

272. *Grâul se treieră*

cu mașina, *mânăta*

53. *călcă* cu caii +

48. *vârșim* săs cunele

trierăm cu caii

137. *vârșimo* +

36. *trierăm* cu caii ; *trier* [1]

123. *vârșimo* s cōni +

29. *treierăm* cu caii

de cai : *mblălim*

grîu cu căii +

284. *numa pî rusia călcă*

cu căii și cu pîătră [un fel de tăvălug

cu praguri]. Subiectul a fost prizonier

în Rusia, în primul războiu mondial.

[287]. *čoc mōd'ororsāgon* „numai în Ungaria”

[se treieră cu caii].

310. Subiectul n'a deschis buzele după ultimul

cuvânt, de aceea n'a rostit pe *ŷ* final.

325. „Se CĂLCA mai demult”.

346. „Nu se prea obișnuiește”.

349. „Se CĂLCA mai demult”.

365. *la țară* „la șes”.

386. *ă vadūt î regăt că-riblatje* [imperf 6] cu căii.

02	ISTROROMÂNI
010	AROMÂNI
012	MEGLENOROMÂNI

833. A văzut treierându-se în Vechiul Regat, de unde cunoaște și termenul.

836. „Mai obișnuit însă se îmblățește cu îmblăciul”.

848. „Acum se mai treieră așa numai orzul și ovăzul”.

886. ... *îm_vray* „năsadă” *dă grî* *oîz* ili „sau” cu *boji*. *jo trăir*; *tu trăir*; *iel trăiră*.

284. *numa pî rusia călcă* cu căii și cu pîătră [un fel de tăvălug cu praguri]. Subiectul a fost prizonier în Rusia, în primul războiu mondial.

[287]. *čoc mōd'ororsāgon* „numai în Ungaria” [se treieră cu caii].

310. Subiectul n'a deschis buzele după ultimul cuvânt, de aceea n'a rostit pe *ŷ* final.

325. „Se CĂLCA mai demult”.

346. „Nu se prea obișnuiește”.

349. „Se CĂLCA mai demult”.

365. *la țară* „la șes”.

386. *ă vadūt î regăt că-riblatje* [imperf 6] cu căii.

531. Subiectul n'a apucat timpul când se treiera cu caii.

682. „Mai demult *armănjă* [imperf 3] cu *boji* cu *cări* : *puneă butuc în car* [ca să fie carul mai greu].

728. „Sau cu boii”.

762. Știe din auzite

791. „Se treiera cu caii mai demult”.

OGLĂJI

[5289]

I. Întrebare indirectă.

II. 334. „Cele două urechi ale curelelor, una la odârje și alta la hădărag, se numesc grumăjori”.

520. prisă-Ń cũji.

531. „Curelele au 2 ur-ek”.

III. În câteva puncte s'a adăugat că cele 2 curele, a odârjei și a îmblăciului.

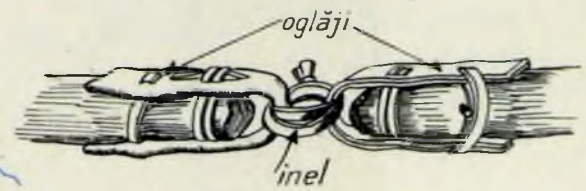
sunt legate printr'un inel, tot de

piele, numit poling 95, [r] cuz 250, capău 325,

capou 346, ustuhvã 366, luz 386,

verigã di curã +14, injel 531.

02	?	ISTROROMÂNII
010	—	AROMÂNII
012	—	MEGLENOROMÂNII

SCOATEM PAIELE (DIN ARIE)

[5303]

I. Întrebare indirectă.

II. 27. „Întâi scutură păiili”.

64. „Întâi le scutură”.

235. scutură păiile ș-ăpu...”

260. „Întâi am scuturat paiete”.

310. „Înainte de ale scoate, le scutum”.

Scoți și a doua oară paiete rămase

în vraf: rupi cîrdă cu furca”.

514. cu grebla și kămă că...”

531. „Întâi le scuturăm”.

682. „la paie cu iabaua [furca] o luăt [3] păjele di pă năsada mare”.

705. am dat ũ vraf afară [perf 4].

ISTROROMÂNI
02 ?
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 —

VĂNTUREȘCA

[5015]

I. *Intrebare indirectă.*

II. 36. [O lopată obișnuită.]

137. „Cu lopata?”

148. *s lupătte sa veial* „au vânturat cu lopețile”

53. *A auzit dela bătrâni că au existat*

64 „cînd o țipăt griu la vînt. Există

și acum”

95. *vînturi* [a]; *să vînturăm* [subj.]

105. „Se întrebuițează la vîntu-

ratul măzăricei (măzărói)”

130. *o șúflă mai mare.*

182. „[Lopată obișnuită]. Cuvân-

tul *vîntureșcă* este o

vorbă bătrînă”

219. „Lopată covălită”

353. „În timp ce unul

aruncă vraful cu

sădeșca în aer,

53. ∞ ?+

48. *s lupătte*+

47. *lopătă dă lemn*

76. *lopătă*; -piet

37. *s lópatom*+

36. *lopătă*; -piet

27. *lopătă*; -piet

25. *vêtrușă*

29. *lopătă dă vînturat griu*

830. *lopătă de lemn*

2. *lopătă*

altul face vînt cu un

fel de evantaiu de

draniță, numit *vîntu-*

reșcă (*vîntureștē* [p])”

1366. [iv] *viu* „vîntur”

551. „Oamenii, fiind săraci,

nu prea au ce vîntura.

Fasolea se vîntură cu căușu”

III. Pentru punctul 95, vezi Pl. II, fig. 3.

ISTROROMÂNI	02	[v] <i>lopăta</i>
AROMÂNI	010	—
MEGLENOROMÂNI	012	<i>lopata di vinturari</i>

VÂNTURĂTOARE

[5310]

- I. *Întrebare indirectă: Cum îi ziceți mașinii aceleia făcute din scânduri, cu site și aripi, pe care o învârtiți cu mâna, ca să vânturați grâul?*
- II. *2. „Sunt puține în sat”.*
- 95. Nu se cultivă grâu.
  - 141. să vîntură cu cîru al de mașină.
  - 192. Pretinde că așa zic Ungurii
  - 574. „Rar se întrebuițează”.
  - 899. „Nu se prea întrebuițează”.

02	?	ISTROROMÂNI
010	—	AROMÂNI
012	—	MEGLENOROMÂNI

GRÂU DE CALITATEA ÎNTAIA

[5317]

I. Întrebare indirectă.

II. 334. Subiectul a explicat de ce e numit ungurește:

asa au învățat dela mașiniști, care erau toți maghiari.

386. Substantivul la care se referă este pînja 'grâul'.

574. Substantivul la care se referă este sămînța.

886. „Batoza alege două calități de grâu: cel bun e mîna două, cel slab e mîna treagă. Gunoajele se numesc coade”.

III. În punctele care urmează, batoza nu alege grâul pe calități, ci alege doar grăunțele de gunoajie numite: c^oodina [a]

411. g^ozură 514, 53

02	?
010	—
012	—

481

al dîntii

137

36

grîu-ntîn

29

grîu alés

125

76

clăsa-ntii

105

grîu di clăsa primă

130

grîu bun

27

călităca-ntîn, [*] grîu-ntîn

836

grîu alés

2

părca bună

844

grîu curăt

812

[de] frunte

791

grîu

876

grîu bun

928

grîu curăt

886

mîna două +

899

grîu curăt

769

[I] grîu curăt

723

grîu

[III] bun

705

grîu bun

991

grîu

605

grîu mai bun

192

mai bun

oz elege, [*] eluô

574

șe mîndră +

575

grîu

531

prima grîului

228

frunța

235

al de frunțe

250

clăsa-ntiie

95

grîu-ntiie

64

grâu întii

310

grîu cel mîndru

316

grâu bun

279

grâu clăsa-ntiie

260

clăsa-ntii

219

clăsa-ntii

219

clăsa-ntii, mai mășcat

349

grîu

346

grâu bun

grîu-ntiie, frunța grîului

365

prima

386

mai bună +

366

grîu

414

grîu bun

520

mîna-ntăi

551

grîu sel mai di frunți, di frunți

537

frunția

514

grîu

483

grăunți curăți

769

[II] grîu curăt

728

grîu curăt

769

[II] grîu curăt

723

grîu

[III] bun

705

grîu bun

991

grîu

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

grîu curăt

877

grîu bun

886

mîna două +

899

ZOANĂ

[5308]

I. *Întrebare indirectă: Cum le ziceți gunoaielor din grâu, aruncate de vânturească, când vânturați grâul, între grămada de grăunțe și pleavă?*

II. 334. MOARĂ "ciur".

353. *Li se zice așa semințelor de buruienii*

537. *Grâului bun i se spune frunția*

812. *„E măturată apoi în pleavă”*

848. *unde ieșă răutatea*

876. *Subiectul n'a mai vânturat de când era de 15 ani*

02	?	ISTROROMĂNI
010	—	AROMĂNI
012	—	MEGLENOROMĂNI

632 kismic

987 991
goaza
úgrishkj, irintia

BOABE (DE GRÂU)

[5178]

I. Întrebare indirectă.

II. 605. Subiectul nu știe singularul lui grăuunți.

ISTROROMÂNI
02 [ɣ] zɾna [accentul pe ɾ]
AROMÂNI
010 garnuță ; gârnuț
MEGLENOROMÂNI
012 gârnuți di gron

(GRĂU) CU BOBUL MARE

[5183]

I. *Întrebare indirectă: Cum îi ziceți grâului care are bobul mare, frumos?*

II. 235. „Despre grâul cu bobul mare se zice: s-o gălît bine”.

272. *Îm pătru dūj îi sficu.*

365. „Așa i se spune și orzului, secarei, etc., care au bobul mare”.

02	?
	ISTOROMĂNI
	AROMĂNI
010	—
	MEGLENOROMĂNI
012	plătiță [subst]

GĂOACEA BOBULUI DE GRĂU

[5181]

I. Întrebare indirectă.

II. [48]. „După treierat se numește mefenină”.

[192]. „Găoacea lui, pleavă”.

250. „Este îmbrăcātu-m pleavă”.

353. „Este învâscūt ‘îmbrăcat’ în cupă”.

605. „După treierat se numește pleavă”.

728. „Se numește pleavă după ce bobul a fost desghiocat”.

[997]. Subiectul a tradus apoi din românește : i rizata na jiotu

“și cămașa grăuntelui de grău”.

ISTROROMÂNI
02 [ɣ] resina
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 coaja [a] di gârnuț

RARIȚĂ

[5032]

I. *Întrebare indirectă : Cum numiți plugul acela mic, cu două cormane, pe care-l întrebuințați la prășitul porumbului ?*

II. 36. *„Cu trei cormane, mai rar cu două”.*

47. *îngryăpă cucurud cu ieie.*

64. *„pîntru-îngropă” dă cucuruz. Rariț se întrebuințează”.*

76. *„Primul are 3 fiare, al doilea 2 fiare”.*

182. *„Așa se spune în Muntenia. La Săcele are nume unguresc”. Subiecții nu și-l amintesc.*

260. *la noi nu [este] plug dē sâpăt la mălai.*

365. *„a vazut pi la țară*

„la șes” [în părțile plug dă cucuruz cu două cormănē + Sucevei].

53. *plugul dă sâpăt a dōḡora*

147. *plug cu două cormănē +*

105. *săpătore; -tori*

76. *plug dă sâpăt, plug dă-îngropăt +*

36. *plug dă sâpăt la cucurud +*

29. *plug pîntru-îngropăt dă cucurud*

1366. *Se pare că subiectul i-a format acum numele.*

386. *[Se întrebuințează] numa la dat țărănă.*

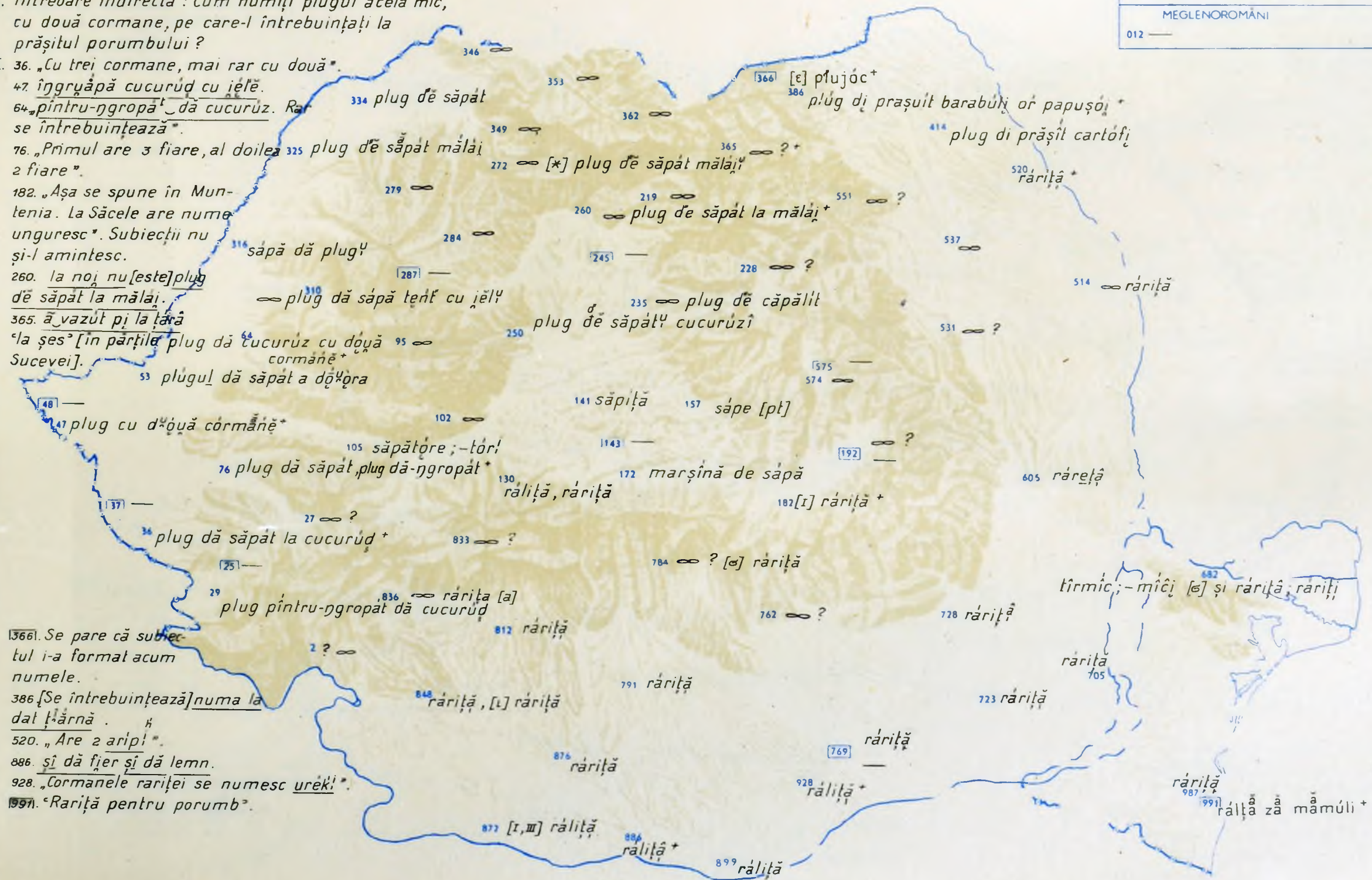
520. *„Are 2 aripi”.*

886. *și dă fier și dă lemn.*

928. *„Cormanele rariței se numesc ureki”.*

991. *„Rariță pentru porumb”.*

ISTROROMÂNI
02 ?
AROMÂNI
010 arat ^u
MEGLÉNOROMÂNI
012 —

PRĂȘIM (PORUMBUL)

[5040]

I. Întrebare indirectă.

II. 130. Nu se face deloc porumbul.

- 102. [1] *la sapa de porumb*.
- 310. *săpăm tenț d-odată-ntîi*; „a doua oară: *ăl firvălim*”.
- 682. *la prășila porumbului*.
- 705. *tăjēm iarba de pim_porumb sau prășim*.
- 812. „A doua oară: *rărițăm, copăim dupe răriță*”.
- 833. *să-ngrupăm* „să prășim a doua oară”.
- 836. *il sēpi-ntîi la prășit și pe urmă la-ngropăți*.
- 848. „A doua oară: *ingropăm după ce întîi rărițăm cu plugu și cu boji*”.

- 481. *cupăim*
- 47. *săpăm, prășim cucurudu*
- 76. *săp [3] cucurudu*
- 137. *cópamo cucuruz*
- 36. *săp [1] cucurudu*
- 125. *cópamo cucuruț*
- 29. *săp [1] la cucurud*
- 2. *săpăm la cucurud*

1997. *zagărleț, zară-vamj* „prășim a doua oară”.

02. Pentru prășitul al doilea se întrebuițează verbul *năgrni*.

III Majoritatea informatorilor au înțeles că e vorba de prășitul întâiu. În cazul când am obținut și termenul pentru prășitul al doilea, l-am trecut în note. A se vedea și răspunsurile dela h. 102. A se compara cu h. următoare.

ISTROROMÂNI	02	[x] ocopui [inf] +
AROMÂNI	010	sap ^y misurlu [1]
MEGLENOROMÂNI	012	—

- 346. *săp [1] mălăju*
- 353. *sap [1] mălăj*; *săpăm dintîie*
- 366. *sapăti [inf] trábă*; *sapăju [1] cucurud*
- 386. *prășujesc [1] papușoju*
- 334. *săpăm mălăju*; *săp [1]*
- 362. *ogorim mălăju*
- 349. *săpăm mălăju dintîie*
- 365. *prășăști [2]*; *prășim păpușoju*
- 414. *prășim popșoju*
- 272. *il săpăm*; *săp^y [1] mălăju*
- 520. *prășim*
- 279. *săp [1] mălăju*
- 219. *căpăluješc [1]*, *mă duc la căpăluješc*
- 551. *prășăști [2]*
- 260. *căpăluješc [1]*
- 284. *săpăm^y*
- 537. *prășăști [2]*
- 245. —
- 228. *prășuim la mălăj*
- 514. *prășasc [1]*
- 235. *căpăluješc [1]*
- 531. *prășim^y*
- 250. *săpăm cucuruzi d-odată*
- 575. —
- 574. *prășim*
- 44. *săpăm cucuruzu d-odată*
- 95. *capaluješc [3]*
- 141. *săpăm de două uări, și dintîi și de-a două*
- 157. *săpăm*
- 102. *săpăm*
- 192. *tăjēm pămintu bine cópalni [inf]*
- 605. *prășim*
- 143. —
- 172. *săpăm^y cucuruzu, săpăm^y întîi*
- 182. *[1] sap [1] porumbu*; *[x] săpăm cucuruzu sapa-ntîi*
- 130. *săpă [3] cucuruzu la sapa* +
- 833. *săpăm, prășim* +
- 784. *săpăm, ~ porumbu*
- 682. *prășim [R] porumbu*; *[V] păpușoju*
- 762. *prășim*
- 728. *prășim*
- 705. *[1] săpăm, prășim* +
- 29. *săp [1] la cucurud*
- 836. *il sēpi [2]* +
- 812. *prășim* +
- 723. *prășim, tușinim^y*
- 2. *săpăm la cucurud*
- 848. *prășim* +
- 791. *prășăște [3]*
- 876. *săpăm porumbi*
- 769. *săpăm*
- 928. *prășim*
- 773. *prășim, tușinim^y*
- 741. *săpăm sau prășim cópamj* +
- 991. —
- 877. *prășim*
- 896. *prășim dă iarbă*
- 899. *prășim*

PRĂȘILA A DOUA (A PORUMBULUI)

[5131]

I. Întrebare indirectă.

II. 27. săpăm d-a două oară.

29. săpăm a două oară.

47. „Se prășește de 3 ori : il mai săpăm odată, apoi il mai prășim odată și a treia oară, il îngropăm : la-îngropăt”.

[48]. gărlim „prășim”.

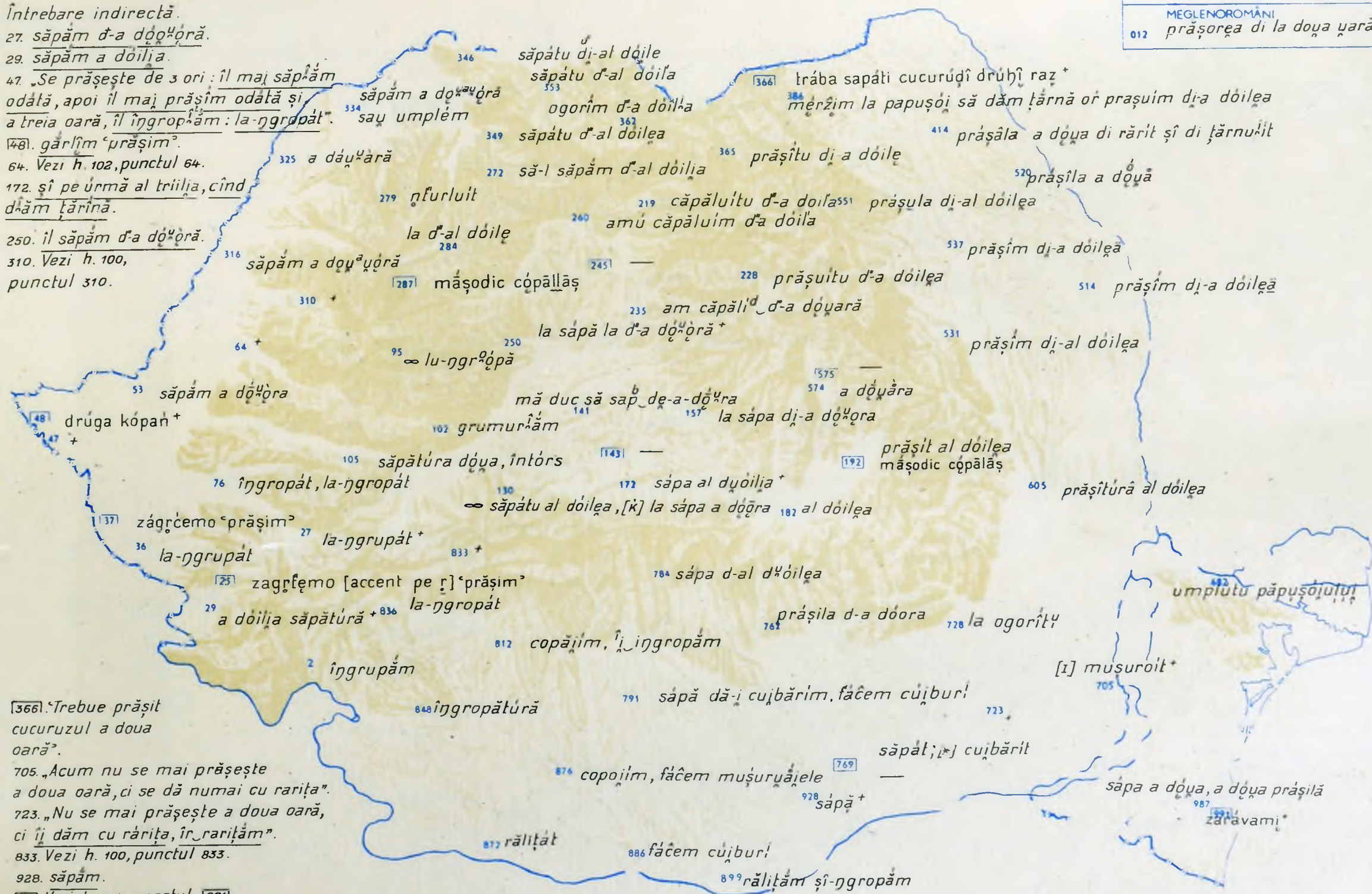
64. Vezi h. 102, punctul 64.

172. și pe urmă al triliia, cînd dăm țărîna.

250. il săpăm d-a două oară.

310. Vezi h. 100, punctul 310.

02	ISTROROMĂNI [v] nayrnuj ⁺
	AROMĂNI
010	—
	MEGLENOROMĂNI
012	prășoreța di la două țară

[366]. „Trebuie prășit cucuruzul a doua oară”.

705. „Acum nu se mai prășește a doua oară, ci se dă numai cu rarița”.

723. „Nu se mai prășește a doua oară, ci îi dăm cu rarița, în rarițăm”.

833. Vezi h. 100, punctul 833.

928. săpăm.

[991]. Vezi h. 100, punctul 1991.

02. Vezi h. 100, punctul 02.

III. A se compara cu h. 100.

MUȘUROIU (ÎN JURUL FIRULUI DE PORUMB)

[5041]

I. Întrebare indirectă.

II. 36. strizem cu săpili prîngă fir mușurôn.

[37]. „Nu se mai face mușuroiu”.

47. fășem mușurôn pã lîngã firu dă cucurúđ, ca să nu-l îmburdē vîntu.

53. îl îngropãm [porumbul].

64. întorcē cucurúzu la-ntors dă cucurúz.

76. îngróp cucurúdu.

95. lu-ngrópã.

102. grumurãm.

105. „întorsēm prășim a doua oară”. De când se

lucrează cu mașina, nu se mai face mușuroiu”.

172. sãpãm dj-a dõ

houãra mormîntu holumb⁶⁴; -lumburili [pa]⁹⁵ + dela hir⁴

53 mușuróĭ +

[48] mudilce

mușurôn +

105. ?,[ø] mușuróĭ; -ruãĭe +

76 mușurôn; -ruãĭe +

[37] (zãgrcemo cucurúz) +

36 mușurôn +

[25] mușurôn

27 mușuróĭ, [ø][k] -r^uôn

833 mușuróĭ

[25] mușurôn

29 mușurôn

836 mușuróĭ; -ruãĭe

812 mușuróĭ

dãm pãmînt^u

192. trãge moșoróĭ bun.

[192]. [*] felhuzzuc ‘ridi-

cãm [mușuroiul], felcõpãĭiuc ‘ri-

dicãm [mușuroiul]cu sapa”.

272. strizēm pîngã hir⁴.

284. cî sãpãm d-al dõileã.

[287]. „Nu se mai face mușuroiu”.

310. l-ãmu-ngropãt⁴ [porumbul].

316. „Cu plugul”.

325. ngropãm mãlãĭ.

353. sãpãm d-al dõilã, fãcãm grãmãđ la sir.

520. trag moșinóĭ mãri la pop^ușóĭ.

531. trãzim moșinóĭ^u.

574. ij fășem cuiĭb, ij trãžēm cuiĭb.

791. cuiĭbãrim.

886. fãcēĭ cuiĭ la porumb.

III. Între paranteze, pe hartã, am dat rãspunsurile din punctele în care nu s-a obținut un substantiv.

ISTROROMÂNI
02 [ɣ] (naɣrniɥ pemintu)
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 cupu di țarã

COPILIM (PORUMBUL)

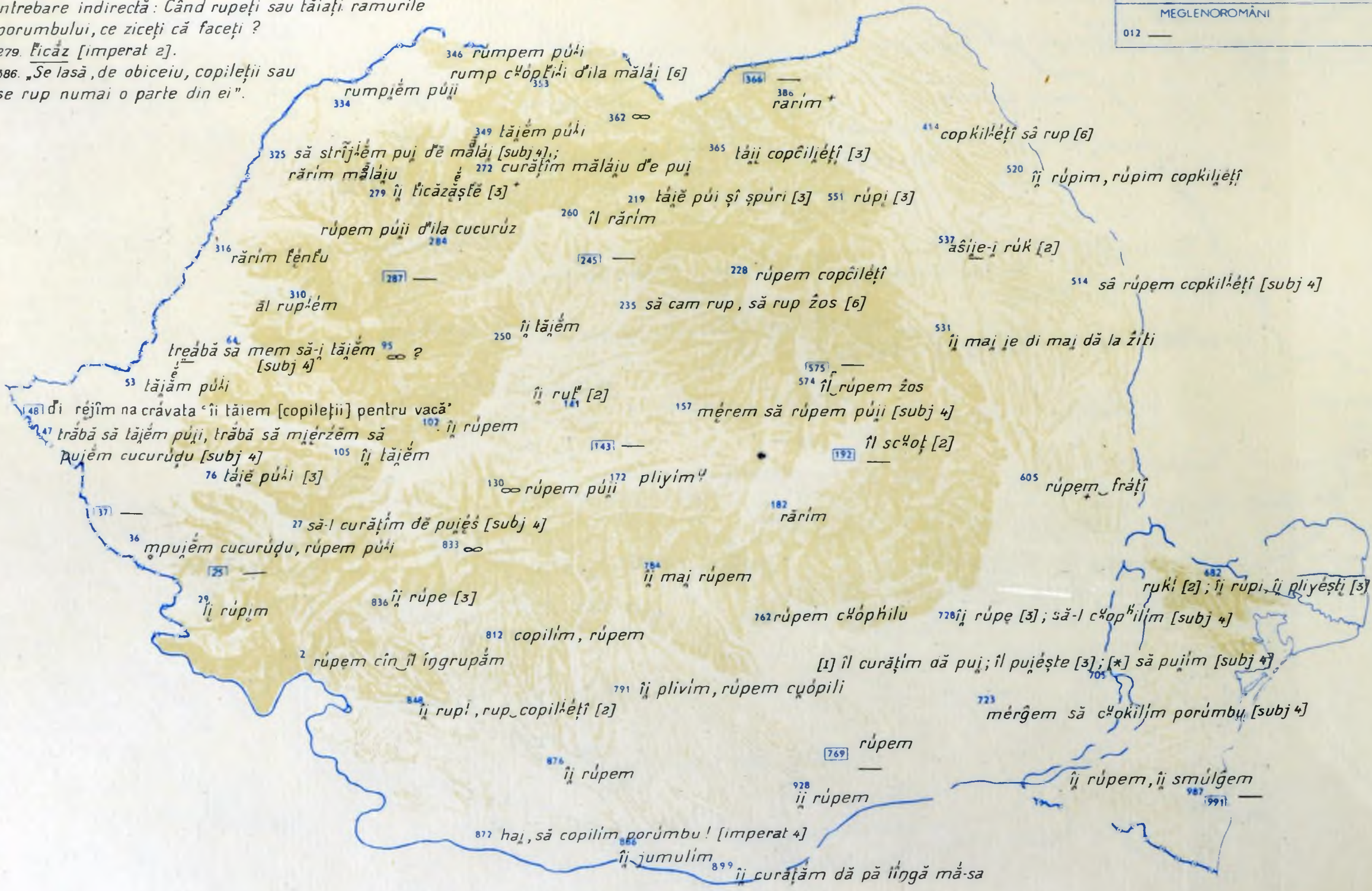
[5142]

I. *Întrebare indirectă: Când rupeți sau tăiați ramurile porumbului, ce ziceți că faceți?*

II. 279. *Țicăz [imperat 2].*

386. *„Se lasă, de obicei, copileții sau se rup numai o parte din ei”.*

ISTROROMÂNI	
02	[x] prikinés [1]
AROMÂNI	
010	—
MEGLENOROMÂNI	
012	—

481 di rejim na cravata 'i tăiem [copileții] pentru vacă
 47 trăbă să tăiem puii, trăbă să mjerzēm să
 rujem cucurudu [subj 4]
 76 tăie puii [3]
 105 'i tăiem

36 mpuiem cucurudu, rupem puii
 27 să-l curățim de puiēs [subj 4]
 833 ∞
 29 'i rupim
 836 'i rupe [3]
 812 copilim, rupem
 2 rupem cin 'il ingrupăm

334 rumpiem puii
 346 rumpem puii
 353 rump c'opileții d'ila mălai [6]
 362 ∞
 349 tăiem puii
 272 curățim mălaiu d'e pui
 219 tăie pui și șpuri [3]
 551 rupi [3]
 260 'il rărim
 2451 —
 250 'i tăiem
 141 'i rupe [2]
 1431 —
 130 ∞ rupem puii
 172 pliyim
 182 rărim
 784 'i mai rupem
 162 rupem c'opihilu
 720 'i rupe [3]; să-l c'op'ilim [subj 4]
 791 'i plivim, rupem cuopili
 844 'i rupi, rup_copileții [2]
 876 'i rupem
 877 hai, să copilim porumbu! [imperat 4]
 886 'i jumulim
 899 'i curățam dă pă lîngă mă-sa

365 tăii copciliēți [3]
 228 rupem copcileți
 235 să cam rup, să rup zos [6]
 575 —
 574 'il rupem zos
 157 mērem să rupem puii [subj 4]
 192 'il sc'ot [2]
 605 rupem frăți
 162 rupem c'opihilu
 720 'i rupe [3]; să-l c'op'ilim [subj 4]
 791 'i plivim, rupem cuopili
 844 'i rupi, rup_copileții [2]
 876 'i rupem
 877 hai, să copilim porumbu! [imperat 4]
 886 'i jumulim
 899 'i curățam dă pă lîngă mă-sa

316 rărim lēntu
 310 'al rupiēm
 330 tāiēm puii
 335 să strijēm pui d'e mălai [subj 4];
 rărim mălaiu
 349 tāiēm puii
 362 ∞
 365 tāii copciliēți [3]
 414 copkilēți sâ rup [6]
 520 'i rupim, rupim copkiliēți
 532 așije-i rúk [2]
 531 'i mai ie di mai dă la ziti
 575 —
 574 'il rupem zos
 157 mērem să rupem puii [subj 4]
 192 'il sc'ot [2]
 605 rupem frăți
 784 'i mai rupem
 162 rupem c'opihilu
 720 'i rupe [3]; să-l c'op'ilim [subj 4]
 791 'i plivim, rupem cuopili
 844 'i rupi, rup_copileții [2]
 876 'i rupem
 877 hai, să copilim porumbu! [imperat 4]
 886 'i jumulim
 899 'i curățam dă pă lîngă mă-sa

316 rărim lēntu
 310 'al rupiēm
 330 tāiēm puii
 335 să strijēm pui d'e mălai [subj 4];
 rărim mălaiu
 349 tāiēm puii
 362 ∞
 365 tāii copciliēți [3]
 414 copkilēți sâ rup [6]
 520 'i rupim, rupim copkiliēți
 532 așije-i rúk [2]
 531 'i mai ie di mai dă la ziti
 575 —
 574 'il rupem zos
 157 mērem să rupem puii [subj 4]
 192 'il sc'ot [2]
 605 rupem frăți
 784 'i mai rupem
 162 rupem c'opihilu
 720 'i rupe [3]; să-l c'op'ilim [subj 4]
 791 'i plivim, rupem cuopili
 844 'i rupi, rup_copileții [2]
 876 'i rupem
 877 hai, să copilim porumbu! [imperat 4]
 886 'i jumulim
 899 'i curățam dă pă lîngă mă-sa

316 rărim lēntu
 310 'al rupiēm
 330 tāiēm puii
 335 să strijēm pui d'e mălai [subj 4];
 rărim mălaiu
 349 tāiēm puii
 362 ∞
 365 tāii copciliēți [3]
 414 copkilēți sâ rup [6]
 520 'i rupim, rupim copkiliēți
 532 așije-i rúk [2]
 531 'i mai ie di mai dă la ziti
 575 —
 574 'il rupem zos
 157 mērem să rupem puii [subj 4]
 192 'il sc'ot [2]
 605 rupem frăți
 784 'i mai rupem
 162 rupem c'opihilu
 720 'i rupe [3]; să-l c'op'ilim [subj 4]
 791 'i plivim, rupem cuopili
 844 'i rupi, rup_copileții [2]
 876 'i rupem
 877 hai, să copilim porumbu! [imperat 4]
 886 'i jumulim
 899 'i curățam dă pă lîngă mă-sa

316 rărim lēntu
 310 'al rupiēm
 330 tāiēm puii
 335 să strijēm pui d'e mălai [subj 4];
 rărim mălaiu
 349 tāiēm puii
 362 ∞
 365 tāii copciliēți [3]
 414 copkilēți sâ rup [6]
 520 'i rupim, rupim copkiliēți
 532 așije-i rúk [2]
 531 'i mai ie di mai dă la ziti
 575 —
 574 'il rupem zos
 157 mērem să rupem puii [subj 4]
 192 'il sc'ot [2]
 605 rupem frăți
 784 'i mai rupem
 162 rupem c'opihilu
 720 'i rupe [3]; să-l c'op'ilim [subj 4]
 791 'i plivim, rupem cuopili
 844 'i rupi, rup_copileții [2]
 876 'i rupem
 877 hai, să copilim porumbu! [imperat 4]
 886 'i jumulim
 899 'i curățam dă pă lîngă mă-sa

316 rărim lēntu
 310 'al rupiēm
 330 tāiēm puii
 335 să strijēm pui d'e mălai [subj 4];
 rărim mălaiu
 349 tāiēm puii
 362 ∞
 365 tāii copciliēți [3]
 414 copkilēți sâ rup [6]
 520 'i rupim, rupim copkiliēți
 532 așije-i rúk [2]
 531 'i mai ie di mai dă la ziti
 575 —
 574 'il rupem zos
 157 mērem să rupem puii [subj 4]
 192 'il sc'ot [2]
 605 rupem frăți
 784 'i mai rupem
 162 rupem c'opihilu
 720 'i rupe [3]; să-l c'op'ilim [subj 4]
 791 'i plivim, rupem cuopili
 844 'i rupi, rup_copileții [2]
 876 'i rupem
 877 hai, să copilim porumbu! [imperat 4]
 886 'i jumulim
 899 'i curățam dă pă lîngă mă-sa

316 rărim lēntu
 310 'al rupiēm
 330 tāiēm puii
 335 să strijēm pui d'e mălai [subj 4];
 rărim mălaiu
 349 tāiēm puii
 362 ∞
 365 tāii copciliēți [3]
 414 copkilēți sâ rup [6]
 520 'i rupim, rupim copkiliēți
 532 așije-i rúk [2]
 531 'i mai ie di mai dă la ziti
 575 —
 574 'il rupem zos
 157 mērem să rupem puii [subj 4]
 192 'il sc'ot [2]
 605 rupem frăți
 784 'i mai rupem
 162 rupem c'opihilu
 720 'i rupe [3]; să-l c'op'ilim [subj 4]
 791 'i plivim, rupem cuopili
 844 'i rupi, rup_copileții [2]
 876 'i rupem
 877 hai, să copilim porumbu! [imperat 4]
 886 'i jumulim
 899 'i curățam dă pă lîngă mă-sa

316 rărim lēntu
 310 'al rupiēm
 330 tāiēm puii
 335 să strijēm pui d'e mălai [subj 4];
 rărim mălaiu
 349 tāiēm puii
 362 ∞
 365 tāii copciliēți [3]
 414 copkilēți sâ rup [6]
 520 'i rupim, rupim copkiliēți
 532 așije-i rúk [2]
 531 'i mai ie di mai dă la ziti
 575 —
 574 'il rupem zos
 157 mērem să rupem puii [subj 4]
 192 'il sc'ot [2]
 605 rupem frăți
 784 'i mai rupem
 162 rupem c'opihilu
 720 'i rupe [3]; să-l c'op'ilim [subj 4]
 791 'i plivim, rupem cuopili
 844 'i rupi, rup_copileții [2]
 876 'i rupem
 877 hai, să copilim porumbu! [imperat 4]
 886 'i jumulim
 899 'i curățam dă pă lîngă mă-sa

316 rărim lēntu
 310 'al rupiēm
 330 tāiēm puii
 335 să strijēm pui d'e mălai [subj 4];
 rărim mălaiu
 349 tāiēm puii
 362 ∞
 365 tāii copciliēți [3]
 414 copkilēți sâ rup [6]
 520 'i rupim, rupim copkiliēți
 532 așije-i rúk [2]
 531 'i mai ie di mai dă la ziti
 575 —
 574 'il rupem zos
 157 mērem să rupem puii [subj 4]
 192 'il sc'ot [2]
 605 rupem frăți
 784 'i mai rupem
 162 rupem c'opihilu
 720 'i rupe [3]; să-l c'op'ilim [subj 4]
 791 'i plivim, rupem cuopili
 844 'i rupi, rup_copileții [2]
 876 'i rupem
 877 hai, să copilim porumbu! [imperat 4]
 886 'i jumulim
 899 'i curățam dă pă lîngă mă-sa

316 rărim lēntu
 310 'al rupiēm
 330 tāiēm puii
 335 să strijēm pui d'e mălai [subj 4];
 rărim mălaiu
 349 tāiēm puii
 362 ∞
 365 tāii copciliēți [3]
 414 copkilēți sâ rup [6]
 520 'i rupim, rupim copkiliēți
 532 așije-i rúk [2]
 531 'i mai ie di mai dă la ziti
 575 —
 574 'il rupem zos
 157 mērem să rupem puii [subj 4]
 192 'il sc'ot [2]
 605 rupem frăți
 784 'i mai rupem
 162 rupem c'opihilu
 720 'i rupe [3]; să-l c'op'ilim [subj 4]
 791 'i plivim, rupem cuopili
 844 'i rupi, rup_copileții [2]
 876 'i rupem
 877 hai, să copilim porumbu! [imperat 4]
 886 'i jumulim
 899 'i curățam dă pă lîngă mă-sa

ȘTIULETE

[5144]

I. Întrebare indirectă.

II. [366] „Se numește astfel când e desfăcut din pănuși”

III. A se compara cu h. 105.

ISTOROMĂNI
02 [x] <i>batița</i>
AROMĂNI
010 <i>cucuțu</i>
MEGLENOROMĂNI
012 <i>pič</i>

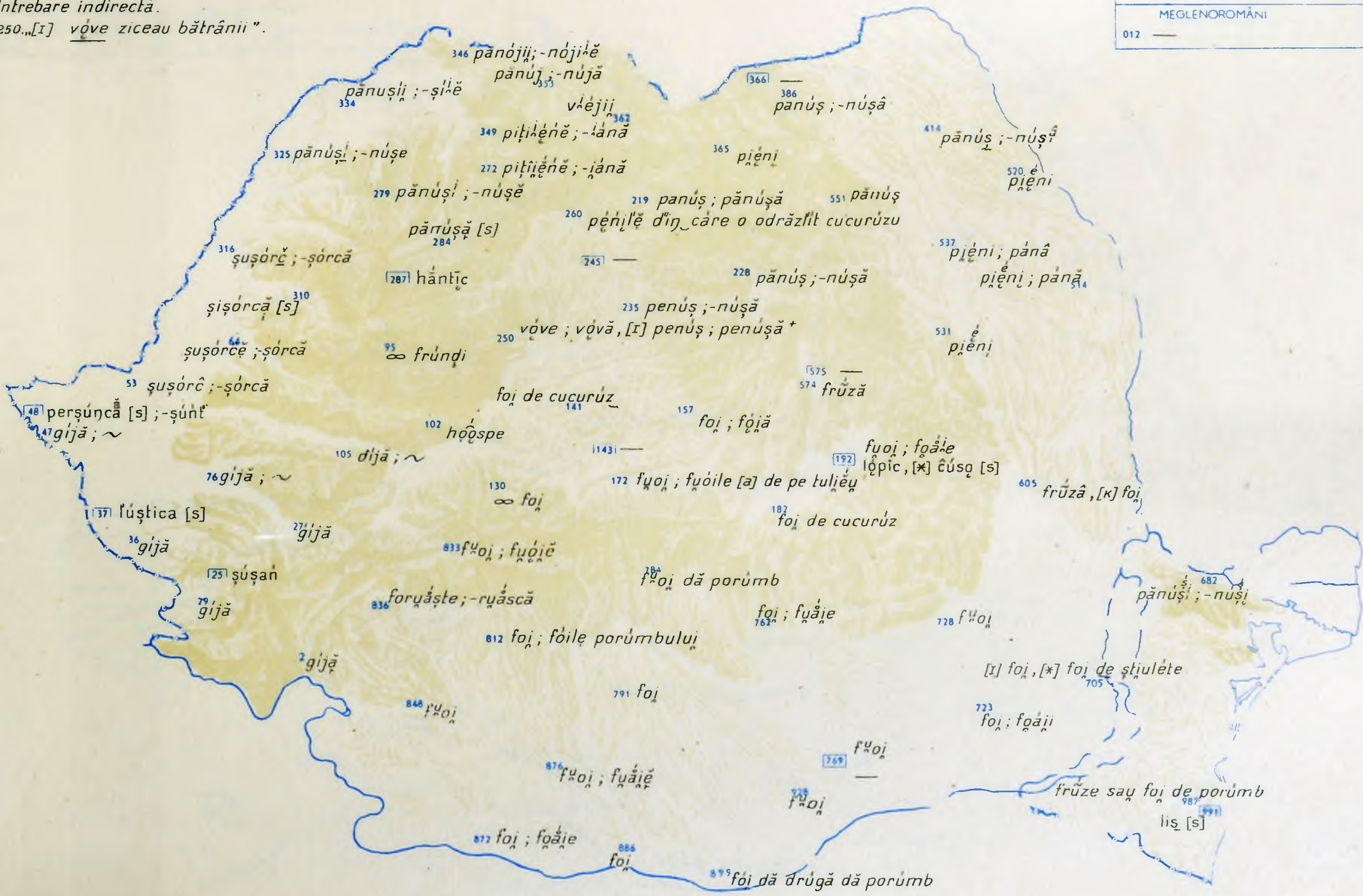
FOI (PE ȘTIULETE)

[5145]

I. Întrebare indirectă.

II. 250. „[ɪ] vove ziceau bătrânii”.

ISTROROMĂNI
02 [ɣ] pene
AROMĂNI
010 —
MEGLENOROMĂNI
012 —

COTOR (LA ȘTIULETE)

[5146]

I. Întrebare indirectă.

II. 105. la aja nu-i zisem niscum

ISTROROMÂNI
02 [v] cuorenu de batila
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 —

TĂCIUNE (LA PORUMB)

[5158]

I. Întrebare indirectă.

II. 362. Anchetatorul n'a putut afla genul substantivului.

[386]. „Se numește așa și tăciunele altor cereale”.

833. „Când porumbul are tăciune, se zice că o gușat”.

ISTROROMÂNI	
02	[x] γύβα, [κ] γύβινα
AROMÂNI	
010	—
MEGLENOROMÂNI	
012	—

BATEM PORUMBUL (DE PE COCEAN)

[5162]

I. *Întrebare indirectă.*

II. 219. *cu mîna ori cu mășîină.*

310. *cu brîgca.*

316. *sfărmă [3] cu brîgca.*

[366] *fúșșit "desface cu mîna", mofótit*
tipom "bate cu îmblăciul".

386. *"Pe o liasă: bati papușoiu pi*
liasă cu o bolă".

414. *"într-o liasă făcută din nu-*
jeli. Mai demult usid'e [3]
porumbul cu pári"

514. *cu șomăgu sau cu kilu-*
gū-știubéj.

520. *"bătim porumbu pe*
o leasă cu bătú".

551. *il bătim pi leasă*
cu șatlăuu di bătut
pop'șoii.

574. *cu -mblășiúu, pe*
podiel'li șuri.

605. *"cu umblășiúu pe un*
lesoi di bătú_păpușoii. LESOIUL e împletit
din nuiete; se pune pe două scaune"

582. *"grăti'a e făcută din 4 lemne*
împletite cu nuiete".

705. *mákina "mașina".*

728. *cu mîna.*

762. *cu pálmili, cu mîinili.*

784. *cu mîna.*

791. *"[*] în_cușcă, cu cômăgu, cu mājū. cușca*
e făcută din nuiete"

388. *în_côșur', cu cômăgu.*

[991]. *se bi'im mămúli "vom bate porumbul"*
e tradus din românește.
02. "cu mînile".

ISTROROMĂNI	02 [x] mulim +
AROMĂNI	010 —
MEGLENOROMĂNI	012 —

III. Pentru punctul 605, vezi Pl. II, fig. 2.

CLAIE (DE STRUJENI)

[5168]

I. *Întrebare indirectă.*

125. „*COȘNIȚA se face la câmp ; plast, acasă*”.

27. „*STUPII se fac la câmp ; CLĂILE, acasă*”.

29. „*CLAIA e făcută în jurul unui par*”.

53. „*PUPUL e rotund, JIREADA e dreptunghiulară*”.

95. *Subiectul a adăugat : socofesc io așz, nefiind sigur de răspuns, întru cât în localitate nu se cultivă porumbul.*

157. *Făcute din 50-100 de snopi*”.

[192]. [*] *felrokiac o cūr oldo-lāro kereken [snopii] îi așează ruatā, proptiți de pe-rețele șurii*”.

235. „*Se fac acasă*”.

250. „*POPA se face la câmp ; COARDA, lungă ; se face acasă când*”.

53. *pup, jiriadă ; pupl, jirez*”.

[48] *cupin ; cupnā*
[47] *cupā ; cuple*

76. *stup ; stupl*

[37] *cūpa ; cūpe*

36. *cūpā ; cupl*

[25] *coșnița, plast ; plastove*”

29. *grămadă, clān*”

836. *țuță ; țuțle*

strujenii sunt verzi
BOAGHIA, rotundă, se face tot acasă”.

310. *Se înfige un par în pământ și se leagă snopii în jurul lui. Are formă de căpiță*”.

334. „*CĂZALUL e lung*”.

349. „*FĂRCITURA e rotundă, JIREADA e lungă*”.

386. „*Nu se fac stoguri de strujeni*”.

514. „*GLUGA se face pi ogor ; GIREADA, acasă*”.

531. „*STOGUL e mai mare decât GLUGA*”.

537. „*GLUGA se face la câmp ; STOGUL, acasă*”.

551. *Îi clădim [snopii] pi colid*”.

605. „*GLUGA e rotundă, ȘURA e pătrată*”.

723. „*CLAIA e mai mică decât GLUGA*”.

762. „*Se fac cūcle, din vreo 10 snopi, ca să se usuce strujenii. Le leagă cu cūrpeni, adică cu*

vrejle dā dovleac”. PĂTULUL se face sus într-un pōm”.

791. „*Se fac FRUNZARE, când strujenii sunt bine uscați.*

Dacă nu sunt bine uscați, se fac gluși ; mai mici decât FRUNZARELE”.

ISTROROMĂNI	02 [v] luovnița
AROMĂNI	010 —
MEGLENOROMĂNI	012 —

812. „*ȚOȚA se face pā locuri la câmp. Acas snopii îi grămădim pe pătijag, făcut astfel : pe patru furci, înfipte în pământ, se așează orizontal două slemi (slēme [s]) ‘prājini’, peste care se pun de-a-curmezișul, alte slemi. În mijloc e înfipt un ștejer, în jurul căruia se îngrămădesc snopii*”.

833. „*Șiried se fac rar*”.

848. [40] *se fac la câmp ; pătuiēge, acasă*

872. „*ȘIRA e lungă, GLUGA e gogoneață ‘rotundă’*”.

886. *Se face acasă, în obor*”.

987. „*GLUGA se face pā loc ‘la câmp’ ; CLAIA, acasă*”.

PORUMBIȘTE

[5165]

I. Întrebare indirectă.

II. 141.325.574. S'a răspuns cu aceiași termeni ca la întrebarea [5166], vezi h. 116.

ISTROROMÂNI	
02	[x] locu dende-i poberito
AROMÂNI	
010	—
MEGLENOROMÂNI	
012	—

PORUMB SEMĂNAT DES PENTRU NUTREȚ

[5128]

I. Întrebare indirectă.

II. 64. Ultimele două sunete fiind afonizate, cuvântul aproape că a fost auzit șolomád

182. „șolomag zic Ungurii”.

219. popōru nu fāșē nīme, numa pōșta „dirigintele oficiului poștal”.

386. „Așa i se zice în Moldova”.

537. „Se lasă porumbul pentru nutreț 325 mișling când nu a putut fi prășit”.

836. Subiectul știe de tatăr pentru fîn.

1991. mlōgu riātcu za zahiriā, na sino na mīāșto „foarte rar [se seamănă porumb] pentru nutreț în loc de fân”

02. „Porumb semănat șolomádiē + yusto + des”

53 mișlin

48 călāmādă

colomád pîntru mārīvā

76 colomádē

137 călāmāda

36 colomádiē

125 colomádi

29 colomádi

2

833

836

876

877 cȃocēn de boi

886

899

ISTROROMÂNI	02 [ɣ] ? +
AROMANI	010 —
MEGLENOROMÂNI	012 —

FÂN BURUIENOS

[5246]

I. *Întrebare indirectă.*

II. 95. *îi burî.*

192. *hereu (sălbatic) 'trifoiu (sălbatic)'*

692. *Nu se prea face fân.*

723. *finu-i zicem.*

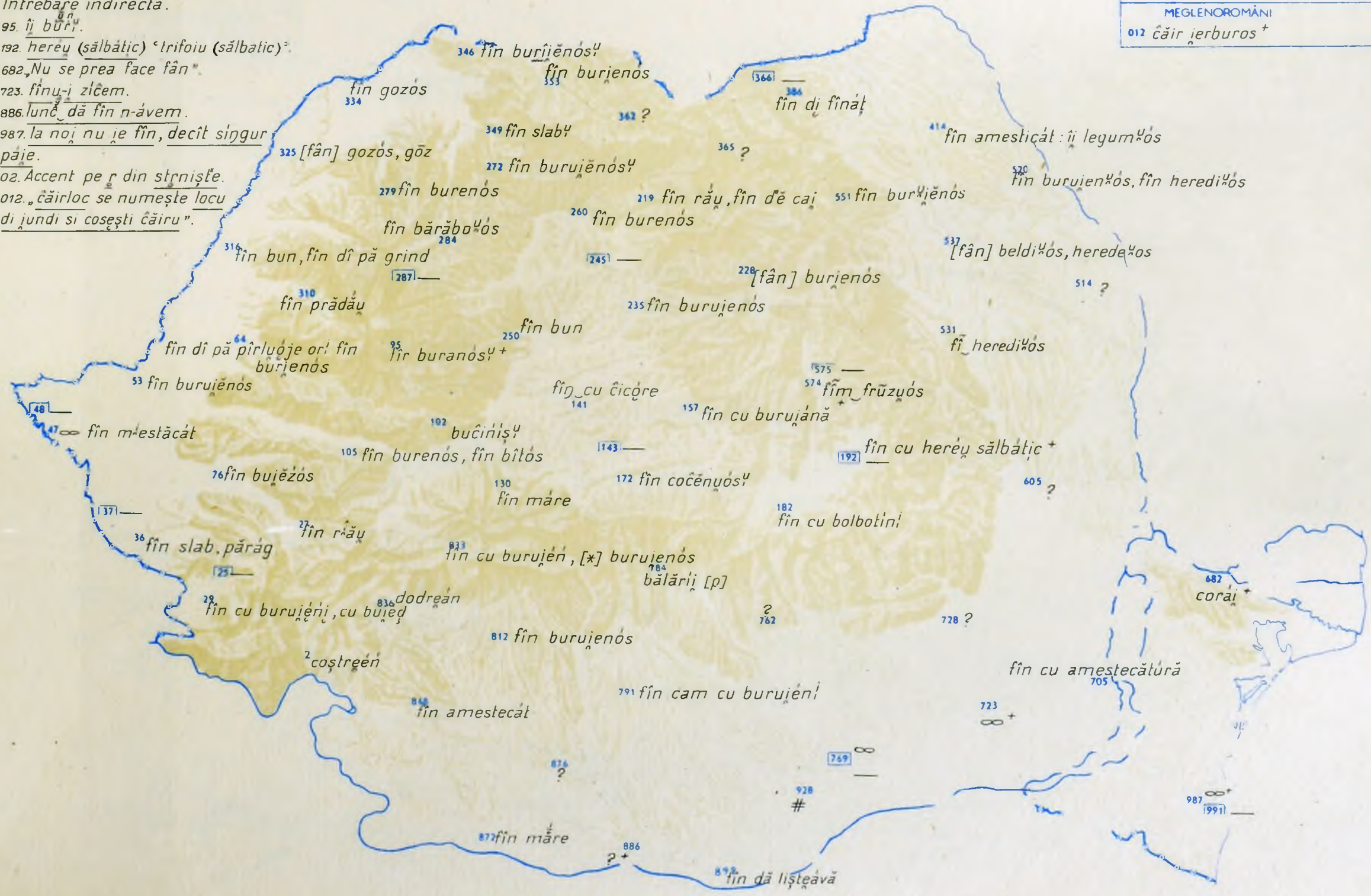
886. *luncă dă fin n-avem.*

987. *la noi nu ie fin, decît singur păie.*

02. *Accent pe r din strniște.*

012. *„căirloc se numește locu di jundi si cosești căiru”.*

ISTROROMÂNI
02 [x] firu-i pliv de strniște +
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 căir ierburos +

IEȘIM LA COASĂ

[5261]

- I. Întrebare indirectă.
- II. [25]. 'Au mers oamenii să cosească'.
- [37]. 'Oamenii ies la fân să cosească'.
- [48]. 'Ies la fân să cosească'.
- 53. 'Nu prea avem fân'.
- 64. *mem* 'mergem'.
- [366]. 'Cosași, să mergem să cosim iarba?'
- 762. *să-țce* 'se duce'.
- [991]. 'Lumea iese să cosească fânul'.
- 012. 'Mă duc la cosit'.

ISTOROMĂNI
02 [x] <i>mējem cosi</i>
AROMĂNI
010 —
MEGLENOROMĂNI
012 <i>mi duc la cusirea</i> *

COSITURĂ

[5274]

I. *Întrebare indirectă: Cum îi ziceți locului de pe care ați cosit fânul?*

53. *Ț-s-o tăiat... 'unde s'a tăiat'...*

95. *o ramăș pașuni pi urma c'osi. [VII] o ramăș pașuri.*

219. *Subiectul ocazional e învățator.*

769. *'Nu avem fân. Locul unde a fost meu se numește mălăiște'*

III. *A se compara cu h 122.*

ISTROROMÂNI	
02	[x] pacoșito
AROMÂNI	
010	—
MEGLENOROMÂNI	
012	—

DRUGI (DE DUS FÂNUL)

[5272]

I. Întrebare indirectă : Cum numiți cele 2 lemne cu care 2 oameni duc un porșor de fân până la locul unde se clădește clăia ?

II. 27. „În satul Marga li se zice ploscări”.

141. „Fânul se duce cu un fel de sânie”.

157. „Nu se folosesc rûduri; legăm cu funia o căpkiță de fân și o tragem cu vitele la vale”.

192. „În alte părți fânul se duce cu târga”.

520. „Îl ducem pe tarz, [κ] tărăz (târgă [s])”.

531. „trăzi cu b^ooi căkița o legi de jur împrejur cu o funie și de funie se acață cîrligu dela proșap”.

574. [III] Sau îl trăzem cu căkița, cu b^oii.

Mai întâi îl lează ruată”.

762. îl duce tîriș^u, pă tîrș^u „pe crengi”.

791. 812. „Îl ducem pe târgă”.

876. [I] Λογ cu furca.

987. „Paiele se duc în arie cu un jatăc”.

È făcut din două ruzi de lemn, legate între ele prin câteva bucăți de scânduri

ISTROROMÂNII
02 [x] ∞ trălile de fir purtă
AROMÂNII
010 —
MEGLENOROMÂNII
012 leasă

STROH

[5281]

I. *Întrebare indirectă: Cum îi ziceți la fânul mărunt rămas pe fundul carului, după ce ați descărcat carul?*

II. 105. *fac scaldă cu flor de fîn mult care-i dor pisóřile.*

514. *Pe locul unde a fost clăia rămăne scuturătură sau stroh.*

520. *Pe locul unde a fost clăia rămăne tūřiști.*

[575]. *Subiectul ocazional e un român.*

682. *E bună di leac: se pune în apa în care scaldă copiii di buală, că-s mai multj flélur di florj.*

[I] florj dă fîn

ISTROROMÂNII	
02	[ɣ] mărvele [p], s'edu
AROMÂNII	
010	—
MEGLENOROMÂNII	
012	rămăsătură

PAINJINI

[5280]

I. *Întrebare indirectă : Cum le ziceți prăjinilor, legate la capete câte două, pe care le puneți călare pe vârful clăii de fân, ca să nu ia vântul fânul ?*

II. 29. „Se pun 6 sau 8”.

36. „*Rar se pun c^horn¹. Mai obișnuit se leagă clăia cu funii de fân, acățate de o prăjină, numită țăporieș, de 1-2 m, înfiptă în vârful clăii*”.

47. „*Clăia se leagă cu o funie iar ‘tot’ dă fîn*”.

76. „*Intr’un par, înfipt în vârful clăii, se trage un snop de paie, care se leagă acolo, ca fânul să nu fie luat de vânt*”.

95. *făcim o g^ujbă dⁱm¹ fîn¹ și [o] purim, aclo - m¹ viru clăii*

53 căpre

141. „Se pun 4”.

172. „*Se pun numai pe șira de fân; pe clăie nu, ci se înfige o țăpușă-virtu clăii și-^u jîp ‘snop de strujeni’¹ i¹ virtu iej*”

192. „*Intr’o țăpușă de 1 m, înfiptă în vârful clăii, se acață o fune dă fîn, sucită, lungă până jos, cu care se leagă clăia*”.

228. „Sunt d^oă ruș”.

250. „*Rar se pun p^ozme. De obicei se leagă cu funii dⁱ fîn*”.

316. „*Se leagă cu funie dă fîn*”.

325. „*Se leagă cu funii : fun¹ făcăm tă dⁱ fîn sau dⁱm¹ păie¹*”.

334. „*Se leagă cu fun d^e fîn sau cu drou¹ ‘sărma’*”.

362. *p^unem rud^e-viru clăi.*

365. „*Se pun 2 sau 4*”.

414. „*Se pun pe clăia făcută acasă. La câmp se pun curme¹ ‘funii’ dⁱ fîn*”.

520. „*Clăia o legăm cu frîngi¹ i¹ tod¹ dⁱ fîn*”.

537. „*Se zice : [stogul] l-am prăștinit*”.

551. „*Se pun 6 sau 8*”.

ISTROROMÂNI	02	[x] d ^o leămne
AROMÂNI	010	—
MEGLENOROMÂNI	012	—

723. „*Se înfige în vârful clăii, la 1 m adăcime, un țăr^uj dă lemn*”.

728. „[ε] *Se sprijină pe clăie patru lemne lungi care stau cu un capăt pe pământ*”.

791. „*Sau se înfige în vârful clăii un țăr^us cam de 1 m*”.

872. *legăm cu funii [clăia]; sucim funii dⁱm¹ fîn.*

899. „*Se leagă clăia cu patru funii răsucite dⁱm¹ fîn*”.

987. „*Se pune ^u lenin sau o piatră*”.

III. Pentru punctul 130, vezi Pl. III, fig. 1.

682. „*Se pune pe clăie ^u fel ^uja adă^us, o greută¹i*”.

TRIFOIȘTE

[5256]

I. *Intrebare indirectă.*

II. 76. *Vezi harta 142.*

228. „Se zice : am acolo sămănat trifoi”.

346. „I se zice așa locului de pe care s'a cosit trifoiul”.

ISTROROMÂNI	02 ?
AROMÂNI	010 —
MEGLENOROMÂNI	012 <i>uruiști</i>

LUCERNIȘTE

[5254]

I. Întrebare indirectă.

II. 27. 386. Vezi harta 140, la punctele respective.

ISTROROMÂNI
02 ?
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 jungiși

MEIU

[5252]

I. Întrebare indirectă.

II. 36. „Că rar se cultivă”.

53. Se seamănă în locul grăului pierit din cauza inundațiilor.

228. Subiectul, după o ezitare, a răspuns gris, ce se vinde la prăvălie, presupunând că e totuna cu meiu.

250. „A semănat preotul”.

272. îl mîncăm cu lapte dulce.

284. Subiectul a dat același răspuns și la chestiunea [5203] PĂRINC.

365. A auzit că se seamănă prin alte locuri.

414. „să fășe pasat din el. Acum nu se mai seamănă”.

ISTROROMÂNI	
02	?
AROMÂNI	
010	—
MEGLENOROMÂNI	
012	—

886. „Rar se cultivă”.

MEIU TĂTĂRESC

[5251]

I. Întrebare indirectă.

II. 95. „Mătura făcută din meu tătareșc se numește mătură dî trestî”.

141. Subiectul [ɪ] acceptă răspunsul dat de subiectul ocazional.

228. „Mătura făcută din meu tătareșc se numește mătură d'ê păpură”.

250. Un subiect ocazional știe de mătură d'ê tătarcă. A văzut în Muntenia.

02	ISTROROMÂNI [ɣ][ɛ] slămia [?]
010	AROMÂNI
012	MEGLENOROMÂNI

ARENDĂ

[5322]

I. Întrebare indirectă.

II. 27. [Pământul] îl arendez?

141. care vre să-l ieje pe-arindă.

[192]. Eu îl am în arendă?

310. pō'ān' 'pe un an'.

349. tare arindă, tare haznă 'se zice' ori arendă ori haznă?

386. [X] am innamit loc, am pahtu it loc 'am arendat un loc'. pah- luit este pe nemțește?

414. îl ie-n arindă.

531. ol 'il' iej in arindă.

762. plătește kirie.

812. l-arindiez [2].

872. l-îñkirie.

[199]. 'la pământ cu arendă? ima hora delu răbotiāt na pōlvina' 'sunt oameni care lucrează în jumătate [în schimbul a jumătate din rodul pământului]?'.

III. În punctele 2. 25. 29. 47. 95. 157. 250. 325. 605. 728 înaintea expresiei de pe hartă, informatorii au rostit un verb (a lua, a da, a avea, a ține-vezi punctele 141 notă, 192. 260. etc.), nenotat de anchetor.

ISTOROMĂNI	02 ?
AROMĂNI	010 —
MEGLENOROMĂNI	012 kirie pentru pimint

(MOARĂ) NEFERECATĂ

[6718]

I. Întrebare indirectă.

ISTROROMÂNI
02 [x] mora nenac'leptă
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 —

RIDIC STAVILA

[6728]

I. Întrebare indirectă și prin gest.

II. 29. Când ridicăm stăvila, apa merge la turbină.

76. dă drumu la muără.

95. fundu stăvilă?

102. fundu stăvilă?

141. stăvilă; stăvili.

157. stăvilă.

[192]. vizdugōdesco stăvilă?

250. „stăvilă se numește locul unde stă STAVILA”

[287]. lopitco stăvilă?

310. stăvilă.

[366]. dveri uîd pereuōdu

“stăvila dela canal”.

414. ... și dau drumu

la apă.

ISTROROMÂNİ	02 [v] dvih'nēs lēsa
AROMÂNİ	010 —
MEGLENOROMÂNİ	012 ardic stăveala

520. stăzilă (stăzili [p]).

„Când o ridică sus,

pornē muăra; când o lăsă jos

([σ][κ] î_žos), opree muăra”.

605. ș-an_dă_drumu m_ōri [perf 1].

784. stăgila.

876. stăvilă; stăvill.

899. [ε][σ] stăvilă.

III. Termenul pentru stăvilă, când nu e cuprins

în răspunsul de pe hartă, l-am dat în note,

în punctele în care a fost înregistrat.

Pentru punctul 284, vezi Pl. IV, fig. 1.

PUN STAVILA

[6729]

I. Întrebare indirectă.

II. [25] [*] stáviri vodenítu "oprim moara".

102. fúndu "stavila". Vezi h. precedentă.

260. o-nčíg "o'nchid".

520. Vezi nota dela h. precedentă.

812. ... și dăm apa la o parte și oprim moara.

886. opréște moara!

1397. "Inchide apa sau opréște apa".

III. Pentru punctul 284, vezi Pl. IV

fig. 1.

ISTROROMÂNII
02 [x] lăsu lesa
AROMÂNII
010 —
MEGLENOROMÂNII
012 —

SCOC

[6730]

I. *Întrebare indirectă și prin gest.*

II. 2. „[ɣ, ɣ] o butuorcă di lemn ‘trunchiu de lemn scobit’; [ɣ] ori este făcut din blăn ‘scânduri’”.

95. „JGHIABUL e de pialră; CETERNA, mai înclinată decât JGHIABUL, e un lemn scobit; de pe ea apa curge la roată”.

346. „jđab = partea mai înclinată, de lângă roată”.

886. Moara e pe Olt, așezată pe două bărci: pe una, mare, stă casa morii, iar pe cealaltă stă un capăt al grindeiului. Roata e foarte mare. Vezi Pl. IV, fig. 2.

III. Pentru punctul 284, vezi Pl. IV, fig. 1.

ISTROROMÂNI	
02	[ɣ] corita, [κ] canălu
AROMÂNI	
010	—
MEGLENOROMÂNI	
012	SCOC

ARIPI (LA ROATA MORII)

[6738]

I. Întrebare indirectă și prin gest.

II. 2. Subiectul numește cu acest termen și aripile și cupele. „Moara cu ciutură are ăripi”.

125. „Moara cu ciutură are păra ‘aripi’”.

27. „Moara cu ciutură are causă (cauc[s])”.

29. lopăț are moara a nimțască, nu-
mită vojeviță (vojeviț [p]). Moara cu
ciutură are spită”.

182. Așa se numesc și la moara cu cupe.

386. Subiectul știe că la roata
cu aripi apa curge pe dișu pț.

833. „În sat este numai muora
cu ciutură. La ciutură sunt
ăripi”.

836. În sat există numai
moară cu ciutură, care
are ăripi scobite”.

Vezi Pl. VI, fig. 1.

53 lopăț; -pătă

64 lopățale

310 păene

279 păene

284 păene

346 păene

358 păene

362 păene

349 păene

272 păene

219 păene

260 păene [pt]

365 cupi

551 ?

537 cupă

228 cupe; cupă; cupilă [pa]

531 ?

141 lopățalele [a]

157 lopățelele rōți

102 ăript; ăripă

76 [x] lopiăț; -pătă

105 lopăț; -pătă

130 ?

172 ?

182 tot cupe +

22 ăripi +

70 lopăț +

25 [x] ? +

833 ? +

836 ? +

784 ?

761 ?

728 ?

2 [m] gălăț; [x] -lăț +

840 ăripi

791 ăripi

[i] zbățuri; zbat

876 ?

769 ?

928 ?

872 ?

884 ăripi +

899 ?

ISTROROMÂNI

02 ?

AROMÂNI

010 —

MEGLENOROMÂNI

012 —

886. Aripile sunt lungi.

Vezi Pl. IX, fig. 2.

Cupele se numesc talăpe
(talăpă [s]). N'au însă moară
cu cupe.

GRINDEIU (LA ROATA MORII)

[6742]

I. Întrebare indirectă și prin gest.

II. 36. La moara seacă, învârtită de cai, fusul este așezat vertical.

47. crîngu e la moara de vînt. motoriz se numesc crucile roții dela moara seacă, învârtită de cai.

1287. tîngeie "grindeiul ei".

III. Pentru punctul 219, vezi Pl. V, fig. 1.

ISTROROMÂNII
02 [ɣ] ȇpu
AROMÂNII
010 —
MEGLENOROMÂNII
012 —

BROASCĂ (SUBT CEPUL GRINDEIULUI)

[6744]

I. *Întrebare indirectă și prin gest: Cum numiți bucala de lemn scobit pe care se învârtește cepul grindeiului dela roata morii?*

II. [251] „E de fier”.

36 „E de fier”.

349 „E de piatră”.

833 „La moara cu ciutură, pentru ca fusul să fie mai bine fixat, broasca este bifurcată. E de fier”.

848 „E de fier”.

886 „dă lemn dă sălci:ē sau ploș”.

[991] „E de fier”.

III. Pentru punctul 219, vezi Pl. V, fig. 1.

ISTROROMÂNI
02 [v] ureăcla [a]
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 broasca [a]

bucșa dim furcă
987
1991
ulúcēnti +

POSADĂ

[6756]

I. Întrebare indirectă și prin gest : Cum numiți lemnul pe care stă capătul de jos al fusului care învârteste piatra alergătoare ?

II. [251. răsova "lemn bifurcat" la moara cu ciutură".
27. "liemnu cu zământă "bifurcat" e la moara cu ciutură". Subiectul nu știe cum se numește posada la moara cu roată.
29. "La moara cu ciutură". Subiectul nu știe cum se numește posada la moara cu roată.
36. "La moara seacă sunt 4 punți".
105. șcângă "fus"
812. ca la furca de car. Veri mai jos, sub III.
833. "La moara cu ciutură".
836. "La moara cu ciutură".
848. "Și la moara cu ciutură și la cea cu roată" ?

III. La moara cu ciutură posada se compune dintr'un lemn bifurcat (vezi răspunsurile din punctele [251. 27. 29. 812. 836]), peste care e fixată o altă bucată de lemn, pe care se sprijină capătul fusului.
Pentru punctul 219, vezi Pl. V, fig. 1.

ISTROROMÂNI	02 [x] ureacă
AROMÂNI	010 —
MEGLENOROMÂNI	012 përnîță

PIULIȚĂ (SUBT FUSUL CRÂNGULUI)
[6757]

I. Întrebare indirectă și prin gest : Cum numiți bucata de fier, ca o farfurioară, fixată pe posadă, în care se învârtește capătul de jos al fusului dela crâng ?

II. 2. „Și la moara cu ciutură și la cea cu roată”.

27. „La moara cu roată e de fier, la cea cu ciutură e de piatră”.

29. „La moara cu ciutură”. Nu știe cum se numește piulița la moara cu roată.

365. „Capătul fusului, care se învârtește în tigaie, se numește spur”.

812. „E de uoțâl”.

833. „La moara cu ciutură”.

836. „Capătul fusului, care se învârtește în tigaie, se numește calcîi”.

III. În câteva puncte informațiilor au dat și termenul pentru bucata de oțel

53 ?

48 —
piuă

37 —

36 briuăscă ori piuă

251 [*] bronța

29 brușcă +

27 brușcă +

833 pțâlă „cu gaură +

836 ? [*] brușcă +

812 piuă [a] +

2 [II. III] brușcă +

848 piuă de fier

876 ∞

872 ∞

886 piuă

899 ?

791 ?

762 [I] phiuliță

728 [ε] priznely

705 [I] ?

723 —

769 —

928 ?

987 1991 glăvniță

02	ISTROROMÂNI
	[x] vilița [a]
010	AROMÂNI
	—
012	MEGLENOROMÂNI
	—

sau de fier, fixată în centrul piuliței, pe care se învârtește capătul de jos al fusului : calcînu [a] („de fier”) 29, uok, 76, calcînu 95, uɥ_cui mic 105, núca dila țigăie 228, soponɥ 250, uățălășɥ 310, puricé 346, cățâl 353, bold 848.

PIATRA ALERGĂTOARE

[6765]

I. Întrebare indirectă și prin gest.

II 531.769.784.872. Vezi răspunsurile de pe h. precedentă.

ISTROROMÂNI
02 [v] hōrine ārpa, hōrinele jārñ
AROMANI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 —

GAURA DIN PIATRA ALERGĂTOARE

[6767]

I. Întrebare indirectă și prin gest.

II. 95. Vezi răspunsul de pe h. precedentă.

219. *îi se va lătăușă* "puțin eliptică", *ca să pōtă hurducă covățica*.

386. "În mijlocul pietrii este un șerc de fier cu tri triepți". Când titirezul ajunge la trepte, se scutură miș când și copăița.

ISTROROMÂNI
02 [x] poprița
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 —

TITIREZ

[6770]

I. Întrebare indirectă și prin gest.

II. 2. âla zgindără 'clatină' postăvița.

53. E un fel de resort, mai modern.

219. „La capăt are o pietricică, ca să nu se tocească : bgicăș la capătul fițiredului”.

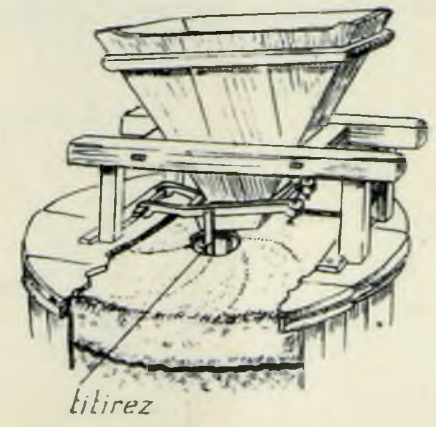
250. „cicirezu e pietricica din capătul care ajunge în gaura pietrii alergătoare”.

284. Subiectul ocazional e din părțile Zălăului

[366]. u pázusi je zube "în gaura din piatra alergătoare sunt dinți" [care mișcă titirezul].

812. E ca o pârghie. Capătul nu intră în gaura pietrii alergătoare, ci atinge suprafața ei.

ISTROROMÂNI	
02	[x] manița [a]
AROMÂNI	
010	—
MEGLENOROMÂNI	
012	—

[991]. Piedeca ce clatină [copăița], ca să cadă grăunțele?

arcu țurului
[991] ?,[ε] prăccă detu clăti da páda zărnu +

GRĂUNȚAR

[6775]

I. Întrebare indirectă și prin gest: Cum îi ziceți roțiței aceleia pe care o învârtiți ca să ridicați sau să lăsați în jos copăița, ca să curgă mai multe sau mai puține grăunțe în gaura pietrii?

I. 2. „E o bucată de lemn care are mai multe găuri. Sfoara dela copăiță se bagă în una din aceste găuri, mai sus sau mai jos, după trebuință, și se fixează acolo cu un bețigaș.”

95. „Sfoara dela copăiță se învârtește pe un bețigaș care se bagă într'o gaură.”

219. „E o roțiță cu dint.”

272. „Sfoara dela copăiță se învârtește pe un sur-șoroflu dă lăemniș câlî, care se bagă într'o gaură.”

284. Subiectul ocazional e din părțile Zalăului.

346. „Osia pe care se învârtește sfoara teicii se numește fus.”

349. „Are șurub de fier.”

353. Pe fruntariul pietrelor sunt fixate 2 verigi de lemn, care țin un fus tot de lemn, pe care se învârtește sfoara teicii.

386. „E o roțiță cu dinți.”

III. Și în punctele 414. 812. 886 – ca și în 2. 95. 272. 353 (vezi notele respective) – ridicarea sau lăsarea în jos a copăiței se face printr'un dispozitiv primitiv, după cum se vede din răspunsuri.

02	ISTOROMĂNI
010	AROMANI
012	MEGLENOROMĂNI

Pentru punctul 219, vezi Pl. V, fig. 1.

PISCOAIE

[6776]

- I. Întrebare indirectă și prin gest: Cum îi ziceți găurii prin care curge făina în postavă?
- II. Pentru punctul 219, vezi Pl. V, fig. 1.

02	ISTROROMÂNI
	[ɣ] șeșula
	AROMÂNI
010	—
	MEGLENOROMÂNI
012	—

PĂRPĂRIȚĂ

[6778]

I. *Întrebare indirectă și prin gest: Cum îi ziceți bucății de fier (fixată în piatra alergătoare), în care intră capătul de sus al fusului?*

II. 346. „I se zice cruce, când e formată din două bucăți de fier, puse în formă de cruce”.

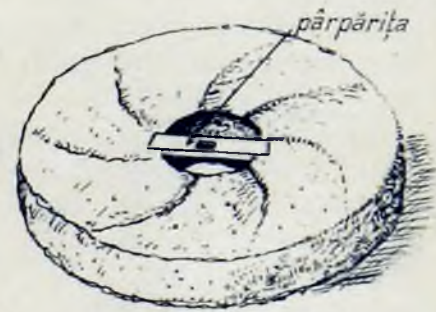
833. „În alte părți i se zice cruce”
Vezi nota precedentă.

III. În punctele 95. 102. 130. 141. 219.

228. 250 i se zice CRUCE, tot din cauză că se compune din două bucăți de fier, puse în formă de cruce.

Vezi nota de la punctul 346.

02	?	ISTROROMĂNI
010	—	AROMĂNI
012	—	MEGLENOROMĂNI

VEȘCĂ (LA PIATRA MORII)

[6779]

I. Întrebare indirectă și prin gest: Cum îi ziceți la aceea, făcută, de obicei, din scândură subțire, îndoită în jurul pietrii alergătoare?

II. [25]. Un subiect ocazional spune că crivacele (lemnurile care înconjoară și țin strâns piatra stătătoare) sunt înalte, astfel că nu mai e nevoie de veșcă.
27. *dě cyôjă dě klej "teiu"*.
36. Informatorul, când i s'a sugerat forma *c'opség* (dela care a format pluralul *c'opséd*), a susținut că așa a rōstit și prima dată.
219. „E din doage. Mai de mult era făcută dintr'o scândură”.
987. „E de fier”.

III. Pentru punctul 130, vezi Pl. X, fig. 2.

ISTOROMĂNI	
02	[x] abruču
AROMĂNI	
010	—
MEGLENOROMĂNI	
012	—

VAMĂ (LA MOARĂ)

[6789]

I. Întrebare indirectă.

II. [48] zeme vămă 'ia vămă'.

414. „Măsura cu care se vămuișă mai demult se numia mertic: turnăm nouă în coș și-a dășilia era a murăriului”.

514. „Se macină numai popșoi 'porumb'.

Ca vămă se ia popșoi sau bani”.

605. ia d' zăși măsură uuna”.

ISTROROMÂNI
02 [x] mîta
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 —

GRĂDINAR

[5999]

I. Întrebare indirectă.

II. 47. „grădinari, au numai boierii”

53. grădinari dă penă ‘florar’.

102. „Cel ce are grădina de pomi e grădinari”

141. Însemnează, de fapt, zarzavagiu.

172. „Se zice și sîrb ‘zarzavagiu’.

182. „În sat nu sunt grădinari de meserie”.

250. „bulgari sunt la Luduș”.

310. „Fiecare om are o grădină pe lângă casă”.

334. am să zice grădinari.

365. o gospodină puni vo

două-tri strături și găta.

386. „bulgari se zice la Rădăuți”.

723. „Mai demult grădinarii erau bulgari”.

748. grădinar alî sraviânin; sraviâne

grădinari +

784. căre are zarzavă

836. [e] grădinar

‘zarzavagiu’.

848. „Cel ce îngrijește via e pîndari”.

872. Însemnează, de fapt, zarzavagiu.

886. „grădinari e cel căre pune zarzavă sau cel care îngrijește grădina la boier”.

III. De obicei informatorii s'au gândit la grădi-

narul care îngrijește grădina de zarzavă, după cum se

vede și din unele note. A se vedea și răspunsurile la întrebarea

ZARZAVAGIU [6003]. În punctele 47. 53. 102 s'a spus că e vorba de cel care îngrijește pomii.

ISTROROMÂNİ	02 [x] <i>gardiner ; gardineri</i> [pa]
AROMÂNİ	010 —
MEGLENOROMÂNİ	012 <i>baščăvânĝoia</i>

PUTINĂ (PENTRU VARZĂ)
[6009]

I. Întrebare indirectă.

- 1. 141. „ȘIROADA e mai mică decât cada și decât butea, care e cea mai mare dintre ele”.
- 228. „Cada e mai largă la gură decât la fund”.
- 605. „Ciubărul e mai mic. balercu se zi ce când se vorbește mai boierește”.
- 723. 833. „Butoiul e mai mare decât putina”.

ISTOROMĂNI	02 [x] bičwa
AROMĂNI	010 —
MEGLENOROMĂNI	012 putină

SFECLE PENTRU VITE

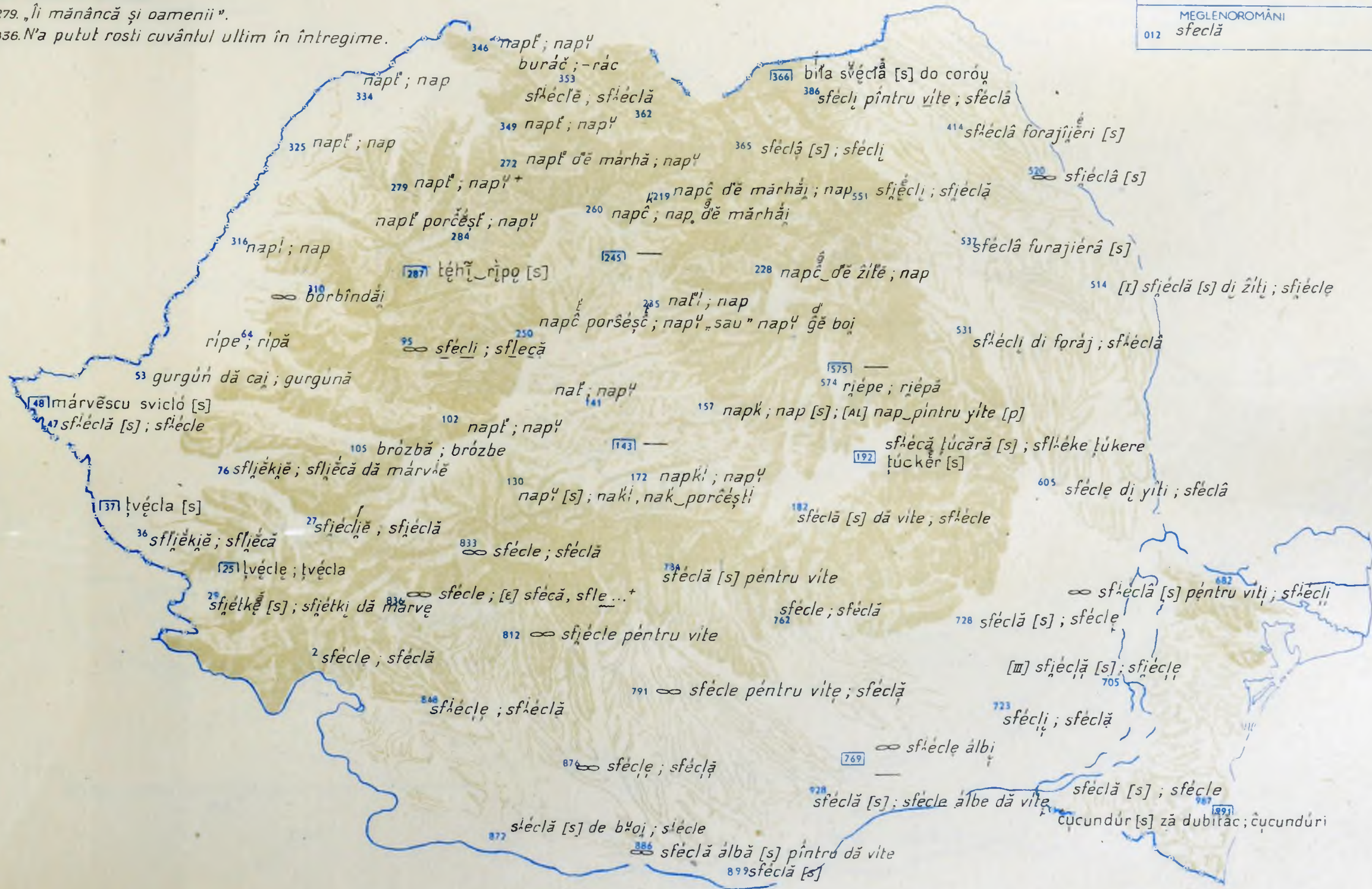
[6016]

I. Întrebare indirectă.

II. 279. „Îi mănâncă și oamenii”.

836. N'a putut rosti cuvântul ultim în întregime.

ISTROROMĂNI	02	[w] mērlin[s] ; mērline
AROMĂNI	010	—
MEGLENOROMĂNI	012	sfecłă

NAPI TURCEȘTI

[6018]

[I] Intrebare indirectă: Cum numiți soiul acela de sfeclă sau de napi care cresc în cuib ca și cartofii, dar sunt mult mai mari?

02	?	ISTROROMÂNI
010	—	AROMÂNI
012	—	MEGLENOROMÂNI

MĂCIULIE DE MAC

[6027]

I. Întrebare indirectă.

II. [192]. „Se poate face din ea un fel de ceaiu kituol elolusic o d'erec de care adoarme copilul?”

ISTROROMÂNII	02	?
AROMÂNII	010	—
MEGLENOROMÂNII	012	—

(FRUCT) CĂRNOS
[6065]

I. Întrebare indirectă.

- II. 130. Numai despre prune se zice că sunt cărnose.
- 192. Cărnoase sunt prunele strîmbe.
- 260. Sunt prunele al căror miez nu se deslipește de pe sâmbure.

ISTROROMĂNI	02 ?
AROMĂNI	010 —
MEGLENOROMĂNI	012 cărnos

CAISE

[6070]

I. Întrebare indirectă.

II. 130. „caisă se spune în cărți; cei ce nu știu carte zic piersăcuță”.

	ISTROROMÂNI
02	?
	AROMÂNI
010	—
	MEGLENOROMÂNI
012	pojamp [s]

COAJĂ DE MĂR

[6064]

I. Întrebare indirectă.

02	ISTROROMÂNI [x] <i>cuoja de mer</i>
010	AROMÂNI —
012	MEGLENOROMÂNI <i>coajă di mer, cúa di mer</i>

GUTUIU

[6073]

I. Întrebare indirectă.

II. 172. Informatorul a auzit de gutúj, dar nu a văzut niciodată.

ISTROROMÂNI	02 ?
AROMÂNI	010 —
MEGLENOROMÂNI	012 <i>gătuñ ; -tuni</i>

CIREȘE AMARE

[6077]

I. *Întrebare indirectă.*

II. 310. n^{uma} d^a p^ălⁱnc^ă-z^u b^un!

ISTROROMÂNI	
02	[IV] <i>divii cîrișni</i>
AROMÂNI	
010	—
MEGLENOROMÂNI	
012	—

SÂMBURE (DE FRUCTE)

[6081]

I. Întrebare indirectă.

II. 1287. *bōrōmōg* 'sâmbure de piersică'.

574. „Așa i se zice și sâmbânței dinăuntru :
sîmburile sîmburilui sêlui dîe pîerjă”.

848. „sîmbure se numește sâmbânța
din uos”.

ISTROROMÂNI
02 [ɨ] <i>grije</i> ; <i>grij</i>
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 <i>somburi</i>

sîmburele pruni
cukicâ

1) COAJĂ, 2) GĂOACE (DE NUCĂ)
[6085]

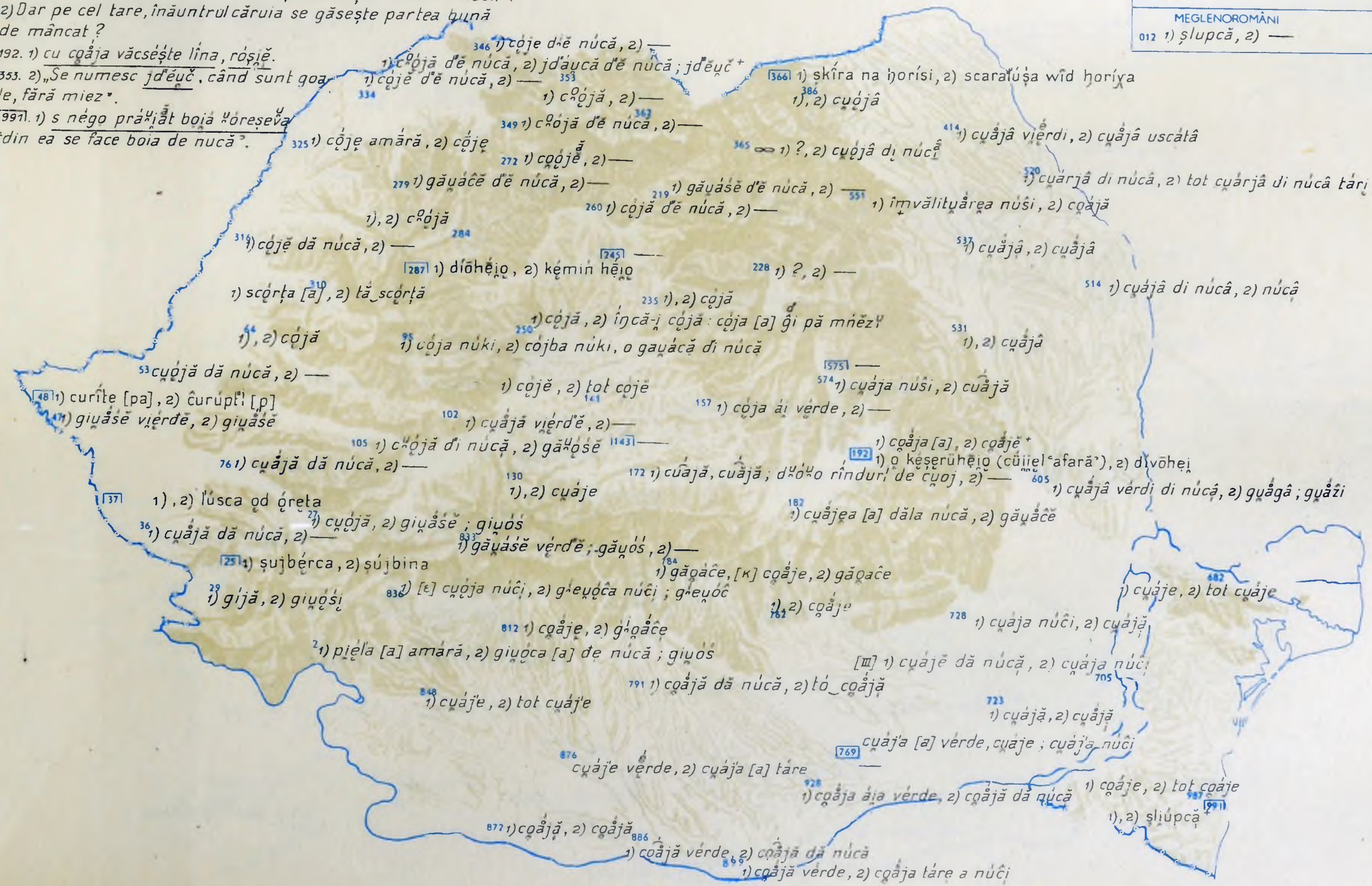
ISTROROMÂNI	02 [IV] 1) <i>luspina de nuc</i> , 2) —
AROMÂNI	010 —
MEGLENOROMÂNI	012 1) <i>șlupcă</i> , 2) —

I. Întrebări indirecte : 1) Cum numiți învelișul verde al nucii ?
2) Dar pe cel tare, înăuntrul căruia se găsește partea bună de mâncat ?

II. 192. 1) cu coaja văcsesște lina, roșie.

353. 2) „Se numesc *jdēuĉ*, când sunt goale, fără miez”.

[1997]. 1) *s négo práh:iat boja horeșeva* „din ea se face boia de nucă”.

346 1) *coaje d'ê núcă*, 2) —

1) *cōjă d'ê núcă*, 2) *jd'aucă d'ê núcă*; *jd'euĉ* +

[366] 1) *skíra na hōrísí*, 2) *scaraľúša wíd hōríya*

334 1) *cōjē d'ê núcă*, 2) —

1), 2) *cuójă*

1) *cōjă*, 2) —

349 1) *cōjă d'ê núcă*, 2) —

414 1) *cuájă viērdi*, 2) *cuájă uscată*

325 1) *cōje amără*, 2) *cōje*

365 ∞ 1) ?, 2) *cuójă di núcă*

272 1) *cōjē*, 2) —

370 1) *cuájă di núcă*, 2) *tot cuájă di núcă tări*

279 1) *găuăcē d'ê núcă*, 2) —

219 1) *găuăsē d'ê núcă*, 2) —

551 1) *învălituărea nūsi*, 2) *coajă*

260 1) *cōjă d'ê núcă*, 2) —

1), 2) *cōjă*

537 1) *cuájă*, 2) *cuájă*

310 1) *cōjē dă núcă*, 2) —

514 1) *cuájă di núcă*, 2) *núcă*

[287] 1) *díohēio*, 2) *kēmín hēio*

228 1) ?, 2) —

1) *scōrța [ã]*, 2) *tă scōrța*

235 1), 2) *cōjă*

1) *cōjă*, 2) *încă-i cōjă*; *cōja [a] ġi pă mînez*

531 1), 2) *cuájă*

1), 2) *cōjă*

75 1) *cōja nūci*, 2) *cōjba nūci*, o *găuăcă di núcă*

[575] —

1) *cōjē*, 2) *tot cōje*

574 1) *cuája nūsi*, 2) *cuájă*

[48] 1) *curíte [pa]*, 2) *ĉurúpti [p]*

157 1) *cōja ai vērde*, 2) —

1) *giuăsē viērdē*, 2) *giuăsē*

102 1) *cuájă viērdē*, 2) —

1) *coaja [a]*, 2) *coaje* +

105 1) *cōjă di núcă*, 2) *găuăsē*

[192] 1) o *kēșeruhēio* (cūiieľ "afară"), 2) *dívohēi*

76 1) *cuájă dă núcă*, 2) —

172 1) *cuájă, cuájă*; *d'ohō rînduri de cuoj*, 2) —

605 1) *cuájă vērde di núcă*, 2) *guăgă*; *guăži*

[137] 1), 2) *lúsca od óreta*

130 1), 2) *cuaje*

182 1) *cuájă [a] dăla núcă*, 2) *găuăcē*

36 1) *cuájă dă núcă*, 2) —

27 1) *cuójă*, 2) *giuăsē*; *giuós*

83 1) *găuăsē vērde*; *găuós*, 2) —

[25] 1) *șujbērcă*, 2) *sújina*

1) *găoăcē*, [κ] *coaje*, 2) *găoăcē*

1) *cuaje*, 2) *tot cuaje*

1) *gijă*, 2) *giuós*

83 2) [ε] *cuója nūci*, 2) *g'euóca nūci*; *g'euóĉ*

1), 2) *coaje*

812 1) *coaje*, 2) *găoăcē*

728 1) *cuája nūci*, 2) *cuájă*

2) 1) *piēla [a] amără*, 2) *giuóca [a] de núcă*; *giuós*

[III] 1) *cuájē dă núcă*, 2) *cuája nūci*

840 1) *cuájē*, 2) *tot cuájē*

791 1) *coájă dă núcă*, 2) *tó coájă*

723 1) *cuájă*, 2) *cuájă*

cuája [a] vērde, *cuaje*; *cuájă nūci*

876 1) *cuájē vērde*, 2) *cuája [a] tare*

[769] 1) *coája ai vērde*, 2) *coájă dă núcă*

1) *coaje*, 2) *tot coaje*

877 1) *coájă*, 2) *coájă*

1), 2) *șlupcă*

1) *coájă vērde*, 2) *coájă dă núcă*

1) *coájă vērde*, 2) *coája tare a nūci*

SPARGI ALUNE (CU PIATRA)

[6091]

I. Întrebare indirectă.

II. 250. „Cu o zdrobîtoare de lemn, ca un clește
o2. [IV] zryzîes [1] alura în dinți”.

ISTROROMÂNII
02 [III] <i>stuceș</i> [1] <i>alura</i> +
AROMÂNII
010 —
MEGLENOROMÂNII
012 —

CASTANE

[6094]

I. Întrebare indirectă: Cum le ziceți la fructele acelea mari cât nucile, cu scoarță tare, de culoare cafenie, care se coc la foc pentru a fi mâncate?

II. 141. „Arborii care fac castane se numesc [ε] cāstāni?”

219. „Așa se numesc cele sălbătice”

284. [L] d'ē aļa, [AL] d'ēle bolūndē “sălbătice”

310. „Cresc asemenea castani la Roșia”

349. „Castani cresc la baie [Baia Mare]”

531. „Așa se numesc cele sălbătice”

Informatorul nu știe că există și castane bune de mâncat

836. „Sunt grădini de castani în apropiere”

928. „Așa se numesc cele sălbătice”

02. [IV] un costān (doi costāni) = castān(?)

53. gēstinē; gēstinā

ISTROROMÂNI	02 +
AROMÂNI	010 —
MEGLENOROMÂNI	012 cāstonă [s]; -toni

ALTOIU

[6099]

I. Întrebare indirectă : Cum numiți ramura cea bună.
pe care o altoiți ?

II.36. A învățat acest cuvânt la școală.

64. „Din lăstări se ia un pup”. Vezi răspunsul
de pe h. 221.

[287], otōag la altoitul subt coajă ;
sem, otōsem la altoitul în ochiu”.

ISTROROMÂNII	
02	[ɣ] țipu
AROMÂNII	
010	—
MEGLENOROMÂNII	
012	așlama

PORT-ALTOIU

[6100]

I. Întrebare indirectă.

II. 36. „Văstarii care se răsădesc se numesc săd (sadă [s]).”

141. ultuimu-m_pocumpi. ala-i sălbătec.

346. „Sau păr pădureț, etc.”

848. „Ramura de viță de vie în care se altoiește se numește port-altoi”.

ISTROROMÂNI
02 [IV] púčlina
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 —

(ALTOIT) ÎN OCHIU
[6101]

I. Întrebare indirectă.

II. 141. „Se altoiește numa-nt-o_fel” (vezi h. următoare).

260. crepăm coja cu mîzgă și punem puțin clei și cu lut clișos îfășurăm bine și o strîzîm cu-o șfără, cît că mîzga aheja să n-aiibă răsufălătore.

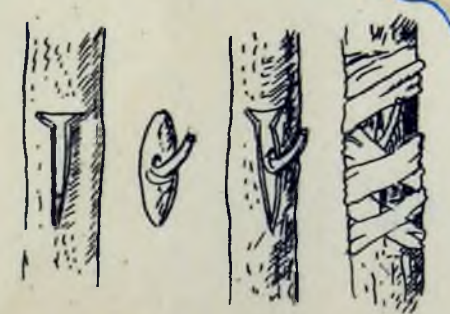
349. „Altoiul se numește muscă”.

Vezi răspunsul de pe h. 218.

520. „Nu se știe altoi în sat”.

987. „Aproape nimeni nu altoiește în sat. Doar unii dintre coloniștii noi știu altoi”.

02	?	ISTROROMÂNII
010	—	AROMÂNII
012	—	MEGLENOROMÂNII

(ALTOIT) ÎN DESPICĂTURĂ

[6104]

I. Întrebare indirectă.

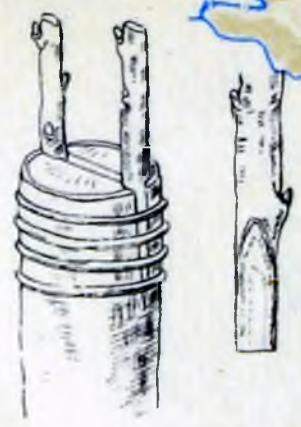
II. 102 Informatorul a văzut cum se altoiește în despicătură.

141. Îl crepăm ase cu cuțitu, î jumătate, ș-avem
u mic de lemn și-l băgăm la ni joacă.

alunța slobozîm mlădița în pocump în crăpătură
ș-ăpăi să strîje laolaltă, că scotem
icu afară.

346. Informatorul susține că acesta
e singurul fel de altoire.

ISTROROMÂNI	02 ?
AROMÂNI	010 —
MEGLENOROMÂNI	012 —

FILOXERĂ

[6115]

I. Întrebare indirectă.

02	?	ISI ROROMANI
010	—	AROMANI
012	—	MEGLENOROMANI

AM O VIE ...

[6107]

I. Întrebare indirectă.

II. [251]. grójde 'vie, struguri'.

- 27. „E foarte puțină vie aici”.
- 29. Vezi răspunsul de pe h. următoare.
- 105. „Viței de vie i se zicea loză. Nu era altoită și nu se lega de pari, ci se întindea pe casă, etc.”.
- 130. Unii oameni din sat, printre care și informatorul, au vii la Dobârca, Cărpiniș.
- 172. Prin giē informatorul înțelege vița de vie.
- 272. Au numai prin grădini, câte 3-4 butuci.
- 346. „Numai vreo 8 inși din sat au vie”.
- 349. „d'iē 'vița de vie’.

ISTROROMÂNI
02 [IV] ∞ jo oām o ruje
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 —

- 53 am o viē ...
- [48] lois [sn] ; loiză [p]
- 47 am o viē ...
- [37] ímam vinograd
- 36 am o vinē ...
- [25] ∞ grójde, vinograd ; vinogradi [p] +
- 29 +
- Numai vreo 3 inși au vie”.
- 723. „Există aici numai viță producătoare directă”.
- 987. „Există aici numai viță producătoare directă: zăibăr alb și negru”.

III. Răspunsurile se continuă cu cele de pe h. următoare.

346 am ū_hed'... +
 ∞ hed'uri [p] ; hed'
 334 am o_hed' ([R] viē)...
 ∞ viē
 349 am ū_hij'... +
 272 d'iē +
 325 av_ēm o viē ...
 279 am o d'iē ...
 219 ?
 260 —
 am o viē, [κ] d'iē ...
 788
 [245] —
 228 am o žiē ...
 514 am o žiji ...
 235 am o žijē ...
 531 am ū_hectár di viái
 574 ∞ viē
 157 am o yiā ...
 102 ∞ am o yiē ...
 143 —
 105 am o viē ... +
 172 ∞ am o giē (gij [p]) +
 130 ∞ am o yiē (yij [p]) +
 182 ∞ viē ; vij
 605 am o yiái
 192 ∞ viē
 borsúöllúohed'
 682 viái
 762 am o viē
 728 am o viē
 viē ; vij ; [I] [σ] yiile [pa]
 705
 723 o viē +
 928 am o jumá dá pogón dá viē
 am o viē... +
 991
 ímām i^d nó lozi (luzjá [p]) ...
 877 am o viē ...
 886 am o viē ...
 899 am o viē ...

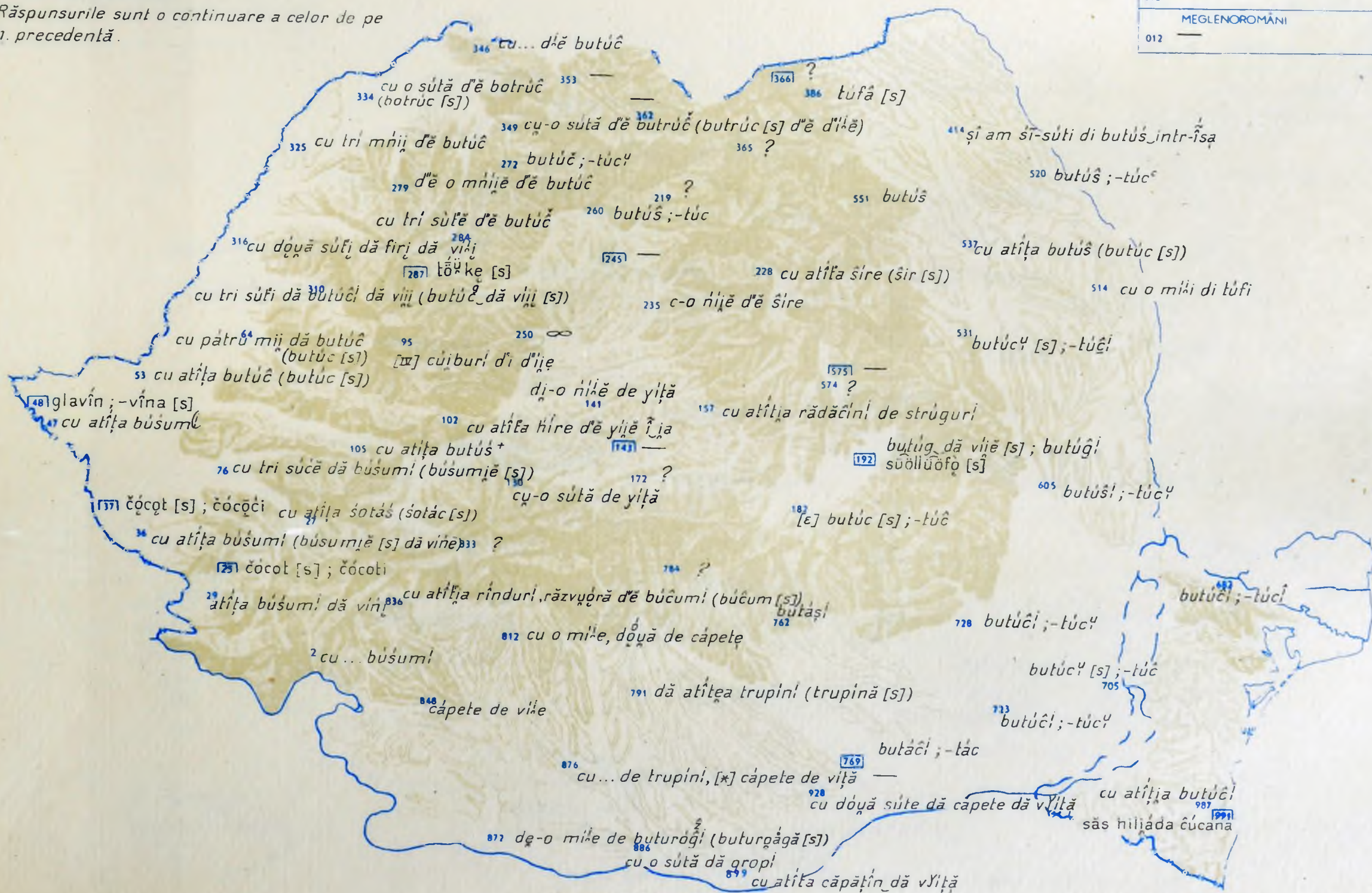
(...CU ATÂȚIA) BUTUCI

[6107 bis]

I. Întrebare indirectă.

II. Răspunsurile sunt o continuare a celor de pe l. precedentă.

02	ISTROROMÂNI
	[IV] ?
010	ROMÂNI
	—
012	MEGLENOROMÂNI
	—

STROPEȘTE (VIA)

[6110]

I. Întrebare indirectă.

II. 102. *stropîin* "stropind".

872. „Pe aici e viță producătoare directă, jâmbâr, care nu se stropește”.

899. „Nu se stropește. E nealtoită”.

987. „Pe aici există numai vije indigenă sau altoită”.

STOROMÂNI	
02	[IV] ∞ osprișes ruja [1]
AROMÂNI	
010	—
MEGLENOROMÂNI	
012	—

SOLUȚIE DE STROPIT VIA

[6111]

I. Întrebare indirectă.

II. 310. pepi 'mana viței (peronospora)'.

ISTROROMÂNI	02 [ɣ] vidrijol
AROMÂNI	010 —
MEGLÉNOROMÂNI	012 —

APARAT DE STROPIT VIA

[6112]

I. Întrebare indirectă.

II. 157. „Via se stropește cu un mătăhúz [un fel de pensulă mare]”.

172. „Pe aici au numai câte un butuc de viță (pe lângă casă), pe care îl stropesc dintr-o geipezét d'ê permetezlit uălă cu un mătăhúz „pensulă mare”.

ISTROROMÂNI	
02	[IV] pompa de oșpriței rújele
AROMÂNI	
010	—
MEGLENOROMÂNI	
012	—

VIE BĂTRÂNĂ

[6119]

I. Întrebare indirectă.

II. 141. trăbă s-o țipăm afară.

386. ogor "vie".

537. "Numai de 5 ani sunt vii în sat".

ISTROROMÂNII
02 [iv] o rujē betāra
AROMÂNII
010 —
MEGLENOROMÂNII
012 —

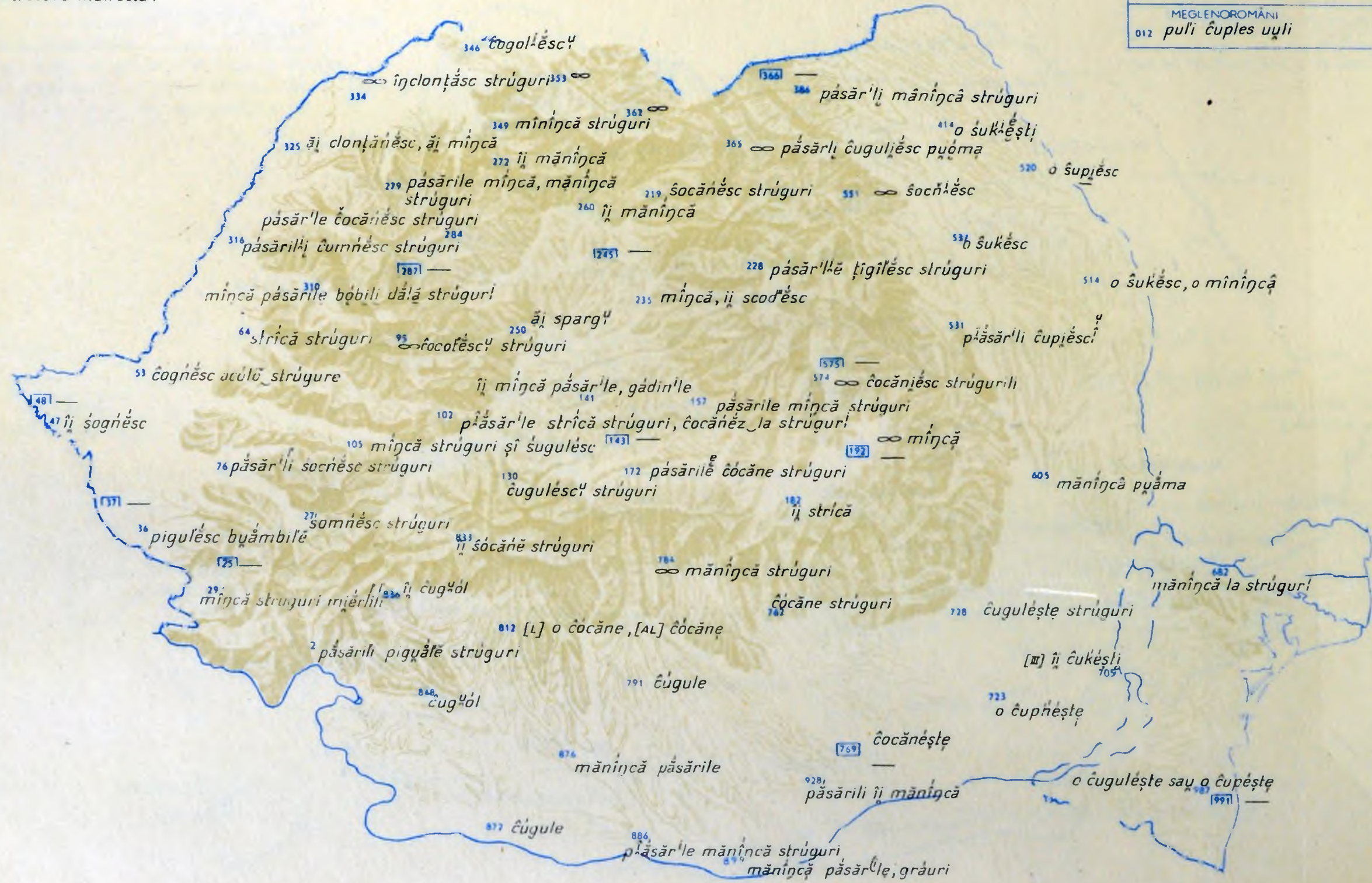

PĂSĂRILE CIUGULESC STRUGURII

[6121]

I. Întrebare indirectă.

ISTROROMÂNI	02 [ɪ] puli čofes ɣrozdi
AROMÂNI	010 —
MEGLENOROMÂNI	012 puli čuples uuli

AGURIDĂ

[6122]

- I. Întrebare indirectă : Cum le ziceți strugurilor necopti ?
  - II. 723. „Strugurii viței sălbatice se numesc [ε] aguridă”.
02. Cuvântul zrna are accent pe r.

ISTROROMÂNI	
02	[iv] k'isela zrna *
AROMANI	
010	—
MEGLENOROMÂNI	
012	guridă

MUSTUIEȘTE (STRUGURII)

[6127]

I. *Întrebare indirectă: Când cineva culege via, ce face cu strugurii, în vasul cu care merge la vie, înainte de a-i pune în cada mare?*

II. 102. *čuvăjē* 'mestecă'.

531. *Strugurilor li se zice puâmă* [st].

682. *Vezi nota precedentă.*

012. *șară* 'must'.

ISTROROMÂNII
02 [ix] *peștei* [inf]

AROMÂNII

010 —

MEGLENOROMÂNII

012 *șoati șară* +

MUSTUITOR

[6128]

I. *Întrebare indirectă : Cu ce se zdrobesc strugurii în vas, așa cum a fost vorba la întrebarea dinainte ?*

II. 29. *Vezi răspunsul de pe harta precedentă.*

64. „E un lîemn cu tri crăcuri”.

76. „E ca cel cu care se bătuțește pămîntul, dar mai ușor”.

141. „Are la un capăt câțiva craci”.

605. În lîemn cu craș mult la capăt.

723. „La un capăt are o rotiță”.

836. cu mai multe crec așa în tîrcol de jur împrejur.

848. „E un băț cu niște craci la cap”.

872. În lîemn cu trei crece sau cu patru.

886. În lîemn cu crăce mai multe.

987. „MUSTUITORUL e un băț cu doi craci sau trei, ZDROBITOAREA SAU MUSTUITOAREA SE ÎNVÂRTEȘTE CU UN MÂNER”.

III. *Pentru punctul 728, vezi Pl. VIII, fig. 2.*

ISTROROMÂNI	02 ?
AROMÂNI	010 —
MEGLENOROMÂNI	012 —

cumurslău +

53 măiu [a]

102 ? c-î lîenin, [R] mășină dă zdrobit struguri

105 măiug; -iuză

76 cu măiu +

37

36 mai

27 mai

25

29 +

2 cu mîlca î vas

848 știrca +

836 cu șlirca; șlircă d'e brad +

812

791

876 c-um par sau lîemn

769 bătător

928 c-um p'isălău

877 stroșitor!, stiv +

886 mustitor! +

899 c-um băț

mustuitor, zdrobitoare sau mustuitoare +

723 bătător!, storcător!, frămîntător! +

728 cu mustitoru

762 [ε] un tojăg dă lîemn

[I] ?

705

605 mustuitoriu +

ștrișfănitör! +

141

157 ?

143

172 ?

130 zdromșu

182 ?

15751

574 ?

192

531 mustuitoriu

514 mustuitor!

537 brigidău

551 brai

260 ũ sul de lîemn

245

228 ?

235 fisător! sau lem d'e fisat

[ε] bälălău

250

279 cumuzlău

mai!

284

310 măiü [na]

287

219 ?

349 cu tojugu; tojuje

272

365 ?

414 mustuitor!

520 mustuitor!

346

353

366

386 ?

334 ?

325 crac

316 ?

48

47 [v]

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

47

682 zdrobitor

987

991

PÂLNIE (DE TURNAT MUSTUL ÎN BUTOI)

[6134]

I. Întrebare indirectă : Prin ce se toarnă mustul în butoi, ca să nu curgă pe de lături ?

II. 130. „TRISTĂRUL e foarte mare”.

III. S'a mai spus din ce e făcută pâlnia în următoarele puncte : din lemn 47. 64. 141. 235. 310. 325. 728. 812. 836, din tinichea 520. 531. 537. 928. 987, din lemn sau din tinichea 414. 514. 605. 682. 723. 791. 899, dă țigă „curcubetă” sau dă lîemn 886.

Pentru punctul 728, vezi Pl VIII, fig. 1.

ISTROROMÂNI
02 [iv] lij ; lîiure
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 —

VIN FALSIFICAT

[6145]

I. *Întrebare indirectă.*

II. [192]. *‘I-a amestecat cu ceva’.*

284. *‘nu-i listas, nu-i curat.’*

Despre vinul tulbur se zice că e monturos.

ISTROROMÂNI
02 [IV] smișeît cu apă
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 —

(VINUL) FACE FLOARE

[6156]

I. Întrebare indirectă.

II. 27. cî să mucurîeșcă "mucezește".

47. pîșcăviălă "mucegaiu".

III. În unele puncte informatorii au răspuns fără verb.

ISTROROMÂNI
02 [iv] viru făce crăcine
AROMÂNI
010 —
MEGLENOROMÂNI
012 vinu fați flor

PRITOCESŢE (VINUL)
[6159]

I. Întrebare indirectă.
II. 728. „În Februarie”.

ISTROROMÂNII
02 [iv] se primundeă
AROMÂNII
010 —
MEGLENOROMÂNII
012 pritučos [1]

BORHOT

[6357]

I. Întrebare indirectă: Cum îi ziceți la ceea ce rămâne, în cazan, după ce ați fiert țuica de prune sau de alte fructe?

II. 130. „boștină, la țuica de prune; trêvere, la cea de mere”

182. „Se dă la vite”.

219. să țip-afără î apă.

682. „borșot, la rachiul din drojdi”;

prăștină, la cel de tescovină”.

836. „Zeama din bliuozdă, numită

liviéj, se păstrează. E din prună

vînăle și se folosește în loc de oțet”.

III. În multe puncte s'a întrebat

și cum se numește ceea ce

rămâne în cazan, după ce

s'a fiert rachiul de bucate.

S'a repetat răspunsul de pe

hartă în punctele: 36.

[48]. 64. 272. [287]. 334.

414. 551. S'a răspuns:

53 kisăliță

48 mușlic

cômină

76 kisăliță

[37] țavaric

36 lături

[25] cômîna

29 cômîna

27 cômîna [a]

[25] cômîna

29 cômîna

2 cômîna [a]

țoviié 27, [ε] lăgăr 47,

mişlic 76, lături 102,

lături 172, mojlic 250,

brăhă 260, 279, [ε] slăd 386, hușki

[a] 574, boștină 762, boască 872; ∞ 2. 192

[192]. 235. 353. 537. 605. 723. 728. 876. 886. 928;

∞ ? [25]. 29. 95. 310. 531. 705. 784. 791. 812. 848. 899.

987; ? 349. 514. [991].

În punctele nemenționate, n'a fost pusă această

întrebare.

A se compara răspunsurile dela punctele 2. 47.

130. 172. 182. 250. 260. 310. 365. 605. 682. 012. cu aeleași

puncte dela h. 237.

ISTROROMÂNI
02 [x] druope

AROMÂNI
010 —

MEGLENOROMÂNI
012 cumin

130. 172. 182. 250. 260. 310. 365. 605. 682. 012. cu aeleași puncte dela h. 237.

FIERBEM A DOUA OARĂ ȚUICA

[6358]

I Întrebare indirectă.

II [25]. „Țuică fiartă a doua oară”.

29. „Se numește răkii prăfriptă”.

56. „Se numește răkii prăfriptă”.

[37]. „Românește : prăfrize [3]”.

64. „Se numește răliie-ntorsă”.

141. „Se numește [ε] listalăș”.

172. Informatorul spune că răfi-

năm este termenul fiscal.

219. limpșed „limpezești”.

284. „Se numește listulăș”.

605. Operația aceasta se

numește răfăcării.

728. Operația aceasta se

numește prefăcării.

784. „Rar”.

812. „Țuică fiartă de două

ori se zice că e

pitrocită”.

[48] da ia prevaravam [subj 1]

o prăfrizein

836. „Se numește răkiu

prefăcut. Rar se face”.

III. În următoarele puncte

informatorii au adăugat

că țuica fiartă o singură

dată se numește : vôtca [a]

64, vôtcă 130, vôtcă 141, vôtcă

250, vôtcă 310.

02	?	ISTOROMĂNI
010	—	AROMĂNI
012	—	MEGLENOROMĂNI

POBIRCI

[5972]

I. *Întrebare indirectă : Cum numiți firele mici de cânepă, care rămân pe cânepiște, după ce ați smuls cânepa mai mare ?*

II. 219. „polgîș e spus mai pe scurt”.

228. „Se lasă pe câmp”.

605. „E bună numai pentru băteală”.

705. „Ceea ce rămâne pe iniște, după

ce s'a cules inul, se numește [ɪ]

rămășiță, [ɪ] rămășiță”.

769. o legăm znoșori”.

ISTROROMÂNII	02	?
AROMÂNII	010	—
MEGLENOROMÂNII	012	—

CULEGEM (CÂNEPA)
[5974]

I. Întrebare indirectă.

II. 157. „Cea de toamnă o tăjem cu secerja”.
605. „am varăt-o pe cea de vară, am cul'es cînipa de toamnă”.

ISTROROMÂNII	02 [x] <i>şul'es</i> [1] <i>conopla</i>
AROMÂNII	010 —
MEGLENOROMÂNII	012 —

MELIȚĂ

[5979]

I. Întrebare indirectă.

II. 2. N'au meliță obișnuită, ci o capră, formată dintr'o bucală mai groasă de lemn, care stă cu un capăt pe două picioare, iar cu celălalt pe pământ (fig. 1).

Cânepa o bat pe capră cu un maiu, ca cel întrebuițat la spălatul rufelor.

29. Vezi nota precedentă. năbônîcu 'maiul'. Vezi răspunsul de pe h. ur. mătoare.

182. „Numai Ungurii au”.

520. „Cânepa se bate, de obicei, numai cu melițoiul. Melițica se întrebuițează numai dacă nu iese bună dim. melițoi”.

531. m'elețuică : cari trăzim cinipa di puz d'eriți.

53. meliță ; meliț

48. melța
mjeliță ; mjeliț

76. mjeliță ; mjeliț

137. trlița [accent urcător pe r]

36. mjelița [a] ; mjeliț

125. trlița [accentul pe r]

29. cu proțăpu și cu năbônîcu

2. în capră cu măiu +

812. „Proțapul stă pe-ŭ lemn” (fig. 2).

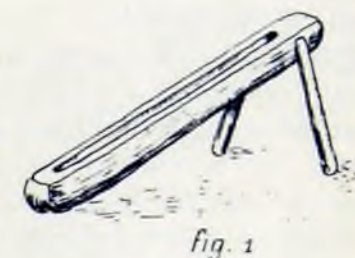
848. „pun'em în gard proțapul și pe el se bate cânepa cu maiul” [Vezi nota dela punctul 2]

872. „Melița se întrebuițează rar. De obicei cânepa o bătăm în piuă cu măiuș și apoi o tragem și la meliță”.

872. „Melița se întrebuițează rar. De obicei cânepa o bătăm în piuă cu măiuș și apoi o tragem și la meliță”.

III. În cele mai multe puncte, melița e ca în fig. 3.

ISTROROMÂNI	02 [ix] tãrlîța ; tãrlîțe
AROMÂNI	010 —
MEGLENOROMÂNI	012 —

DARAC

[5987]

I. *Întrebare indirectă : Cum numiți unealta cu care se curăță fuiorul după melițat ?*

II. 316. „Este griabăn^u rar și griabăn^u d'ēs^u”.

[366]. *hřebin^u zelizni^u do cistrinā^u darac de fier pentru darăcil^u*.

514. *răzeluică : mai diasă*.

784. „Pieptenul e ca cel pentru lână”.

848. [κ] DARACUL e pentru lână”.

III. În punctele 29. 95. 102. 310. 346. 723

872. 876. 928 informatorii au adăugat că această unealtă

se folosește și la curățitul

lânii (vezi și nota dela

784).

Pentru punctul 310, vezi

vol. II, Pl. III, fig. 1

02	?
ISTOROMĂNI	
AROMĂNI	
010	—
MEGLENOROMĂNI	
012	—

PĂPUȘĂ DE FUIOARE

[5998]

I. *Întrebare indirectă* : După ce ați melișat, dărăcit, pieplănat și periat fuiuarele, le legați mai multe laolaltă. Cum numiți legătura aceasta și câte fuiuare puneți în ea ?

II. 27. *fășeș cunună* : tri fuiuăre la ū loc, mplecim fășeș ca cica.

29. „O împărțitură are 2,3 sau 4 fuiuări; fîlă; fîlă „20” o sârșină e din mai multe împărțituri.”

36. „Toate fuiuarele se leagă într'o cunună”.

76. „Într'o cunună se pun 30-40 oasă [III] un cumou d'ē fuiuare „10” iere. Un căier e din patru fuiuăre.”

102. „Toate fuiuarele se pun într'o fuiuă. E împletită în trei plete. legătura „sau” căier mare „10-20”

130. „La Cincul, [raionul Agnija] i se zice kișitâ” [I] o legătura dă fuiuări

172. „După melișat, pune câte 25 de fuiuare într'o bjertă și BIERTELE le pune în pod. fîlă „50”

Când are timp, ia [IV] kitâ sau cunună „9,10” o jureșbdj „20” fuiuarele din pod,

[IV] cunună „20-30”, legătura „5”

48. cunună „20”

76 cunună +

36 cunună +

[I] cunună +

[II] fuiuări - împărțituri [p], o sârșină +

le dărăcește, le piaptăna, etc., pune câte 7 într'un punct, leagă câte tri puncte laolaltă și îi pune în ladă”

346. „Ū font are 1/2 kg”.

520. „Între kitâ și di informatorului a făcut o pauză.”

574. „Un cōier e din 5 fuiuări. Într'o clōie se pun 313 cōiere și încă un fuiuă cu care se leagă”

705. „Din 13 fuiuere. Fuiuorul e format din câte 5,6 yite (yitâ [s])”.

723. „2 sau 3 fuiueri legate la un loc fac un znopj”.

762. „Din câte 10 fuiuere”.

769. „Zece fuiuere fac o păpuși. După dărăcit, fuiuarele le puș pe le, le fac cāiere”.

784. „Nu se împletesc fuiuarele”.

791. „Punem doya, trei im păpușă.”

812. „Într'o căță se pun mai multe fuiuări”.

02	ISTROROMÂNII
	?
010	AROMÂNII
	—
012	MEGLENOROMÂNII
	—

III. Pe hartă, între ghilemele, sau în note am dat numărul fuiuarelor dintr'o păpușă.

STUPAR

[5457]

I. *Întrebare indirectă.*

II. 182. *asa trébe să-i zică.*

ISTROROMÂNI	02 ?
AROMÂNI	010 —
MEGLENOROMÂNI	012 —

(ALBINA) ÎNTEAPĂ
[5459]

I. Întrebare indirectă.

II. 325. *stupu* (*stupl* [p]) "albina".

[366]. *ucuseŝa meniē bgoŝa jeltēm* "m'a înțepat albina cu acul".

02	ISTROROMÂNI
	[v] <i>muŝca</i>
AROMÂNI	
010	—
MEGLENOROMÂNI	
012	<i>albina muŝcã</i>

482 *mușcă, înțiapă*

[i] *m'a mușcat o albina* [perf]

907 *întăpă*
991 *búci*

769 —
928 *te múșcă, întăpă cu ac*

886 *te múșcă, ț-pune ac*
899 *te-nțăpă*

812 *múșcă, îmfîghe acu ăla-m mine*

728 *múșcă*

162 *múșcă*

791 *întăpă*

848 *múșcă*

2 *múșcă*

29 *múșcă*

125 *úbode*

36 *mpúžē*

[37] *pústio je jáoc pčēla* [perf]

76 *albina-mpúžē*

105 *múșcă (cu cūru [!])*

102 *te múșcă*

141 *múșcă*

157 *te múșcă*

[192] *[iv, vii] dă ac mēgmōrio*

605 *múșcă*

182 *îț pune ac*

130 *te-nțăpă, albina te múșcă*

122 *múșcă*

836 *múșcă*

784 *múșcă*

833 *múșcă*

130 *múșcă*

27 *múșcă*

76 *albina-mpúžē*

47 *impúžē*

48 *ubujírni čelēca*

53 *impújă*

64 *impújē*

95 *múșcă*

250 *čē-mpúžē cu acu, je múșcă cu cūru*

235 *múșcă*

531 *múșcă*

228 *albina te-nțăpă*

284 *múșcă*

260 *cu acu împluntă*

551 *múșcă*

219 *întăpă*

272 *múșcă*

365 *múșcă*

414 *dă ac, múșcă*

346 *împúnğē*

353 *te múșcă*

[346] *cusáie; cusájut* [6]⁺
386 *îț dă acu*

362 *múșcă*

334 *stupu-mpújē*

349 *aldina múșcă*

325 *te múșcă, púnē ac⁺*

520 *dă ac*

537 *ti múșcă*

514 *ti múșcă*

[245] —

[287] *mēcšūr, ođ inēcšiot* [!]

310 *te múșcă* [imperf 3]

316 *te-mpújē, impújē*

1. PLUG din Marginea ,punctul 386

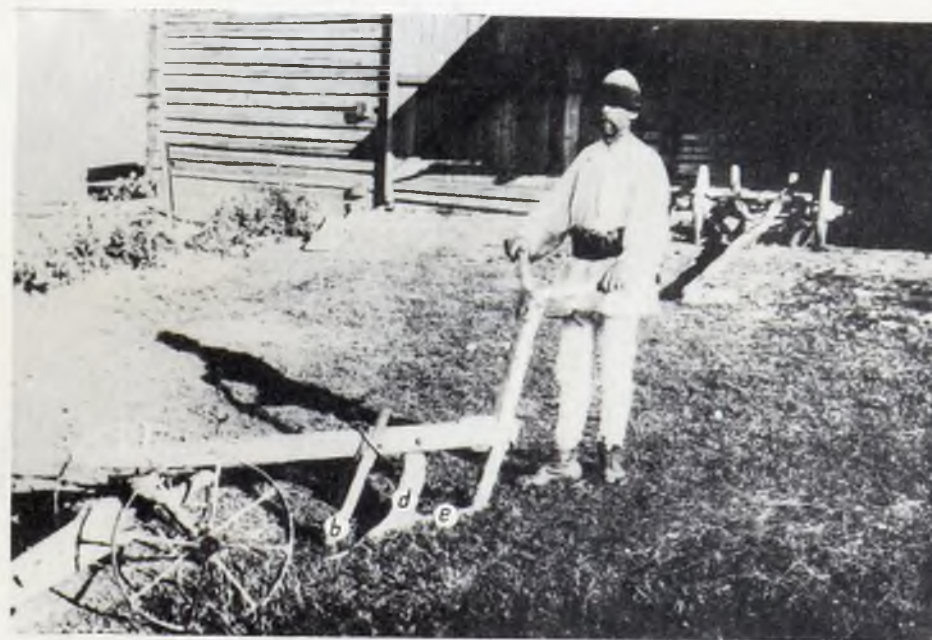
a). CORMANĂ (harta 18)

b). FIERUL LUNG (harta 19)

c). PUNTEA DINTRE COARNELE PLUGULUI (harta 20)

d). BÂRSĂ (harta 21)

e). PLAZ (harta 22)

2. PLUG din Mihăileni ,punctul 574

b). FIERUL LUNG (harta 19)

d). BÂRSĂ (harta 21)

e). PLAZ (harta 22)

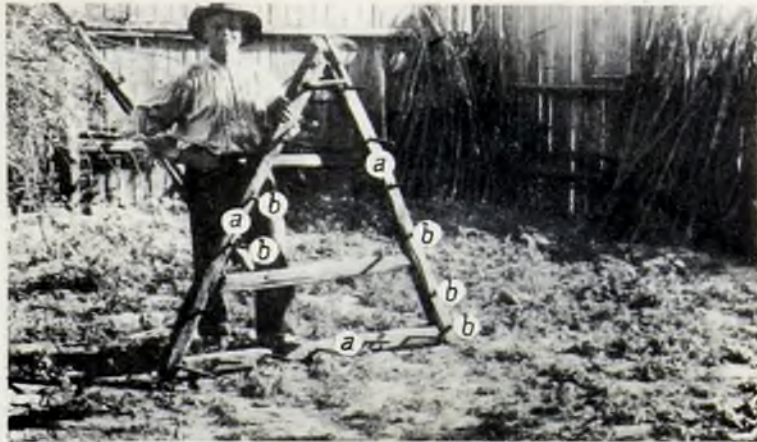

3. PLUG din Gârda de Sus,punctul 95

1. BOROANĂ din Furceni, punctul 605 (harta 35)

a). STINGHII (harta 36)

b). COLȚI (harta 37)

2. COASĂ din Gârda de Sus, punctul 95

a). BRĂȚARA COASEI (harta 51)

3. VÂNTUREȘCĂ din Gârda de Sus, punctul 95 (harta 81)

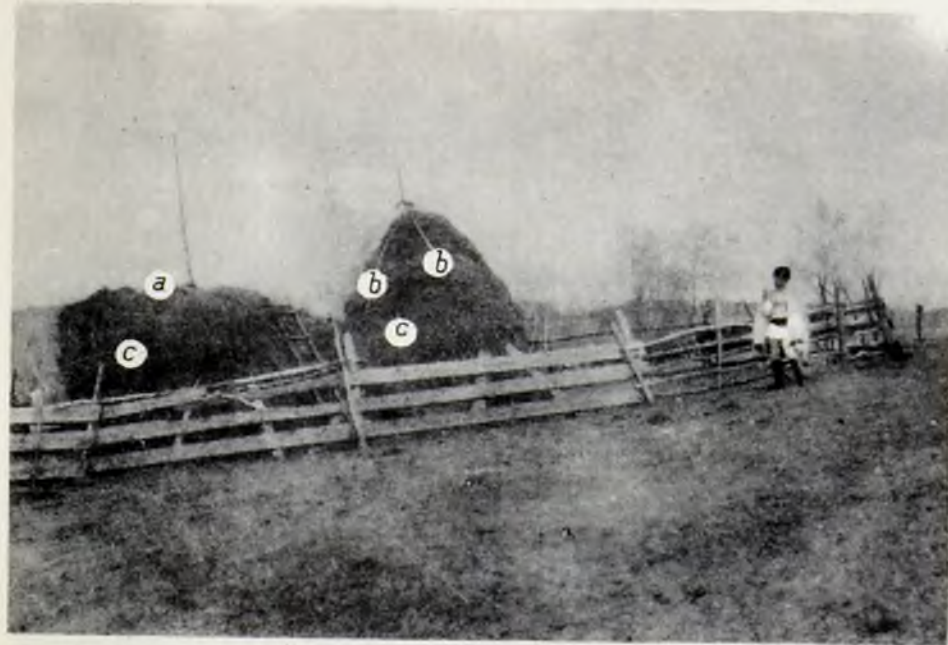

4. ÎMBLĂCIU de bătut porumbul, din Furceni, punctul 605 (harta 115)

1. CLAIE de fân din Poiana Sibiului, punctul 130

a). PODINĂ (hartă 135)

b). PAINJINI (hartă 137)

c). BURTA CLĂII de fân (hartă 136)

2. ȘURĂ de fân din Borșa, punctul 362 (hartă 138)

3. ÎNTORSUL POLOGULUI în Gârda de Sus,
punctul 95 (hartă 127)

1. MOARĂ din Sânmihaiul Almașului, punctul 284

a). STAVILĂ (harta 153-154)

b). SCOC (harta 155)

c). MARGINILE SCOCULUI (harta 156)

d). ARIPI (harta 157)

e). OBEZI (harta 158)

2. MOARĂ din Isbiceni, punctul 886 (vezi harta 155)

a). ARIPI (harta 157)

1. PĂRȚI DIN MOARĂ din Prundul Bârgăului, punctul 219

a). GRINDEIU (harta 159)

b). CEP la grindeiu (harta 160)

c). BROASCĂ sub cepul grindeiului (harta 161)

d). CRÂNG (harta 162)

e). ȘIȘTORI la crîng (harta 163)

f). POSADĂ (harta 164)

g). STĂLPI sub podul morii (harta 166)

h). GRĂUNȚAR (harta 174)

i). PISCOAIE (harta 175)

j). POSTAVĂ (harta 176)

2. PĂRȚI DIN MOARĂ din Poiana Sibiului, punctul 130

a). COPĂIȚĂ (harta 171)

b). SCAUNUL COȘULUI (harta 173)

c). VEȘCĂ (harta 178)

d). MĂSURĂ CU CARE SE IA VAMA (harta 181)

e). MĂSURĂ CU CARE SE TOARNĂ ÎN COȘ (harta 182)

1. MOARA CU CIUTURĂ din Peștișani, punctul 836

a) CIUTURĂ (hartă 157)

b). MĂSURĂ CU CARE SE IA VAMA (hartă 181)

2. VÂRTEJ de ridicat piatra morii, din Poiana Sibiului,
punctul 130 (hartă 179)

1. PĂLNIE de turnat vin, din Gura Sărății,
punctul 728 (harta 234)

2. MUSTUITOR din Gura Sărății, punctul 728 (harta 233)

ERATĂ

<u>NUMĂRUL HĂRȚII</u>	<u>NUMĂRUL CARTOGRAFIC</u>	<u>ÎN LOC DE :</u>	<u>SE VA CITI :</u>	<u>NUMĂRUL HĂRȚII</u>	<u>NUMĂRUL CARTOGRAFIC</u>	<u>ÎN LOC DE :</u>	<u>SE VA CITI :</u>
17	899	<i>unellili [pa]</i>	<i>uneltili [pa]</i>	99	260	∞ <i>plug de săpăt</i>	∞ <i>plug de săpăt</i>
18	605	<i>cormănēști</i>	<i>cormănēști</i>	106	876	<i>malāsă</i>	<i>mălāsă</i>
19	386	<i>lung</i>	<i>lung</i>	106	012, în note	<i>cumbăsu [a]</i>	<i>cumbăsu [a] :</i>
21	537	<i>olaz</i>	<i>plaz</i>	107	[192]	—	—
23	76	<i>ocic</i>	<i>ocic</i>	112	219	<i>nēcōpt</i>	<i>nēcōpt</i>
23	836	<i>șăpeligă *</i>	<i>șăpeligă *</i>	121	836	<i>noțrēț</i>	<i>noțrēț</i>
24	812	<i>circēje</i>	<i>circēje</i>	123	02	[x] <i>firu-i pliv</i>	[x] <i>firu-i plir</i>
26	[575]	—	—	132	141	<i>finului</i>	<i>finului</i>
27	012	—	—	138	520	<i>puōdină</i>	<i>puōdină</i>
30	[192], în note	<i>vert</i>	<i>verb :</i>	138	520	<i>;-pruāni</i>	<i>;-pruāni</i>
33	[769]	—	—	146	349, în note	<i>arindă</i>	<i>arindă</i>
37	172	<i>cyoľʹy</i>	<i>cyoľʹy</i>	146	886	<i>arindă</i>	<i>arindă</i>
39	365, în note	<i>ʹord malāj</i>	<i>ʹord, malāj</i>	161	346	<i>căpătîʹy</i>	<i>căpătîʹy</i>
48	362	<i>săcărătului</i>	<i>săcărătului</i>	177	876	—	?
66	102, în note	<i>sira</i>	<i>șira</i>	198	în note, sub III	<i>rumînești</i>	<i>rumînești</i>
68	574, în note	<i>sus</i>	<i>sus</i>	199	876	<i>lūbenit</i>	<i>lūbenit</i>
75	la desen	<i>odârje</i>	<i>odârjă</i>	215	334	<i>uă zdrobd'ēștē [3]</i>	<i>uă zdrobd'ēștē [3]</i>
78	334, în note	<i>odârje</i>	<i>odârjă</i>	242	172	<i>gīnu</i>	<i>gīnu</i>
84	titlul	GRÂU DE CALITATEA ÎNTÂIA	GRÂU DE CALITATEA ÎNTÂI	251	în note, sub III	<i>aeleași</i>	<i>aceleași</i>
94	928, în note	<i>cujōu</i>	<i>cujbu</i>	256	29, în note	<i>iēstă</i>	<i>iēstă</i>
95	[769]	—	—	269	95	[ε] <i>bīi</i>	[ε] <i>bīi</i>

În cursul tipăririi, pe unele hărți, au apărut puncte sau pete în apropierea unor litere. În cazul când acestea, potrivit sistemului nostru de transcriere fonetică, nu pot modifica valoarea semnelor n-au fost trecute în erată.

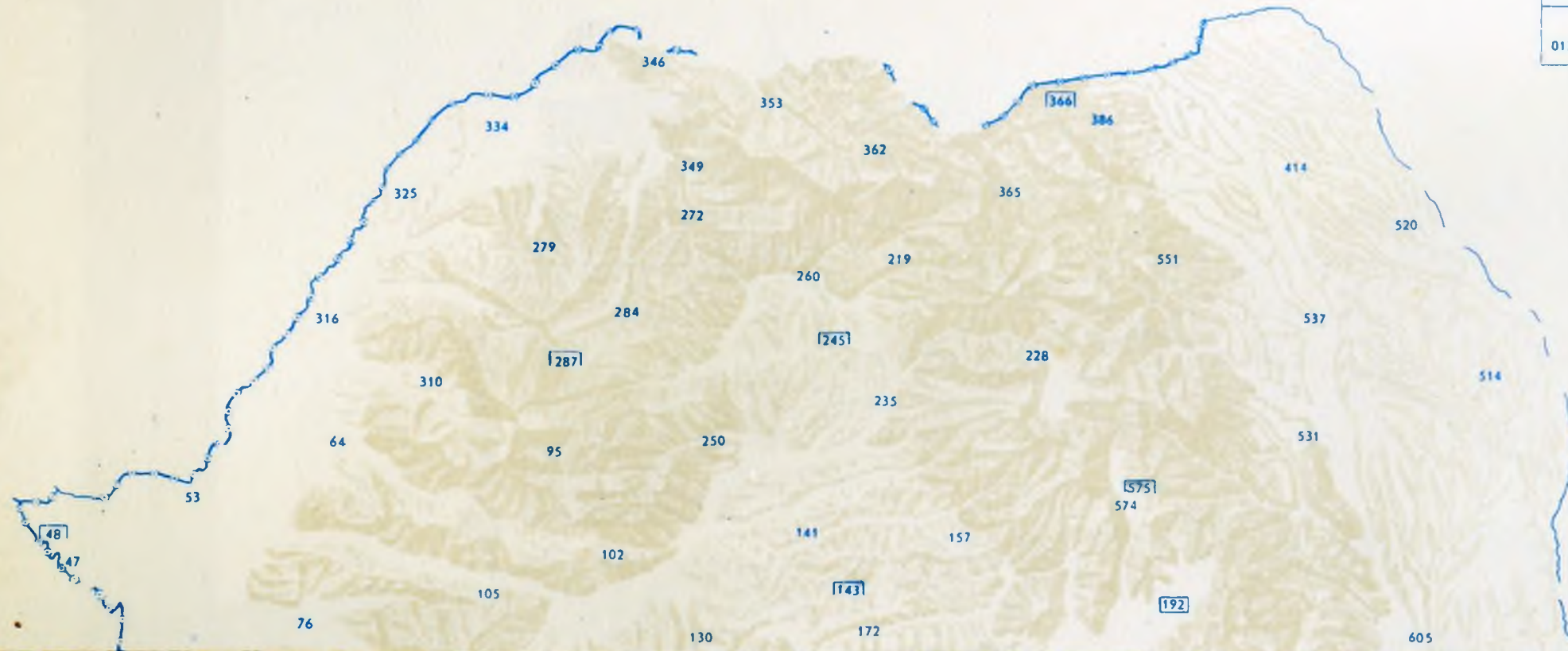

02	ISTROROMÂNI
010	AROMÂNI
012	MEGLENOROMÂNI

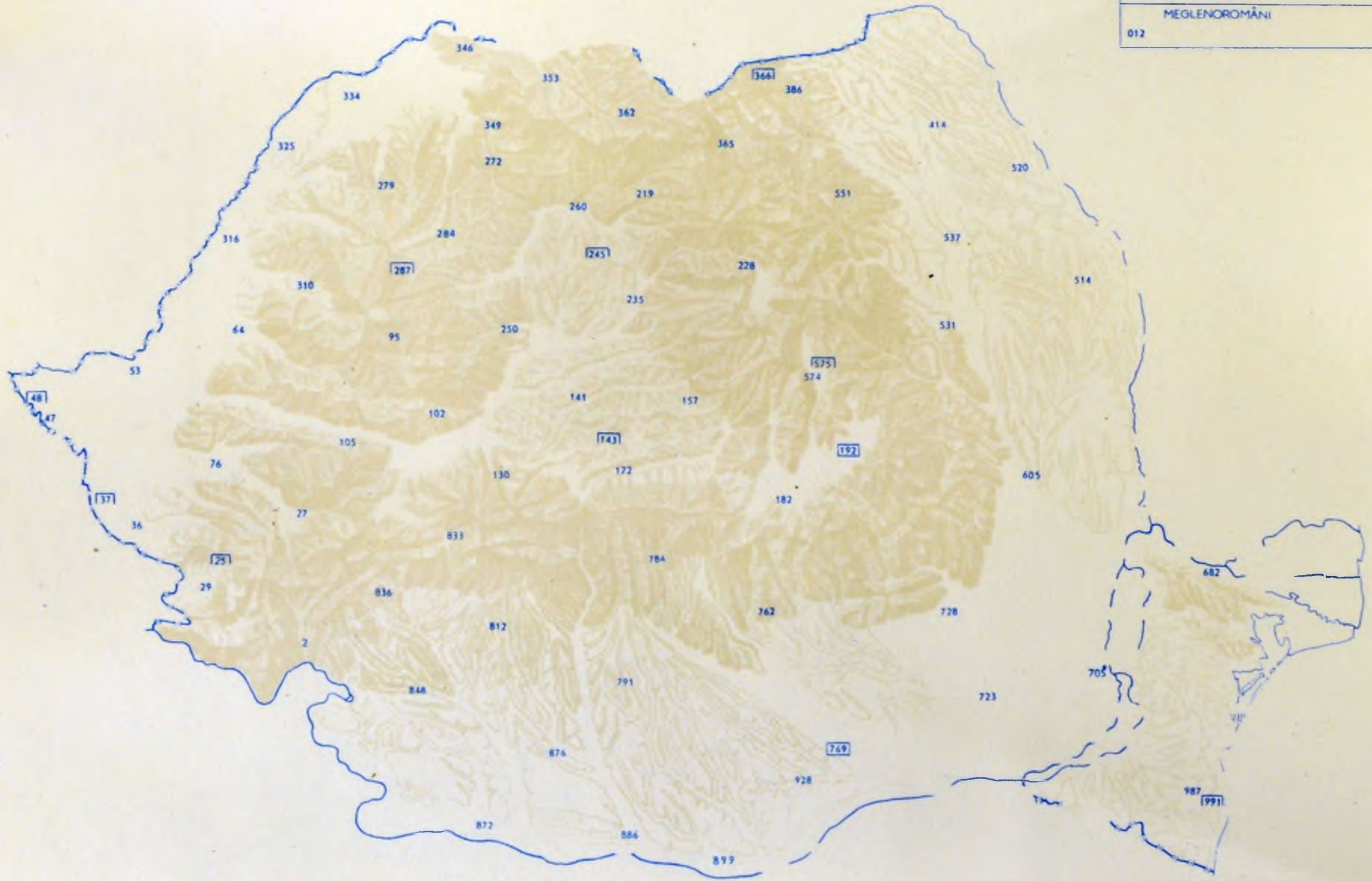

ISTROROMÂNI
02
AROMÂNI
010
MEGLENOROMÂNI
012

ISTROROMÂNI
02
AROMÂNI
010
MEGLENOROMÂNI
012

02	ISTROROMÂNI
010	AROMÂNI
012	MEGLENOROMÂNI

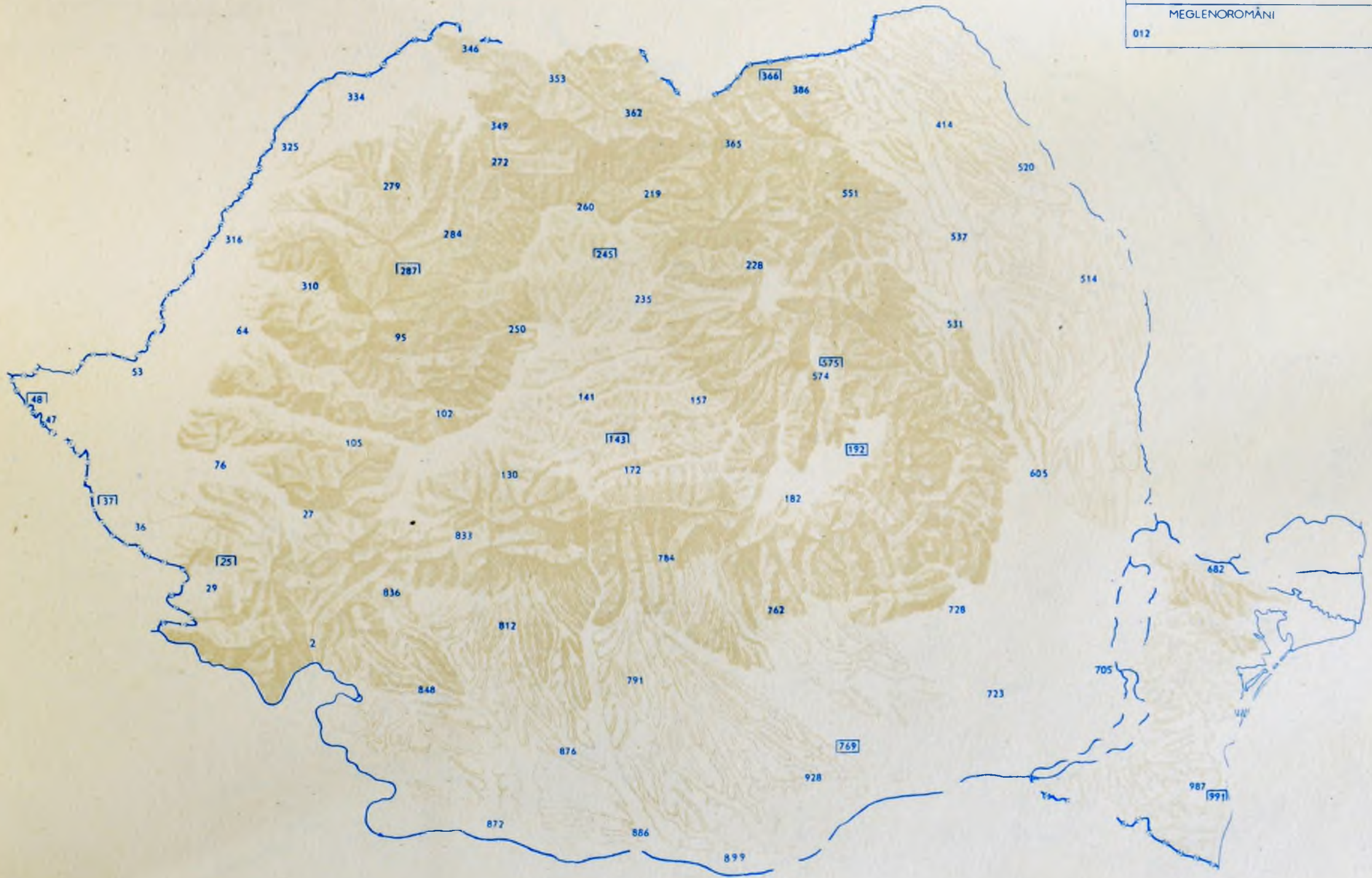

ISTROROMĂNI
02
AROMĂNI
010
MEGLENOROMĂNI
012

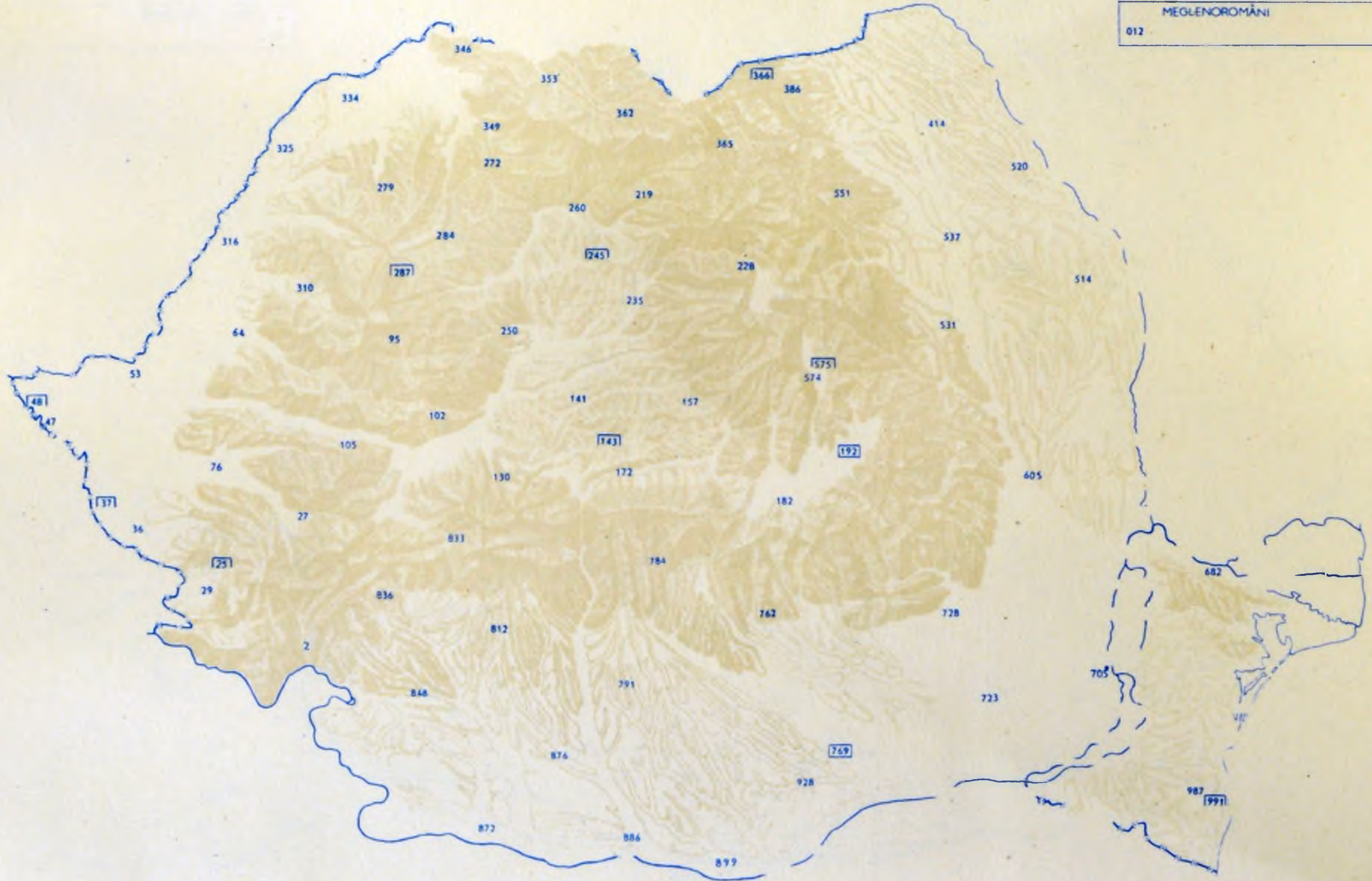

02	ISTROROMÂNI
010	AROMÂNI
012	MEGLENOROMÂNI

ISTOROMĂNI
02
AROMĂNI
010
MEGLENOROMĂNI
012

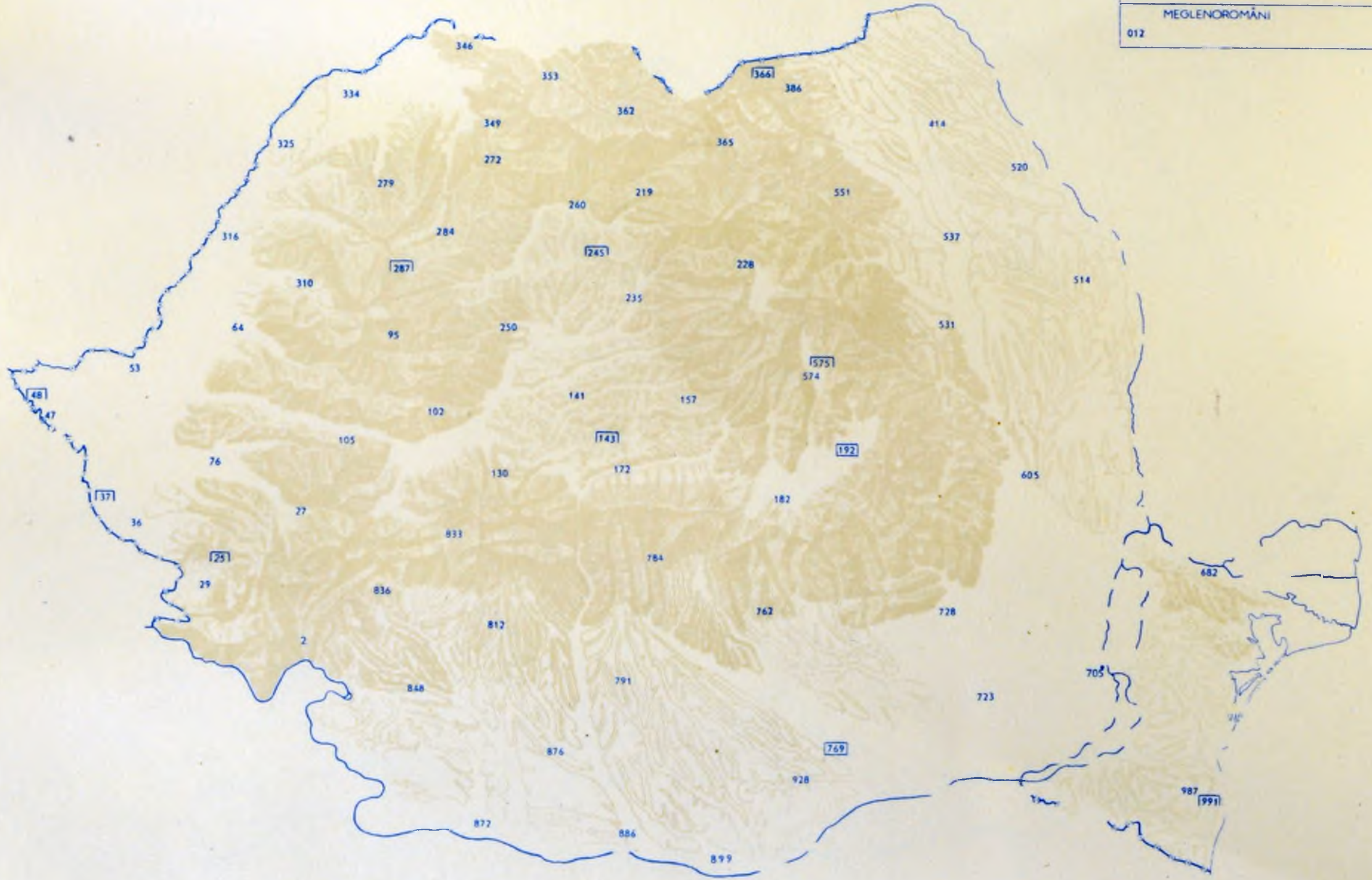

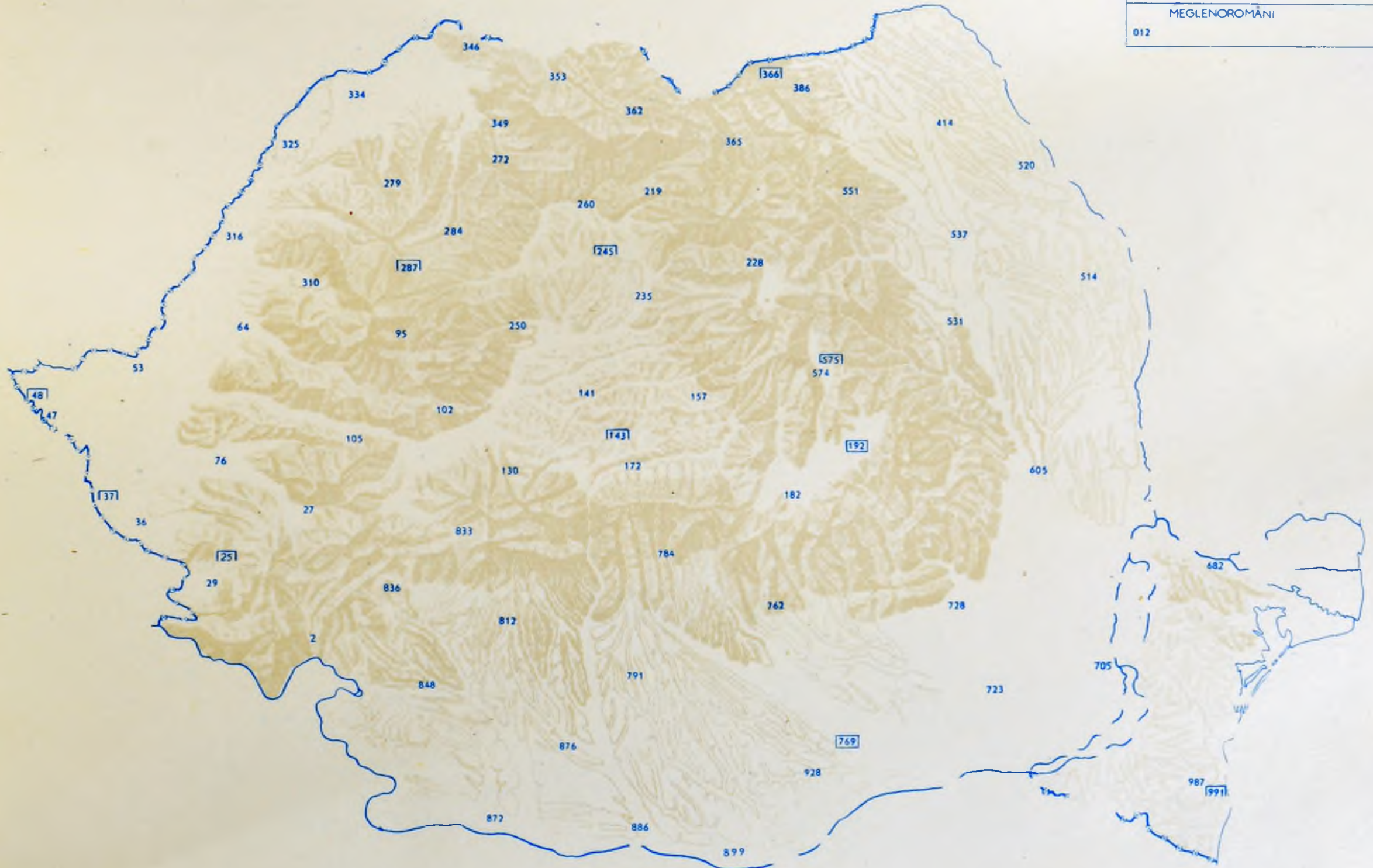

ISTROROMĂNI
02
AROMĂNI
010
MEGLENOROMĂNI
012

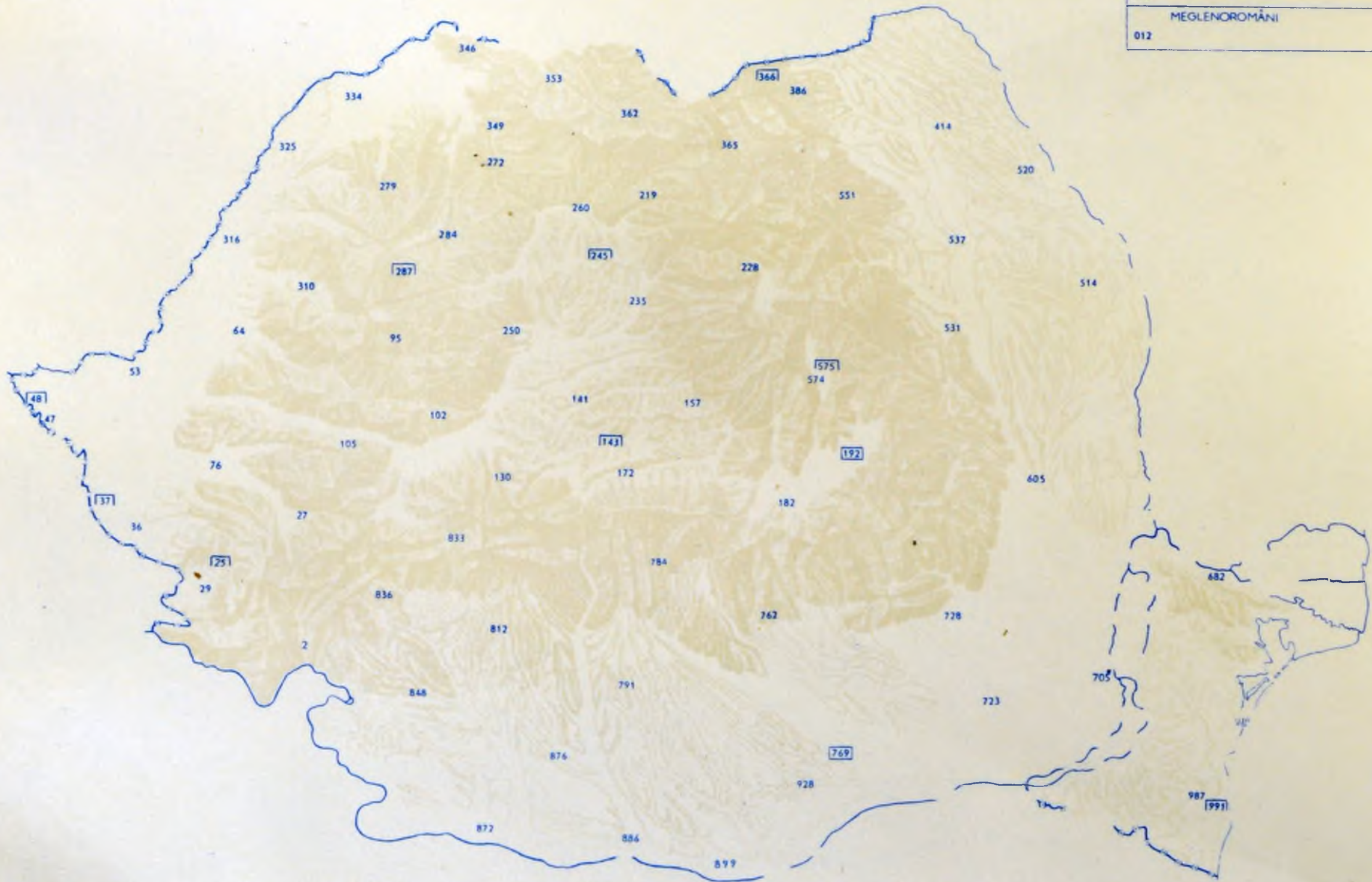

02	ISTROROMĂNI
010	AROMĂNI
012	MEGLENOROMĂNI

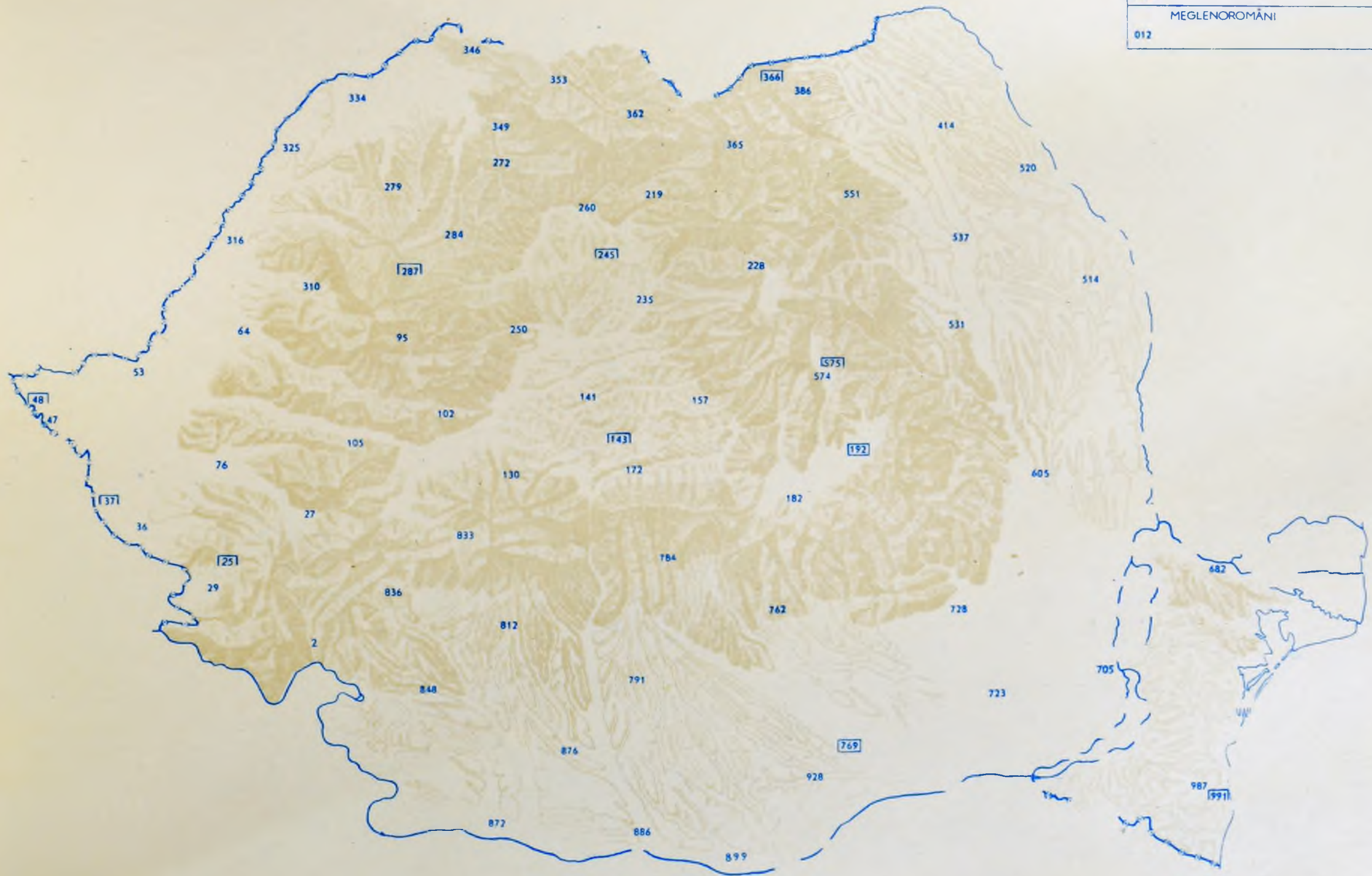

02	ISTROROMĂNI
	AROMĂNI
010	
	MEGLENOROMĂNI
012	

02	ISTROROMĂNI
010	AROMĂNI
012	MEGLENOROMĂNI

02	ISTROROMĂNI
010	AROMĂNI
012	MEGLENOROMĂNI

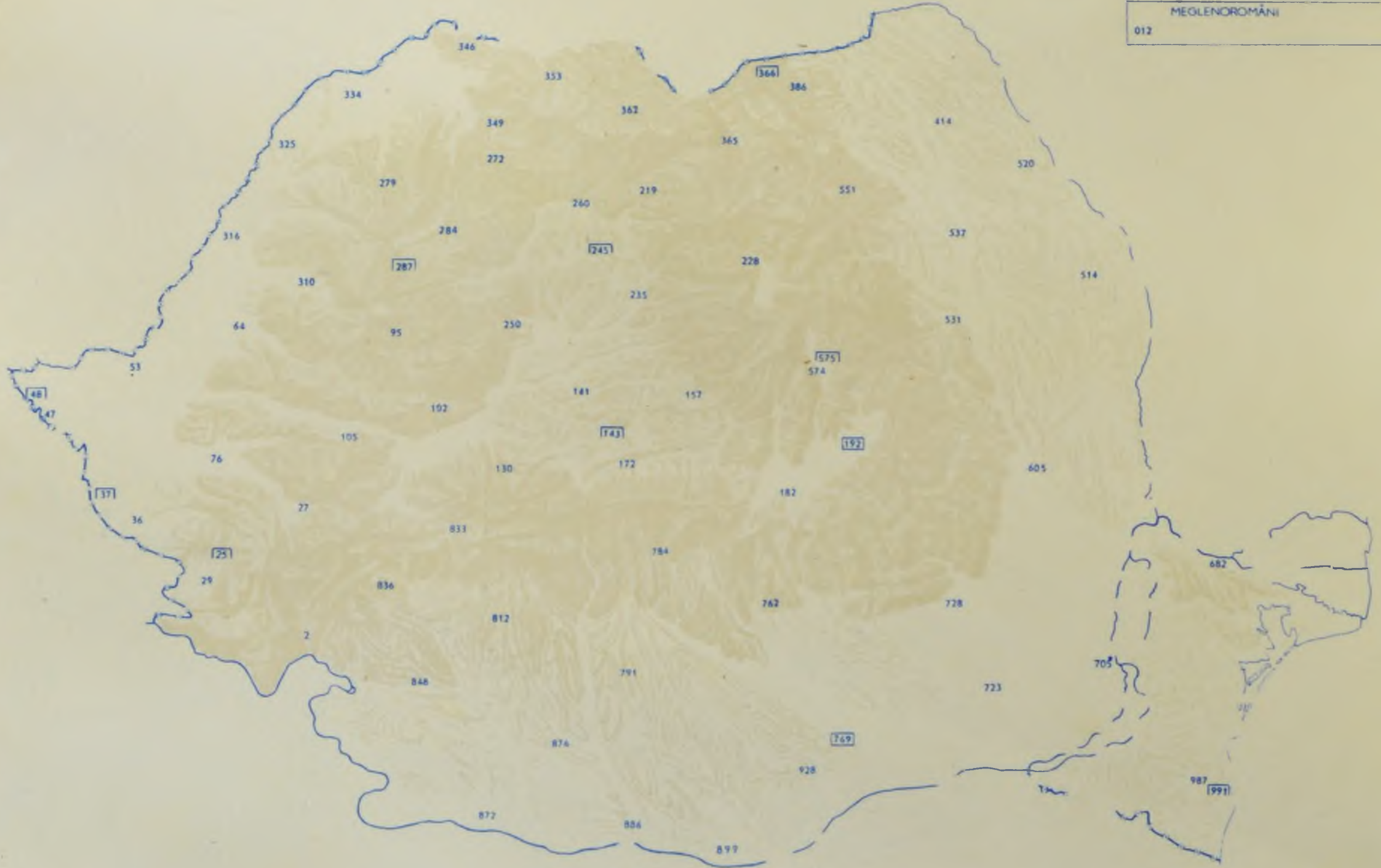

ISTROROMÂNI
02
AROMÂNI
010
MEGLENOROMÂNI
012

ISTROROMĂNI
02
AROMĂNI
010
MEGLENOROMĂNI
012

ISTROROMÂNI
02
AROMÂNI
010
MEGLENOROMÂNI
012

